

2 La genesi dell'omiliario

Sommario 2.1. La collezione delle *Omelie*. – 2.1.1 Le edizioni e gli studi delle *Omelie* tra XVII e XXI secolo. – 2.1.2 I manoscritti dell'omiliario di Gregorio Palamas.

2.1 La collezione delle *Omelie*

2.1.1 Le edizioni e gli studi delle *Omelie* tra XVII e XXI secolo

La storia delle edizioni delle *Omelie* di Gregorio Palamas si dipana per circa due secoli e, dopo gli studi sulla struttura e la formazione dell'omiliario di Albert Ehrhard e John Meyendorff, sembrava essere giunta a compimento con la pubblicazione delle *Omelie* nel sesto volume dell'edizione tessalonicese delle opere complete (2015).

Ma procediamo con ordine. Punto di partenza¹ è il volume del domenicano François Combefis (1672),² nel quale egli, assieme agli scritti di autori antipalamiti quali Manuele Caleca e Giovanni Ciparissiota, dava alle stampe le *Omelie* XXXIV e XXXV di Gregorio Palamas sulla Trasfigurazione. Combefis si serviva del manoscritto

¹ Al riguardo di queste (e altre) edizioni di Palamas cf. Rigo 2001, 164-70; Ică 2005, 5-22.

² Combefis 1672, 106-12, 112-18; cf. anche Russell 2019, 28.

Paris, BnF grec 1239 (**P**) (ricordato con queste parole: «Ex Em. Card. Maz. Nunc Reg. Cod.»), che fu anche alla base dell'edizione negli *Acta Sanctorum* della Vita di Pietro l'Athonita di Gregorio Palamas, sempre collegabile all'opera del domenicano.³ Il testo delle due omelie è accompagnato nell'edizione da alcune note che contengono severi giudizi sulla dottrina di Palamas, soprattutto circa la luce della Trasfigurazione: «Inanis viri jactantia, in quem insanem haereticum vertenda omnia»; «Ita Massaliani, Deum ipsum humana quasi industria a se jactant videri»; «Inepta rudis hominis doctorum sugillatio», ecc.⁴

Si doveva attendere circa un secolo per vedere l'edizione da parte di Christian Friedrich Matthaei (1776), professore all'Università di Mosca, di dieci *Omelie* di Palamas (VI, XI, XII, XIV, XV, XX, XXVI, XXVIII, XLVI, XLIX).⁵ Per queste, e per il dialogo *Teofane*, Matthaei utilizzò il manoscritto Moskva, GIM Synod. gr. 69 (Vladimir 212) (**G**).

Nel 1857 a Gerusalemme, con il patrocinio dell'allora patriarca Kyrillos II e a cura dall'archimandrita Dionysios Kleopas, apparivano in un volume quarantatre omelie (I-XLI, XLVI, XLIX), precedute dalla *Vita di Gregorio Palamas* di Filoteo Kokkinos e dall'*Encomio* di Nilo Kerameus.⁶ Nell'occasione ci si servì dell'odierno manoscritto Jerusalem, Patriarchikè Bibliothèkè Timiou Staurou 22 (**J**). L'edizione gerosolimitana fu in seguito ripresa nel volume 151 della *Patrologia graeca* di J.-P. Migne, che rimase a lungo il riferimento abituale per gli studiosi e i semplici lettori.

Soltanto pochi anni dopo (1861), Sophoklis K. Oikonomos⁷ pubblicava il resto delle *Omelie* (XLII-LXIII), il *Discorso a Giovanni e Teodoro* e le *Preghiere* I-IV di Palamas sulla base di un manoscritto allora in possesso del Gymnasion di Thessaloniki, l'odierno Athos, Monè Pantelemonos 215 (5722) (**R**).

Come conclusione di questa prima stagione deve essere menzionato il libro del vescovo Arseny (Ivaščenko) che nel 1895 ripubblicava, sulla base di un manoscritto già citato, Moskva, GIM Synod. gr. 69 (Vladimir 212) (**G**), il *Discorso a Giovanni e Teodoro* e le *Omelie* XLIX e L.⁸

La pubblicazione dell'intera collezione delle omelie fu anche il punto di partenza degli studi del XX secolo. L'omiliario di Gregorio

3 Cf. Joassart 2000, 151, 157-9.

4 V. anche quanto Combefis scriveva a G. Henschenius in merito all'agiografia: «Vitae auctor nempe Palamas nonnihil suspectus» (Joassart 2000, 157).

5 Matthaei 1776.

6 Kleopas 1857; cf. Rigo 2025.

7 Oikonomos 1861.

8 Arseny 1895, 1-24, 28-43, 45-54.

Palamas, assieme agli altri dell'epoca medio e tardobizantina, è stato oggetto della dettagliata analisi nei monumentali volumi di Albert Ehrhard sull'agiografia e l'omiletica.⁹ Lo studioso osservava che l'omiliario di Gregorio, modellato su precedenti più antichi, era costituito da 61 testi, ai quali era premesso il discorso per l'entrata in Tessalonica (indicato come *Omelia* I). Ehrhard escludeva dall'omiliario anche l'*Omelia* LXIII, che considerava un'opera scritta con altre intenzioni.

La collezione inizia con la Domenica del Pubblicano, come l'omiliario patriarcale di Costantinopoli, ma non presenta tutte le domeniche dell'anno liturgico (manca la Pasqua), mentre vede la presenza di feste despotiche, mariane e di santi, di tre vangeli mattutini e di alcuni discorsi d'occasione (XXV, XXVI, XXX, XXXII, XXXVIII).

John Meyendorff nella sua monografia su Gregorio Palamas partì dall'analisi di Ehrhard, riprendendone le osservazioni e soffermandosi anche sul contenuto e sulla datazione di alcune omelie. Egli sottolineava innanzitutto un elemento di particolare importanza, e dal quale ogni considerazione ulteriore dovrà necessariamente partire, e cioè che l'omiliario non è una collezione a sé, ma fa parte di una raccolta più ampia comprendente gli scritti ascetici e pastorali di Gregorio Palamas: «les homélie et les œuvres spirituelles (...) furent très tôt réunie en une seule collection».¹⁰

Questo fatto significa che l'analisi della struttura (e della stessa genesi) della raccolta non deve essere limitata alle omelie, ma deve essere rivolta a questa collezione più ampia. Facendo proprie le considerazioni di Ehrhard, Meyendorff scriveva quindi che «les homélie de Palamas sont disposées dans les manuscrits et les éditions non pas dans l'ordre chronologique où elles furent prononcées, mais suivant l'ordre approximatif de l'année liturgique, en commençant par les dimanches de préparation au Carême (Homélie 2 ...) et en terminant avec le dimanche qui les précède, celui de Zachée (...) (Hom. 62). Il y a en tout 34 homélie sur les dimanches qui commentent soit la péricope évangélique lue à la liturgie, soit celles des matines».¹¹

Secondo Meyendorff, è possibile riconoscere una «forme primitive/archaïque» dell'omiliario, trasmessa da due manoscritti del XIV secolo (Paris, BnF Coisl. 97 [T] e Moskva, GIM Synod. gr. 69 [212] [G]), ma che «se retrouve également dans quelques copies du XVe siècle», e che è caratterizzata dall'assenza delle omelie IX, XIII e LXIII e dalla collocazione dell'*Omelia* XVI alla fine della raccolta, tra le opere spirituali. La «forme définitive» dell'omiliario comprende

9 Ehrhard 1937-1952, III, 695-704.

10 Meyendorff 1959, 331.

11 Meyendorff 1959, 392.

invece sessantatré omelie, tra le quali «deux autres pièces qui y ont été adjointes postérieurement, les n° 16 et 53», ed è conservata «dans plusieurs manuscrits du XVe siècle». ¹²

L'effervescenza di studi su Palamas e di edizioni, seguita alla pubblicazione della monografia di J. Meyendorff e alla sua *editio princeps* delle *Triadi* (1959), si è tradotta però in un'attenzione del tutto accidentale, se non inesistente, all'omiliario, per il quale ci si è per lo più limitati a studi specifici e settoriali su singoli titoli e sul loro contenuto. Le poche ricerche che hanno dedicato un qualche spazio a questa parte della produzione di Gregorio hanno semplicemente riproposto le considerazioni di Meyendorff sulla struttura e la genesi dell'omiliario e la distinzione tra una 'forme' primitiva e una definitiva della raccolta. ¹³

Dopo la pubblicazione del libro di J. Meyendorff, agli inizi degli anni '60 del xx secolo, fu anche intrapreso il progetto di edizione delle opere complete di Gregorio Palamas (il primo volume uscì infatti nel 1962) sotto la direzione di Panaghiotis K. Chrestou († 1995). In margine a questa iniziativa e in previsione del volume contenente il testo critico delle *Omèlie*, il coordinatore dell'équipe tessalonicense pubblicò la collezione completa delle omelie di Gregorio Palamas (1985-86), accompagnate dalla versione neogreca. ¹⁴ Questa edizione è diventata poi quella di riferimento abituale tanto da essere riversata nel TLG on line. Per il testo delle *Omèlie*, Chrestou non forniva alcuna indicazione, limitandosi a scrivere che si trattava di un'edizione provvisoria (τὸ προκαταρκτικὸν κείμενον), in vista di quella critica curata da Theodoros Koutsioras che sarebbe apparsa nel sesto volume delle opere complete di Palamas. ¹⁵

Si doveva però attendere il 2015 per vedere la pubblicazione delle *Omèlie*, quale sesto (e ultimo) volume delle opere di Gregorio Palamas a cura di un altro antico collaboratore di Chrestou, Vasileios St. Pseutogkas. L'edizione e lo studio introduttivo appaiono fin da subito un'occasione mancata, se non peggio. Non è certo qui il luogo per un'analisi e una recensione critica che richiederebbero ampio spazio per la quantità di errori, imprecisioni, fraintendimenti presenti praticamente in ogni pagina del volume. Limitiamoci per il momento a una veloce disanima dell'introduzione, mentre sarà questione dell'edizione più avanti, nei capitoli consacrati ai testi.

¹² Ivi, 331-2.

¹³ Così Philippidis-Braat 1979, 118-25.

¹⁴ Chrestou 1985-86.

¹⁵ Chrestou, I, 1985-1986, 16. In seguito, Vasileios Pseutogkas scriverà invece che l'edizione di Chrestou era basata sul testo della *Patrologia graeca* per le prime quarantuno *Omèlie* e su un utilizzo parziale dei manoscritti per le restanti, Ps VI, 17.

Pseutogkas partiva dalla semplice menzione degli studi di A. Ehrhard, J. Meyendorff e di P. K. Chrestou, che a suo dire rendevano inutili ulteriori indagini, senza nemmeno riassumere, ai fini di una presentazione efficace dell'omiliario, le loro linee essenziali e le conclusioni.¹⁶ Lo studio introduttivo si divide così in tre parti. 1. Presentazione di tre diverse categorie: omelie festali, omelie per le domeniche dell'anno liturgico, omelie d'occasione, alle quali vanno aggiunti due discorsi teologici (XVI e LIII);¹⁷ 2. Edizioni precedenti e traduzioni;¹⁸ 3. Manoscritti delle *Omelie*.¹⁹ Pseutogkas partiva dall'affermazione che i manoscritti dell'omiliario sono più di venticinque (Ἡ χειρόγραφος παράδοσις... ἀριθμεῖ περισσοτέρους ἀπὸ 25 χειρογράφους κώδικας) per poi presentarne ventuno, con brevi descrizioni desunte dai cataloghi, costellate da errori, mancanze e imprecisioni. Sulla base della presenza del *Pinax* e la suddivisione dell'omiliario in due volumi, egli avvicinava i manoscritti **I** e **F** e affermava quindi il rapporto di **F** con **D**, **E** e **N**. «Allo stesso gruppo e categoria» (εἰς τὴν αὐτὴν ὁμάδα καὶ κατηγορίαν) appartenerebbe poi anche **M**²⁰ (che, con ogni probabilità, Pseutogkas conosceva soltanto dal catalogo di N. A. Bees e che infatti non utilizzò mai nel volume). Le osservazioni su questi sette manoscritti avevano lo scopo di stabilire uno stemma dell'omiliario (τὴν κατάρτισιν στέμματος τῆς χειρογράφου παραδόσεως τοῦ Ὁμιλιαρίου). Ma egli aggiungeva che, benché la maggior parte dei manoscritti del XV secolo, assieme a quelli del XIV, formino «il ramo primitivo della tradizione manoscritta delle *Omelie*» (τὸν ὅλον ἀρχέγονον κορμὸν τῆς χειρογράφου παραδόσεως τῶν ὁμιλιῶν), non era possibile «tracciare uno stemma» (δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ προχωρήσωμεν... εἰς τὴν κωδικολογικὴν στεμματοποίησιν) perché «i dati manoscritti sono insufficienti a questo fine, anche se non inadeguati per l'edizione critica del testo delle *Omelie*».²¹ Egli procedeva quindi all'opera di edizione, utilizzando tredici manoscritti e due tra le edizioni precedenti (quelle di *Patrologia graeca* e di P. K. Chrestou).²²

Il volume curato da Pseutogkas costituisce pertanto una battuta d'arresto, se non una marcia indietro, nella storia degli studi, e fornisce una presentazione dell'omiliario e un'edizione dei testi che debbono essere utilizzate con molte precauzioni. Le sue considerazioni,

16 Ps VI, 11.

17 Ivi, 12-15.

18 Ivi, 15-19.

19 Ivi, 19-36.

20 Ivi, 34.

21 Ivi, 35.

22 Cf. ivi, 36.

debolissime, se non inesistenti, dal punto di vista filologico e testuale, fanno inoltre dimenticare e rischiano di vanificare i risultati ai quali erano invece giunti gli studi precedenti, dedicati alla struttura e alla storia dell'omiliario. Una rinnovata indagine sull'argomento deve perciò ritornare alle pagine di A. Ehrhard e di J. Meyendorff.

Iniziamo dalla considerazione fatta da J. Meyendorff nel volume su Gregorio Palamas: l'omiliario è parte di una raccolta più ampia contenente gli scritti di argomento spirituale. Una ricognizione della tradizione delle opere di Palamas permette di individuare un discreto numero di manoscritti, diciassette per la precisione, che conservano la collezione completa delle *Omelie*, all'interno di un libro delle opere complete, che, come apprendiamo dall'indice presente in diversi testimoni (Πίναξ ἀκριβῆς τῶν ἠθικῶν τε καὶ διδασκαλικῶν λόγων),²³ è il libro dei «discorsi etici e didascalici» di Gregorio.

2.1.2 I manoscritti dell'omiliario di Gregorio Palamas

Necessario preliminare di qualsiasi considerazione ulteriore sull'omiliario, la sua struttura e la sua genesi è la presentazione dei manoscritti che conservano la collezione delle *Omelie*. In queste schede forniremo le indicazioni complete, riproducendo anche le rubriche delle omelie, che permettono di vedere spesso la loro precisa collocazione, o il successivo inserimento nell'anno liturgico. Nei titoli, riportati come figurano nei manoscritti e con la numerazione là indicata, abbiamo sempre omissso la formula finale (Εὐλόγησον πάτερ). L'attenzione rivolta principalmente al contenuto dei manoscritti e le diverse condizioni di lavoro nelle diverse biblioteche spiegano la presenza di qualche disomogeneità nella descrizione materiale dei manoscritti.

A. Athèna, EBE 237 (*Diktyon* 2533), XIV s., e le sue copie:

- **L Athos, Monè Megistes Lauras Λ 82 (1573)** (*Diktyon* 28594), XIV s.;
- **M Meteora, Monè Barlaam 143** (*Diktyon* 41038), XVIII s.

Su questi manoscritti, v. più in basso, 89-157.

K. Athèna, EBE 2715 (olim Kastoria 3) (*Diktyon* 4747), cart., XIV s., 295 × 215, ff. 238.

Bibl.: Ehrhard 1937-52, III, 700 e n. 3. Descrizione di G. Nowack all'indirizzo <https://ideal.irht.cnrs.fr/document/818875> (ultimo accesso 29 aprile 2024); Halkin 1983, 158-9; Philippidis-Braat 1979, 124-5.

---

23 AMDGEN; L lo presenta invece così: Πίναξ ἀκριβῆς τῶν εὐαγγελικῶν καὶ ἠθικῶν λόγων.

Acefalo e mutilo, senza coperta. Sul margine inferiore dei fogli una mano posteriore ha tracciato una numerazione (visibile da o' a τιδ'). Quaternioni segnati in basso al centro del primo foglio: ff. 4-11 (8-1): <ι'>, ff. 12-123: ια'-κδ' (14 × 8), ff. 124-30 (8-1, manca l'ottavo foglio senza perdita di testo): κε', ff. 131-6 (1 × 6): κζ', ff. 137-46 (1 × 10): κζ', ff. 147-56 (1 × 10): κη', 8 × 8: κθ'-λζ' (f. 228), ff. 229-34 (8-2, mancano il quarto e il quinto foglio con perdita di testo): λη', ff. 235-8 (8-4, mancano i fogli primo, quarto, quinto e ottavo con perdita di testo): <λθ'>. Lacuna tra i ff. 3 e 4 (un foglio), 4 e 5 (un foglio), 231 e 232 (due fogli), 234 e 235 (un foglio), 236 e 237 (due fogli).

Filigrana principale: croissant, cf. Mošin; Traljić 3467 (1369).

Un copista ha eseguito il testo su due colonne (31 righe), superficie scrittoria: 145 × 210. Sul margine superiore dei fogli è indicato il numero del titolo. All'inizio dell'opera è segnato sul margine inferiore il numero dei fogli che la contengono.

Marginali più tardi (XVII s.) ai ff. 164r, 165r.

Per la provenienza da Kastoria cf. Ehrhard 1937-52, III, 700 n. 3; Gkolompas 1985/6, 300 n. 3.

<Libro delle opere etiche e didascaliche di Gregorio Palamas in 74 titoli>, numerati <α'>-οδ'.

(ff. 1r-3v) <Omelia XVII>, numerata ιζ', inc. mut.: [ἀρ]παγ[ῆ] πρὸς τὸν Κύριον. Ἐν μὲν δὴ τοῦτο τὸ αἴτιον. Ps VI, 210¹⁶⁰-216; PG 151, 228^{c12}-236.

(ff. 3v-5r) *Omelia* XVIII, numerata ιη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ Κυριακῆ τῶν Μυροφόρων· ἐν ἧ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἡ Θεότοκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. Ps VI, 217-8²² (λίαν), 220⁸⁶ ([Δοκοῦσι] δέ πως) – 222¹⁵¹ (Ἰωάννης), 225²²⁰ (μὴ ἔχη) ⁻²³⁵ (fine). PG 151, 236-7^{b13}, 241^{A2}-244^{C5}, 248^{B2-C7}.

(ff. 5r-10r) *Omelia* XIX, numerata ιθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρείτιδα τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον· καὶ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων. Ps VI, 226-37; PG 151, 248-64.

(ff. 10v-13v) *Omelia* XX, numerata κ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ὄγδοον ἑωθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιοθῆσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. Ps VI, 238-46; PG 151, 265-74.

(ff. 13v-17r) *Omelia* XXI, numerata κα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦνται τὸ νομικὸν Σάββατον. Ps VI, 247-55; PG 151, 276-85.

(ff. 17r-20r) *Omelia* XXII, numerata κβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δευτέρα εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ps VI, 256-64; PG 151, 285-96.

(ff. 20v-23v) *Omelia* XXIII, numerata κγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ δέκατον ἑωθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησίν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν πολέμου. Ps VI, 265-73; PG 151, 297-308.

(ff. 23v-28r) *Omelia* XXIV, numerata κδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θείου Πνεύματος· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. Ps VI, 274-84; PG 151, 308-20.

(ff. 28r-31v) *Omelia* XXV, numerata κε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων. Ps VI, 285-93; PG 151, 320-32.

(ff. 31v-34v) *Omelia* XXVI, numerata κς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ πνευματικοῦ θέρους. Ps VI, 294-301; PG 151, 332-42.

- (ff. 34v-38v) *Omelia XXVII*, numerata κζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὐτὴ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῖν λογικοῦ θέρους. Ps VI, 302-11; PG 151, 341-54.
- (ff. 38v-42r) *Omelia XXVIII*, numerata κη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων (ἀποστόλων s. l.) Πέτρου καὶ Παύλου. Ps VI, 312-19; PG 151, 353-64.
- (ff. 42r-45v) *Omelia XXIX*, numerata κθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παράλυτον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύπης. Ps VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (ff. 46r-49v) *Omelia XXX*, numerata λ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τοὺς κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοῦς· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι πίστιν ἔχειν ἀληθῶς χωρὶς τῶν ἔργων τῆς μετανοίας. Ps VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (ff. 49v-54r) *Omelia XXXI*, numerata λα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελουμένη κατὰ τὴν πρώτην τοῦ αὐγούστου μηνός. Ps VI, 340-50; PG 151, 388-400.
- (ff. 54r-57v) *Omelia XXXII*, numerata λβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον τῆς ἐννάτης Κυριακῆς εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ πειρασμῶν. Ps VI, 351-9; PG 151, 401-12.
- (ff. 57v-61r) *Omelia XXXIII*, numerata λγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων ταύταις παθῶν, καὶ ὅτι κόσμος οὐ κοσμοκράτωρ ὁ διάβολός ἐστιν, οὐ τὰ κτίσματα ἐστὶ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ διὰ τῆς παραχωρήσεως τῶν κτισμάτων ὑποταγέντες αὐτῷ. Ἐξεφωνήθη καὶ αὐτὴ ἐν λιτῇ. Ps VI, 360-8; PG 151, 412-24.
- (ff. 61r-65r) *Omelia XXXIV*, numerata λδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ παράστασις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστι. Ps VI, 369-78; PG 151, 424-36.
- (ff. 65v-69r) *Omelia XXXV*, numerata λε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου σεπτὴν Μεταμόρφωσιν· ἐν ἧ παράστασις, ὡς εἰ καὶ ἄκτιστόν ἐστι τὸ κατ' αὐτὴν θειότατον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἐστὶν οὐσία τοῦ Θεοῦ. Ps VI, 379-88; PG 151, 436-49.
- (ff. 69r-73r) *Omelia XXXVI*, numerata λς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα κατὰ τὴν ια' τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου Κυριακῆς, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ Κυρίου παραβολὴν τὴν λέγουσαν· Ὀμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖρα λόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. Ps VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (ff. 73r-77v) *Omelia XXXVII*, numerata λζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 399-409; PG 151, 460-74.
- (ff. 77v-81r) *Omelia XXXVIII*, numerata λη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ πρῶτον ἑωθινόν· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἄρκεῖ τὸ θεῖον βάπτισμα σῶσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θείων ἐντολῶν. Ps VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (ff. 81r-84r) *Omelia XXXIX*, numerata λθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν λιτῇ, γενομένη διὰ τὴν ἀθήη καὶ ἀθρόαν τοῦ θανάτου τηλικαῦτα πληγὴν. Ps VI, 419-26; PG 151, 485-96.
- (ff. 84v-90v) *Omelia XL*, numerata μ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦ Χριστοῦ προφήτην καὶ Πρῶδομον καὶ βαπτιστὴν Ἰωάννην. Ps VI, 427-41; PG 151, 496-514.

- (ff. 91r-94v) *Omelia* XLI, numerata μα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ Ματθαίου Κυριακῆς, εἰς τὴν παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας· Διὰ τί ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς εἰδῶς τοὺς μηδαμῶς, ἢ μὴ δι' ἔργων ὑπακούσοντας, καὶ διὰ τί ἐποίησε τοὺς κολασθησομένους. Ps VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (ff. 95r-98r) *Omelia* XLII, numerata μβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (ff. 98r-101r) *Omelia* XLIII, numerata μγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἑπτακαίδεκάτης Κυριακῆς εὐαγγέλιον τοῦ Ματθαίου, τὸ περὶ τῆς Χαναanaίας· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπαινετῆς ταπεινώσεως. Ps VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.
- (ff. 101v-104v) *Omelia* XLIV, numerata μδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἅγιον Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξόχως ἡγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. Ps VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (ff. 105r-107v) *Omelia* XLV, numerata με', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον· Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· ἐν ἧ καὶ κατὰ τοκίζόντων. Ps VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.
- (ff. 108r-111r) *Omelia* XLVI, numerata μς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, ὑπόθεσιν ἔχον τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγεθθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμικοῦς ἡμᾶς καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους εἶναι. Ps VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.
- (ff. 111r-115v) *Omelia* XLVII, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιεργείας. Ps VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.
- (ff. 115v-120r) *Omelia* XLVIII, numerata μη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον· ἐν ἧ καὶ περὶ πλουσιῶν καὶ πενήτων, τίς ὁ σωζόμενος. Ps VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (ff. 120r-125v) *Omelia* XLIX, numerata μθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἐν ἀγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100. F. 126r bianco.
- (ff. 126v-129r) *Omelia* L, numerata ν', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ τῆς ἕκτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξελθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν (γῆν p. c., Γαλιλαίαν a. c.) ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν. Ps VI, 527-33; Oikonomos 1861, 100-8. F. 129v bianco.
- (ff. 130r-134v) *Omelia* LI, numerata να', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἔντευξις ἔδρα καὶ ἀσφάλεια ἐστὶ παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπῆ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερείας. Ps VI, 534-42; Oikonomos 1861, 108-19. Ff. 135rv, 136r bianchi.
- (f. 136v) *Versi* (BHG 1090z), titolo: Στίχοι ἱαμβοὶ εἰς τὸν παρόντα λόγον. Τὴν ἔμψυχον βίβλον σε τοῦ ζῶντος λόγου – τὴν τοῦ λόγου θάλασσαν εὐλόγει, θύτα. Ps VI, 550²¹⁶app; Oikonomos 1861, 130 n. δ'; cf. infra, 277. Più in basso (altra mano): Τὸν ὑπερευλόγητον εὐλόγει λόγον.

- (ff. 137r-151r) *Omelia* LIII, numerata νβ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἀγίων εἴσοδον καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Di sopra al titolo: Ἰησοῦ μου βοήθει μοι. Ps VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.
- (ff. 151v-154v) *Omelia* LII, numerata νγ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν, ἥτοι τὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἀγίων εἴσοδον τῆς Θεοτόκου. Ps VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.
- (ff. 154v-158r) *Omelia* LIV, numerata νδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς κατορθοῦσι μείζων ἢ ἀμοιβῆ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλειῶν ἢ κόλασις, καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν. In marg.: Τῆ ἰα' Κυριακῆ τοῦ Λουκά. Ps VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.
- (ff. 158r-160v) *Omelia* LV, numerata νε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῆ Κυριακῆ τῶν προπατόρων· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ῥαθύμους ἔχοντας πρὸς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέρειαν καὶ τὴν τῶν σωματικῶν πραγμάτων ἔνδειαν. Ps VI, 597-603; Oikonomos 1861, 192-200.
- (ff. 160v-164r) *Omelia* LVI, numerata νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν ἀγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων· ἐκφωνηθεῖσα πρὸ ἡμερῶν τεσσάρων τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 164r-168r) *Omelia* LVII, numerata νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ Κυριακῆ τῶν ἀγίων πατέρων περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτῶν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου. Ps VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.
- (ff. 168r-171v) *Omelia* LVIII, numerata νη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα θεϊαν καὶ σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.
- (ff. 172r-175v) *Omelia* LIX, numerata νθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐξεφωνήθη τῆ παραμονῆ τῶν Φώτων. Ps VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.
- (ff. 175v-180r) *Omelia* LX, numerata ξ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα τῆ ἀγία καὶ σεβασμία ἑορτῆ τῶν Φώτων· ἐν ἧ κατὰ τὸ ἐγχωροῦν ἔκφανσις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. Ps VI, 645-56; Oikonomos 1861, 246-59.
- (ff. 180r-183v) *Omelia* LXI, numerata ξα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ ιβ' Κυριακῆ τοῦ Λουκά, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τῶν δέκα λεπρῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης. Ps VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.
- (ff. 183v-187v) *Omelia* LXII, numerata ξβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ ιε' Κυριακῆ τοῦ Λουκά, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιτελώνου Ζακχαίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. Ps VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79. Al f. 187v il resto della colonna destra e la prima parte della colonna sinistra lasciati bianchi. Il copista aveva iniziato il testo successivo alla fine della colonna destra, poi incomincia nella colonna sinistra.
- (ff. 187v-201r) *Vita di Pietro l'Athonita*, numerata ξγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν θαυμαστὸν καὶ ἰσάγγελον βίον τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὁρει τῷ Ἄθῳ ἀσκήσαντος. Ps V, 161-92.

- (ff. 201r-207r) *Discorso a Giovanni e Teodoro i filosofi*, indicato come ξδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἐπιστολιμαῖος πρὸς Ἰωάννην καὶ Θεόδωρον τοὺς φιλοσόφους ἀποδεικνύων τίνες τε οἱ σωζόμενοι καὶ τίνες οὐ· καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς, κατὰ τε τῶν γενικωτάτων παθῶν καὶ τῶν ὅσοι μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ λόγων ἀρετῆς χωρὶς. Ps V, 231-46.
- (ff. 207r-221r) *Discorso a Xene*, indicato come ξε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσαις Ξένην περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς. Ps V, 193-230.
- (ff. 221v-225r) *Omelia* LXIII, numerata ξζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία πρὸς τοὺς δυσχεραίνοντας ἐπὶ τὰς συμβαινούσαις ἡμῖν πάντοθεν περιστάσεσι παντοδαπαῖς. Ps VI, 675-83; Oikonomos 1861, 279-89.
- (ff. 225r-226r) *Lettera a Paolo Asen*, numerata ξζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ὀσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις Παῦλον ἐρωτήσαντα περὶ τῆς ἀναλήψεως τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. Ps V, 247-50.
- (ff. 226r-231v) *Lettera alla sua chiesa*, numerata ξη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ ἦν ἐξ Ἀσίας αἰχμάλωτος πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν ἀπέστειλεν. Ps IV, 120-37²¹ (des. mut.: ἐνεπίστευσαν).
- (ff. 232r-234r) <*Dialogo con i Chioni*>, inc. mut.: οὐκ ἔστιν ἄλογος. Ps IV, 151²⁴-165 (colonna sinistra).
- (ff. 234r-236v) *Decalogo*, numerato ξθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας, ἦτοι τῆς Νέας Διαθήκης. Ps V, 251-2²⁶ (ιοβόλους), 255¹⁵ (μελετήσεις) – 260.
- (f. 236v) *Preghieria* II, numerata ο', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εὐχὴ πρὸς τὸν Θεὸν συνήθως, ἦν πρὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἠῦξατο ὅτε τὴν ἀρχὴν ἔμελλεν εἰσελθεῖν, fragm.: Θεὲ θεῶν, ἄγιε ἀγίω, εὐδιάλακτε, μακρόθυμε, ἀνεξίκακε δέσποτα. Σὺ Πατὴρ. Ps V, 273¹⁻².
- (f. 237r) <*Preghieria* IV>, fragm., inc. mut.: λαβεῖν παρὰ σοῦ τροφὴν εἰς εὐκαιρον. Ps V, 280⁶⁻¹¹.
- (ff. 237r-238r) *Preghieria* I, numerata ογ', titolo: Ἐτέρα εὐχή, ἦν μετὰ τὴν χειροτονίαν ὀφθεῖς τοῖς βασιλεῦσι συνήθως ἠῦξατο. Ps V, 269-72.
- (f. 238rv) *Capitoli sulla preghiera*, numerati οδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια περὶ προσευχῆς καὶ καρδίας καθαρότητος, des. mut.: τρισσὸν εὐρεῖν τὸν νοῦν, τὸν αὐτὸν ὄντα μόνον τηροῦντα καὶ. Ps V, 157-8¹⁸.

V. Athos, Monê Batopediου 134 (*Diktyon* 18278), cart., XIV-XV s., 280 × 200, ff. 380. Bibl.: Eustratiadis; Arkadios 1924, 33; Ehrhard 1937-52, III, 699; Ps VI, 28 (B); Tocci 2025. Un copista ha vergato il testo su due colonne (ll. 32). Sul margine superiore dei fogli è indicato il numero del titolo, che non è sempre visibile a causa della rifilatura più tarda del manoscritto.

<Libro delle opere etiche e didascaliche di Gregorio Palamas in 73 titoli, numerati α'-ογ'>.

(f. 1rv) *Pinax* (titoli numerati α'-ογ'), acefalo, primo titolo: νη'.

(ff. 2r-5r) *Omelia* I, numerata α', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν νέου θεολόγου καὶ θαυματουργοῦ (manus recent.) Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης· ῥηθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονίκην ἐπιδημίας. PS VI, 29-45; PG 151, 9-17; πῦθ in basso.

- (ff. 5r-10r) *Omelia* II, numerata β', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν (manus recent.) Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν Τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον τοῦ Κυρίου παραβολήν. PS VI, 46-56; PG 151, 17-32.
- (ff. 10r-15v) *Omelia* III, numerata γ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν σεσωσμένον ἄσωτον τοῦ Κυρίου παραβολήν. PS VI, 57-68; PG 151, 32-48.
- (ff. 15v-21v) *Omelia* IV, numerata δ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας καὶ περὶ εὐσπλαγχνίας καὶ εὐποιίας. PS VI, 69-81; PG 151, 48-64.
- (ff. 21v-26v) *Omelia* V, numerata ε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ τῆς ἀντιθέτου ταύτη κακίας. PS VI, 82-91; PG 151, 64-76.
- (ff. 26v-31r) *Omelia* VI, numerata ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία προτρεπτικὴ πρὸς νηστείαν, ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ὡς ἐν ἐπιτόμῳ· ἐξεφωνήθη τῇ τετράδῃ τῆς πρώτης ἑβδομάδος. PS VI, 92-100; PG 151, 76-88.
- (ff. 31v-34v) *Omelia* VII, numerata ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἑτέρα περὶ νηστείας· ἐξεφωνήθη καὶ αὐτὴ κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς τετράδος. PS VI, 101-7; PG 151, 88-93.
- (ff. 34v-38r) *Omelia* VIII, numerata η', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ πίστεως· ἐν ἧ καὶ τῆς κατ' εὐσέβειαν ὁμολογίας ἔκθεσις· ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς ὀρθοδοξίας. PS VI, 108-14; PG 151, 93-104.
- (ff. 38r-43v) *Omelia* X, numerata θ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ δευτέρᾳ Κυριακῇ τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ἀκαίρως ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἱεραῖς συνάξεσιν. PS VI, 121-31; PG 151, 112-24.
- (ff. 43v-52r) *Omelia* XI, numerata ι', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. PS VI, 132-47; PG 151, 124-45.
- (ff. 52r-56v) *Omelia* XII, numerata ια', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης ἐν τῇ ἁγίᾳ Τεσσαρακοστῇ Κυριακῆς· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν. PS VI, 148-56; PG 151, 145-57.
- (ff. 56v-61r) *Omelia* XIV, numerata ιβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. PS VI, 164-72; PG 151, 163-77.
- (ff. 61r-65r) *Omelia* XV, numerata ιγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν Βαῖων. PS VI, 173-81; PG 151, 177-88.
- (ff. 65v-77r) *Omelia* XVI, numerata ιδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι καὶ ὅτι πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον, εἰκότως ταύτῃ μᾶλλον ἐχρήσατο τῇ οἰκονομίᾳ. PS VI, 182-203; PG 151, 189-220.
- (ff. 77r-83r) *Omelia* XVII, numerata ιε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δεικνύουσα τὸ τοῦ Σαββάτου καὶ Κυριακῆς μυστήριον, καὶ εἰς τὸ τῆς καινῆς Κυριακῆς εὐαγγέλιον. PS VI, 204-16; PG 151, 220-36.
- (ff. 83v-88r) *Omelia* XVIII, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων· ἐν ἧ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἢ Θεοτόκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. PS VI, 217-25; PG 151, 236-48.

- (ff. 88r-94v) *Omelia XIX*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρεΐτιδα τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον, ἐν ἧ καὶ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων. PS VI, 226-37; PG 151, 248-64.
- (ff. 95r-99r) *Omelia XX*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἑωθινὸν ὄγδοον· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιωθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. PS VI, 238-46; PG 151, 265-74.
- (ff. 99r-103v) *Omelia XXI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν Σάββατον. PS VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (ff. 103v-108r) *Omelia XXII*, numerata κ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δευτέρα εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. PS VI, 256-64; PG 151, 285-96.
- (ff. 108r-112v) *Omelia XXIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ δέκατον ἑωθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησίν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν πολέμου. PS VI, 265-73; PG 151, 297-308.
- (ff. 112v-118r) *Omelia XXIV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θείου Πνεύματος· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. PS VI, 274-84; PG 151, 308-20.
- (ff. 118r-120v) *Omelia XXV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων. PS VI, 285-93; PG 151, 320-32.
- (ff. 121r-124v) *Omelia XXVI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ πνευματικοῦ θέρους. PS VI, 294-301; PG 151, 332-42.
- (ff. 125r-129v) *Omelia XXVII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὕτη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῖν λογικοῦ θέρους. PS VI, 302-11; PG 151, 341-54.
- (ff. 129v-134r) *Omelia XXVIII*, numerata κζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. PS VI, 312-19; PG 151, 353-64.
- (ff. 134r-138v) *Omelia XXIX*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύπης. PS VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (ff. 139r-143v) *Omelia XXX*, numerata κη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τοὺς κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοὺς· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι πίστιν ἔχειν ἀληθῶς χωρὶς τῶν ἔργων τῆς μετανοίας. PS VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (ff. 143v-149r) *Omelia XXXI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελουμένη κατὰ τὴν πρῶτην τοῦ αὐγούστου μηνός. PS VI, 340-50; PG 151, 388-400. F. 149v bianco.
- (ff. 150r-154v) *Omelia XXXII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον τῆς ἐνάτης Κυριακῆς εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ πειρασμῶν. PS VI, 351-9; PG 151, 401-12.
- (ff. 154v-159r) *Omelia XXXIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων αὐταῖς παθῶν, καὶ ὅτι κόσμος οὐ κοσμοκράτωρ ὁ διάβολός ἐστιν, οὐ τὰ κτίσματά ἐστι τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ διὰ τῆς παραχρήσεως τῶν κτισμάτων ὑποταγέντες αὐτῷ. Ἐκφωνήθη καὶ αὕτη ἐν λιτῇ. PS VI, 360-8; PG 151, 412-24. Colonna destra f. 159r bianca.

- (ff. 159v-164v) *Omelia XXXIV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ παράστασις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστιν. PS VI, 369-78; PG 151, 424-36.
- (ff. 164v-169v) *Omelia XXXV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου σεπτὴν Μεταμόρφωσιν· ἐν ἧ παράστασις, ὡς εἰ καὶ ἄκτιστόν ἐστι τὸ κατ'αὐτὴν θειότατον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐσία τοῦ Θεοῦ. PS VI, 379-88; PG 151, 436-49.
- (ff. 169v-173v) *Omelia XXXVI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ματθαίου Κυριακῆν, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ Κυρίου παραβολὴν τὴν λέγουσαν· Ὅμοιωθῆ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. PS VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (ff. 174r-179v) *Omelia XXXVII*, titolo: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. PS VI, 399-409; PG 151, 460-74.
- (ff. 179v-183v) *Omelia XXXVIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ πρῶτον ἑωθινόν· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἄρκει τὸ θεῖον βάπτισμα σῶσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θεῶν ἐντολῶν. PS VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (ff. 183v-187v) *Omelia XXXIX*, numerata λζ' (manus recent.), titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν λιτῆ, γενομένη διὰ τὴν ἀθήην καὶ ἀθρόαν τοῦ θανάτου τηνικαῦτα πληγῆν. PS VI, 419-26; PG 151, 485-96.
- (ff. 187v-195v) *Omelia XL*, numerata λη' (manus recent.), titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦ Χριστοῦ προφήτην καὶ πρόδρομον καὶ βαπτιστὴν Ἰωάννην. PS VI, 427-41; PG 151, 496-514.
- (ff. 195v-200r) *Omelia XLI*, numerata λθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ τεσσαρεσκαίδεκάτη τοῦ Ματθαίου Κυριακῆ, εἰς τὴν παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας· Διὰ τί ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς εἰδῶς τοὺς μηδαμῶς, ἢ μὴ δι' ἔργων ὑπακούοντας, καὶ διὰ τί ἐποίησε τοὺς κολασθησομένους. PS VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (ff. 200r-204r) *Omelia XLII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Manus recent.: Σεπτεμβρίου η'. PS VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (ff. 204r-208r) *Omelia XLIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἑπτακαίδεκάτης Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου εὐαγγέλιον, τὸ περὶ τῆς Χανααίας· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπαινετῆς ταπεινώσεως. PS VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.
- (ff. 208r-212r) *Omelia XLIV*, numerata μβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἄγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξῶχος ἡγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. PS VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (ff. 212v-215v) *Omelia XLV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ὡς ἂν θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως· ἐν ἧ καὶ κατὰ τοκίζόντων. PS VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.
- (ff. 216r-219v) *Omelia XLVI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγερθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμικοῦς ἡμᾶς καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους εἶναι. PS VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.

- (ff. 219v-224v) *Omelia XLVII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιέργιας. PS VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.
- (ff. 224v-229v) *Omelia XLVIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ἀνθρωπὸς τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον· ἐν ἧ καὶ περὶ πλουσίων τε καὶ πενήτων, τίς ὁ σωζόμενος. PS VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (ff. 229v-235v) *Omelia XLIX*, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἐν ἀγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. PS VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.
- (ff. 235v-239r) *Omelia L*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἕκτης τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆς εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξεληθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν. PS VI, 527-33; Oikonomos 1861, 100-8.
- (ff. 239r-243v) *Omelia LI*, numerata μθ', titolo: Τοῦ ἀγίου Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ θαυματουργοῦ (manus recent.) Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἔντευξις ἔδρα ἐστὶ καὶ ἀσφάλεια παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπῆ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερίας. PS VI, 534-42; Oikonomos 1861, 108-19.
- (ff. 243v-262v) *Omelia LIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσοδὸν καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Marg. sup. manus recent.: Νοεμβρίου κα' τῶν εισόδων λόγοι δύο. PS VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.
- (ff. 263r-267r) *Omelia LII*, numerata να', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσόδιον ἐορτὴν τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. PS VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.
- (ff. 267r-272r) *Omelia LIV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς κατορθοῦσι μείζων ἢ ἀμοιβῆ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἢ κόλασις, καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ἐξεφωνήθη κατὰ δεκάτην τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆν, ἣτις ἐστὶ πρὸ τῆς τῶν προπατόρων. PS VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.
- (ff. 272r-275v) *Omelia LV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ραθύμως ἔχοντας εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέριαν καὶ τῶν σωματικῶν πραγμάτων ἔνδειαν. PS VI, 597-603; Oikonomos 1861, 192-200.
- (ff. 275v-280r) *Omelia LVI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν ἁγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων· ἐκφωνηθεῖσα πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. PS VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 280v-285v) *Omelia LVII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως τῶν ἁγίων Πατέρων περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου. PS VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.
- (ff. 285v-290r) *Omelia LVIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα καὶ σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Manus recent.: Δεκεμβρίου κα'. PS VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.

- (ff. 290v-295r) *Omelia* LIX, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐξεφωνήθη τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων. Manus recent.: Ἰαννουαρίου ε'. PS VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.
- (ff. 295r-301r) *Omelia* LX, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα τῇ ἀγία καὶ σεβασμιά ἑορτῇ τῶν Φώτων· ἐν ἧ καὶ κατὰ τὸ ἐγχωροῦν ἔκφανσις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. PS VI, 645-56; Oikonomos 1861, 246-59.
- (ff. 301r-305v) *Omelia* LXI, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ δωδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τῶν δέκα λεπτῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἑαυτοῦς τε καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης. PS VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.
- (ff. 305v-310r) *Omelia* LXII, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ πεντεκαιδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιελῶνου Ζακχαίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. Sopra: Γρηγορίου Θεσσαλονίκης (manus recent.). PS VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79.
- (ff. 310r-318r) *Discorso a Giovanni e Teodoro i filosofi*, numerato ζα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἐπιστολιμαῖος πρὸς Ἰωάννην καὶ Θεόδωρον τοὺς φιλοσόφους· ἀποδεικνύων τίνες τε οἱ σωζόμενοι καὶ τίνες οὐ, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς, κατὰ τε τῶν γενικωτάτων παθῶν καὶ τῶν ὅσοι μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ σοφία λόγων ἀρετῆς χωρὶς. Ps v, 231-46.
- (ff. 318r-334r) *Vita di Pietro l'Athonita*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν θαυμαστὸν καὶ ἰσάγγελον βίον τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει τῷ Ἄθῳ ἀσκήσαντος. Ps v, 161-92.
- (ff. 334r-352r) *Discorso a Xene*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσῃς Ξένην περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς. Ps v, 193-230. Lasciata una colonna in bianco (f. 350v), senza perdita di testo.
- (ff. 352r-356v) *Decalogo*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας, ἧτοι τῆς Νέας Διαθήκης. Ps v, 251-60.
- (ff. 356v-361r) *Omelia* LXIII, numerata ζε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία πρὸς τοὺς δυσχεραίνοντας ἐπὶ τὰς συμβαινούσας πάντοθεν ἡμῖν περιστάσεις. PS VI, 675-83; Oikonomos 1861, 279-89.
- (ff. 361r-363v) *Omelia* IX, numerata ζς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ νηστείας καὶ προσευχῆς. PS VI, 115-20; PG 151, 104-12.
- (ff. 364r-367r) *Omelia* XIII, numerata ζε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ νηστείας ἐτέρα· ἐν ἧ καὶ περὶ ἐλεημοσύνης. Marg. sup. manus recent.: τῇ ε' κυριακῇ τῶν νηστειῶν. PS VI, 157-63; PG 151, 157-65.
- (ff. 367r-368v) *Lettera a Paolo Asen*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ὀσιώτατον ἱερομόναχον κῦρ Παῦλον τὸν Ἀσάνην, ἐρωτήσαντα περὶ τῆς ἀναλήψεως τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. Ps V, 247-50.
- (ff. 368v-376v) *Lettera alla sua chiesa*, numerata ξθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ, ἣν ἐξ Ἀσίας αἰχμάλωτος ὢν, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν ἀπέστειλεν. Ps IV, 120-41.
- (ff. 377r-378v) *Pregheira* II, titolo: Εὐχὴ τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου πρὸς τὸν Θεὸν συνήθως, ἣν πρὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἠΰξατο ὅτε ἔμελλεν εἰσελθεῖν. Ps V, 273-6.

(ff. 378v-379r) *Preghiera III*, numerata οα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εὐχῆ ἑτέρα λεχθεῖσα ἐπὶ ἔθνους ἐπιδρομῆ. Ps V, 277-8.

(ff. 301r-305v) *Preghiera IV*, numerata οβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εὐχῆ ἑτέρα λεχθεῖσα ἐπὶ ἀνομβρίᾳ. Ps V, 279-80.

(ff. 379v-380v) *Capitoli sulla preghiera*, numerati ογ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια τρία περὶ προσευχῆς καὶ καρδίας καθαρότητος. Ps V, 157-60.

D. Athos, Monê Dionysiou 174 (3708) (*Diktyon* 20142), cart., fine del XIV s., 260 × 200, ff. 242.

Bibl.: Lampros 1895-1900, I, 353-4; Ehrhard 1937-52, III, 698; Ps VI, 20.

Il manoscritto è stato in un secondo momento rifilato (in questo modo, tra l'altro, è solo parzialmente visibile la numerazione dei titoli).

Quaderni segnati nell'angolo sinistro del primo foglio e destro ultimo foglio (ultima cifra visibile: al f. 221v: λε').

Eseguito da un unico copista (30 ll.), poi restaurato nel XVI s.

Libro delle opere etiche e didascaliche di Gregorio Palamas.

(ff. 1v-4r) *Indice*, Πίναξ ἀκριβῆς τῶν ἡθικῶν τε καὶ διδασκαλικῶν λόγων τοῦ ἁγίου καὶ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου. Caduta di un foglio, con perdita di testo, tra i ff. 1 e 2.

(ff. 5r-7v) *Omelia I*, titolo: Τοῦ ἁγίου καὶ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου ὁμιλία περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης· ῥηθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονίκην ἐπιδημίας. PS VI, 29-45; PG 151, 9-17; più in basso.

(ff. 8r-12v) *Omelia II*, titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν Τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον τοῦ Κυρίου παραβολήν. PS VI, 46-56; PG 151, 17-32.

(ff. 13r-18r) *Omelia III*, titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν σεσωσμένον ἄσωτον τοῦ Κυρίου παραβολήν. PS VI, 57-68; PG 151, 32-48.

(ff. 18v-24r) *Omelia IV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας καὶ περὶ εὐσπλαχνίας καὶ εὐποίας. PS VI, 69-81; PG 151, 48-64.

(ff. 24v-29r) *Omelia V*, numerata ε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ᾗ καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ τῆς ἀντιθέτου ταύτη κακίας. PS VI, 82-91; PG 151, 64-76.

(ff. 29r-33r) *Omelia VI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία προτρεπτικὴ πρὸς νηστείαν, ἐν ᾗ καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ὡς ἐν ἐπιτόμῳ· ἐξεφωνήθη τῇ τετράδῃ τῆς πρώτης ἑβδομάδος. PS VI, 92-100; PG 151, 76-88.

(ff. 33v-35v) *Omelia VII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἑτέρα περὶ νηστείας· ἐξεφωνήθη καὶ αὐτὴ κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς τετράδος. PS VI, 101-6¹⁴⁷ des. mut.: τοῦ σκότους τοῦ; PG 151, 88-93⁹³.

(f. 36r) *Omelia VIII*, fragm., inc. mut: <ταυτό>τητος. Εἰσὶν, Ps VI, 114¹⁶⁸-fine; PG 151, 101⁹⁹⁻¹⁰-fine.

(ff. 36r-40v) *Omelia X*, numerata ὁμιλία θ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ δευτέρᾳ Κυριακῇ τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον· ἐν ᾗ καὶ πρὸς τοὺς ἀκαίρως ὀμιλοῦντας ἀλλήλοις ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἱεραῖς συνάξεσιν. Ps VI, 121-31; PG 151, 112-24.

- (ff. 41r-48r) *Omelia XI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. PS VI, 132-47; PG 151, 124-45.
- (ff. 48r-52r) *Omelia XII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης ἐν τῇ ἁγίᾳ Τεσσαρακοστῇ Κυριακῇ· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν. PS VI, 148-56; PG 151, 145-57.
- (ff. 52r-56r) *Omelia XIV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. PS VI, 164-72; PG 151, 163-77.
- (ff. 56r-59v) *Omelia XV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν Βαῶν. PS VI, 173-81; PG 151, 177-88.
- (f. 59v) *Omelia XVI*, numerata ὁμιλία ιδ', solo il titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι καὶ ὅτι πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον, εἰκότως ταύτη μᾶλλον ἐχρήσατο τῇ οἰκονομίᾳ. PS VI, 182; PG 151, 189.
- (f. 60rv) *Omelia XIX*, fragm., inc.: <καθά>περ θερνῆς ἀγόνου. Ps VI, 237³¹⁰-fine; PG 151, 264³¹-fine.
- (ff. 60v-64r) *Omelia XX*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἑωθινὸν ὄγδοον· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιωθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. PS VI, 238-46; PG 151, 265-74.
- (ff. 64r-68r) *Omelia XXI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν Σάββατον. PS VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (ff. 68r-71v) *Omelia XXII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δευτέρα εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. PS VI, 256-64; PG 151, 285-96.
- (ff. 71v-75v) *Omelia XXIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ δέκατον ἑωθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησίν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν πολέμου. PS VI, 265-73; PG 151, 297-308.
- (ff. 75v-80r) *Omelia XXIV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θείου Πνεύματος· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. PS VI, 274-84; PG 151, 308-20.
- (ff. 80r-84r) *Omelia XXV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων. PS VI, 285-93; PG 151, 320-32.
- (ff. 84r-86v) *Omelia XXVI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ πνευματικοῦ θέρους. Ps VI, 294-300¹⁶⁷; PG 151, 332-40⁶⁵, des. mut.: τὴν σωφροσύνην, τὴν.
- (ff. 87r-90r) *Omelia, XXVIII*. Ps VI, 312⁸⁻⁹, inc. mut.: Θεοῦ δεδομένη χάρις – 319; PG 151, 353⁸¹⁵-364.
- (ff. 90v-93v) *Omelia XXIX*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύπης. PS VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (ff. 93v-98v) *Omelia XXX*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τοὺς κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοῦς· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι πίστιν ἔχειν ἀληθῶς χωρὶς τῶν ἔργων τῆς μετανοίας. PS VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (ff. 98v-103v) *Omelia XXXI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελομένῃ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ αὐγούστου μηνός. PS VI, 340-50; PG 151, 388-400.

- (ff. 103v-107r) *Omelia XXXII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον τῆς ἐνάτης Κυριακῆς εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ πειρασμῶν. PS VI, 351-9; PG 151, 401-12.
- (ff. 107v-111r) *Omelia XXXIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων αὐταῖς παθῶν, καὶ ὅτι κόσμος οὐ κοσμοκράτωρ ὁ διάβολός ἐστιν, οὐ τὰ κτίσματα ἐστὶ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ διὰ τῆς παραχρήσεως τῶν κτισμάτων ὑποταγέντες αὐτῶ. Ἐξεφωνήθη καὶ αὕτη ἐν λιτῇ. PS VI, 360-8; PG 151, 412-24.
- (ff. 111r-115v) *Omelia XXXIV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ παράστασις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστιν. PS VI, 369-78; PG 151, 424-36.
- (ff. 115v-119v) *Omelia XXXV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου σεπτὴν Μεταμόρφωσιν· ἐν ἧ παράστασις, ὡς εἰ καὶ ἄκτιστόν ἐστὶ τὸ κατ' αὐτὴν θειότατον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐσία τοῦ Θεοῦ. PS VI, 379-88; PG 151, 436-49.
- (ff. 119v-123v) *Omelia XXXVI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ματθαίου Κυριακῆν, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ Κυρίου παραβολὴν τὴν λέγουσαν· Ὁμοιωθῆ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. PS VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (ff. 123v-128v) *Omelia XXXVII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. PS VI, 399-409; PG 151, 460-74.
- (ff. 128v-132v) *Omelia XXXVIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ πρῶτον ἐωθινόν· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἀρκεῖ τὸ θεῖον βάπτισμα σῶσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θείων ἐντολῶν. PS VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (ff. 132v-136r) *Omelia XXXIX*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν λιτῇ, γενομένη διὰ τὴν ἀθήθη καὶ ἀθρόαν τοῦ θανάτου τηνικαῦτα πληγὴν. PS VI, 419-26; PG 151, 485-96.
- (ff. 136r-138r) *Omelia XL*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦ Χριστοῦ προφήτην καὶ πρόδρομον καὶ βαπτιστὴν Ἰωάννην· ἐν ἧ καὶ περὶ βίου μοναδικοῦ. Ps VI, 427-31¹⁰⁵ (ἔξαιρων καὶ τὸν, 137v), 441³⁹⁸ (κατάλληλος μᾶλλον) – fine; PG 151, 496-500¹¹³, 513³⁹-fine.
- (ff. 138r-142r) *Omelia XLI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ τεσσαρεσκαδεκάτῃ τοῦ Ματθαίου Κυριακῆς, εἰς τὴν παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας· Διὰ τί ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς εἰδῶς τοὺς μηδαμῶς, ἢ μὴ δι' ἔργων ὑπακούσοντας, καὶ διὰ τί ἐποίησε τοὺς κολασθησομένους. PS VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (ff. 142r-145v) *Omelia XLII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. PS VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (ff. 145v-149r) *Omelia XLIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἑπτακαδεκάτης Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου εὐαγγέλιον, τὸ περὶ τῆς Χανααίας· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπαινετῆς ταπεινώσεως. PS VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.
- (ff. 149v-153r) *Omelia XLIV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἅγιον Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν καὶ τῶ Χριστῶ ἐξόχως ἡγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. PS VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (ff. 153r-156r) *Omelia XLV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ὡς ἂν θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς

- ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως· ἐν ἧ καὶ κατὰ τοκιζόντων. PS VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.
- (ff. 156v-159v) *Omelia XLVI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγερθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμικοῦς ἡμᾶς καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους εἶναι. PS VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.
- (ff. 160r-164v) *Omelia XLVII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιεργίας. PS VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.
- (ff. 164v-169r) *Omelia XLVIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον· ἐν ἧ καὶ περὶ πλουσίων τε καὶ πενήτων, τίς ὁ σωζόμενος. PS VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (ff. 169r-174v) *Omelia XLIX*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἐν ἀγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. PS VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.
- (ff. 174v-175v) *Omelia L*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἕκτης τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆς εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξελθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν. Ps VI, 527¹⁻⁵ (Ὁ δὲ παρακούων), 531¹²¹ (τίνες τε) – fine; Oikonomos 1861, 100¹⁷, 106¹-fine.
- (f. 175v) *Omelia LI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἔντευξις ἔδρα ἐστὶ καὶ ἀσφάλεια παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπῆ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερίας, fragm. Ps VI, 534¹⁻⁸, des. mut.: Οὐρανός τε καὶ γῆ. Oikonomos 1861, 108-9⁴.
- (f. 176r) *Omelia LIII*, fragm. Ps VI, 585⁹⁸⁴-fine; Oikonomos 1861, 180⁵-fine, inc. mut.: τὴν πρὸς Θεὸν.
- (ff. 176r-180r) *Omelia LII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν ἡγουν τὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσόδιον ἑορτὴν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. PS VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.
- (ff. 180r-184v) *Omelia LIV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς κατορθοῦσι μείζων ἢ ἀμοιβῆ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἢ κόλασις, καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ἐξεφωνήθη κατὰ δεκάτην τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆν, ἣτις ἐστὶ πρὸ τῆς τῶν προπατόρων. PS VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.
- (ff. 184v-187v) *Omelia LV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ραθύμως ἔχοντας εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέρειαν καὶ τῶν σωματικῶν πραγμάτων ἔνδειαν. PS VI, 597-603; Oikonomos 1861, 192-200.
- (ff. 187v-192r) *Omelia LVI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν ἁγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων· ἐκφωνηθεῖσα πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. PS VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 192v-197r) *Omelia LVII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως Κυριακῇ τῶν ἁγίων πατέρων περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου. PS VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.

- (ff. 197r-201v) *Omelia* LVIII, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα καὶ σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. PS VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.
- (ff. 201v-206r) *Omelia* LIX, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐξεφωνήθη τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων. PS VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.
- (ff. 206r-211r) *Omelia* LX, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα τῇ ἀγία καὶ σεβασμία ἐορτῇ τῶν Φώτων· ἐν ἧ καὶ κατὰ τὸ ἐγχωροῦν ἔκφανσις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. PS VI, 645-56; Oikonomos 1861, 246-59.
- (ff. 211v-215r) *Omelia* LXI, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ δωδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τῶν δέκα λεπτῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἑαυτοὺς τε καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης. PS VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.
- (ff. 215r-219r) *Omelia* LXII, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ πεντεκαίδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιελῶνου Ζακχαίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. PS VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79.
- (ff. 219r-221v) *Decalogo*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας, ἧτοι τῆς Νέας Διαθήκης. Ps V, 251-7¹¹, des. mut.: τῇ σεαυτοῦ ψυχῇ. Εἰ γὰρ.
- (ff. 222r-239r) *Discorso a Xene*. Ps V, 199⁵, inc. mut.: καὶ ὁ πείρα μαθῶν – fine.
- (ff. 239v-241r) *Pregghiera* II, titolo: <Τοῦ> αὐτοῦ εὐχῆ, ἣν πρὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἠύξατο ὅτε ἔμελλεν εἰσελθεῖν. Ps V, 273-6.
- (f. 241rv) *Pregghiera* III, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εὐχῆ ἑτέρα λεχθεῖσα ἐπὶ ἔθνους ἐπιδρομῇ. Ps V, 277-8.
- (f. 241v) *Pregghiera* IV, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εὐχῆ ἑτέρα ἐπὶ ἀνομβρίᾳ λεχθεῖσα. Ps V, 279¹⁻²⁰, des. mut.: ὄμβρον δοῦναι. F. 242 bianco.

I. Athos, Monē Ivron 265-66 (4385-4386) (*Diktyon* 23862-23863), cart., XIV s.

Volume 1°: Ivron 265, 265 × 200, ff. I, 212. Ordine perturbato dei fogli, da ricollocare così: 1-25, 49-55, 26-48, 56-212.

Volume 2°: Ivron 266, 265 × 200, ff. I, II, 213-408 (nella numerazione è stato omissso il f. 299).

Bibl.: Lampros 1895-1900, II, 68; Ehrhard 1937-52, III, 698; Ps VI, 21-7.

Copista Manuel Tzykandyles (<https://pinakes.irht.cnrs.fr/notices/copiste-posseur-autre/1578/>), cf. Theologos Iberites 2024; scrittura su due colonne (ll. 32).

Libro delle opere etiche e didascaliche di Gregorio Palamas, seguite dalla *Narrazione* di Phakrases e dall'*Encomio* di Filoteo Kokkinos in 66 titoli, numerati α'-ξζ'.

Volume 1°

(ff. 1r-3v) *Omelia* I, numerata α', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης· ῥηθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονίκην ἐπιδημίας. PS VI, 29-45; PG 151, 9-17; più in basso.

(ff. 4r-8v) *Omelia* II, numerata β', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν Τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 46-56; PG 151, 17-32.

- (ff. 8v-13r) *Omelia* III, numerata γ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν σεσωσμένον ἄσωτον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 57-68; PG 151, 32-48.
- (ff. 13v-18v) *Omelia* IV, numerata δ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ῥηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ἀπόκρεω. Ps VI, 69-81; PG 151, 48-64.
- (ff. 19r-23r) *Omelia* V, numerata ε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ τῆς ἀντιθέτου ταύτη κακίας. Ps VI, 82-91; PG 151, 64-76.
- (ff. 23r-25v, 49rv) *Omelia* VI, numerata ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία προτρεπτικὴ πρὸς νηστείαν· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ὡς ἐν ἐπιτόμῳ. Ἐξεφωνήθη τῇ τετράδι τῆς α' ἐβδομάδος. Ps VI, 92-100; PG 151, 76-88.
- (ff. 49v-51r) *Omelia* VII, numerata ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἑτέρα περὶ νηστείας. Ἐξεφωνήθη καὶ αὕτη κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς τετράδος. Ps VI, 101-7; PG 151, 88-93. Per finale cf. Ps VI, 106^{40app.}
- (ff. 51r-54r) *Omelia* VIII, numerata η', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ πίστεως· ἐν ἧ καὶ τῆς κατ' εὐσέβειαν ὁμολογίας ἔκθεσις. Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς ὀρθοδοξίας. Ps VI, 108-14; PG 151, 93-104.
- (ff. 54r-55v, 26r-28r) *Omelia* X, numerata θ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ β' Κυριακῇ τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον καὶ πρὸς τοὺς ἀκαίρως ὀμιλοῦντας ἀλλήλοις ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἱεραῖς συνάξεσιν. Ps VI, 121-31; PG 151, 112-24.
- (ff. 28v-35r) *Omelia* XI, numerata ι', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 132-47; PG 151, 124-45.
- (ff. 35r-38v) *Omelia* XII, numerata ια', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης ἐν τῇ ἁγίᾳ Τεσσαρακοστῇ Κυριακῆς· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν. Ps VI, 148-56; PG 151, 145-57.
- (ff. 38v-42r) *Omelia* XIV, numerata ιβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 164-72; PG 151, 163-77.
- (ff. 42r-45v) *Omelia* XV, numerata ιγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν Βαῖων. Ps VI, 173-81; PG 151, 177-88.
- (ff. 45v-48v, 56r-58r) *Omelia* XVII, numerata ιδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δεικνύσα τὸ τοῦ Σαββάτου καὶ τὸ τῆς Κυριακῆς μυστήριον, καὶ εἰς τὸ τῆς καινῆς Κυριακῆς εὐαγγέλιον. Ps VI, 204-16; PG 151, 220-36. Scoli, ff. 48r: Ps VI, 209^{149app.}, 56v-57r: Ps VI, 212^{230app.}
- (ff. 58v-62r) *Omelia* XVIII, numerata ιε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων· ἐν ἧ καὶ ὅτι πρῶτη τὸν Κύριον ἢ Θεοτόκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. Ps VI, 217-25; PG 151, 236-48.
- (ff. 62r-67v) *Omelia* XIX, numerata ιζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρείτιδα τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον· καὶ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων. Ps VI, 226-37; PG 151, 248-64.
- (ff. 67v-71r) *Omelia* XX, numerata ιζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἑωθινὸν ἠ· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιοθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. Ps VI, 238-46; PG 151, 265-74.

- (ff. 71r-74v) *Omelia XXI*, numerata ιη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦνται τὸ νομικὸν Σάββατον. Ps VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (ff. 75r-78v) *Omelia XXII*, numerata ιθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία β' εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ps VI, 256-64; PG 151, 285-96.
- (ff. 78v-82r) *Omelia XXIII*, numerata κ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ δέκατον ἑωθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησιν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν πολέμου. Ps VI, 265-73; PG 151, 297-308.
- (ff. 82r-86v) *Omelia XXIV*, numerata κα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θεοῦ Πνεύματος· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. Ps VI, 274-84; PG 151, 308-20.
- (ff. 86v-90v) *Omelia XXV*, numerata κβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων. Ps VI, 285-93; PG 151, 320-32.
- (ff. 91r-94r) *Omelia XXVI*, numerata κγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ πνευματικοῦ θέρους. Ps VI, 294-301; PG 151, 332-42.
- (ff. 94r-98v) *Omelia XXVII*, numerata κδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὕτη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῖν λογικοῦ θέρους. Ps VI, 302-11; PG 151, 341-54.
- (ff. 98v-102r) *Omelia XXVIII*, numerata κε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Ps VI, 312-19; PG 151, 353-64.
- (ff. 102r-106v) *Omelia XXIX*, numerata κς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν Καπερναοὺμ ἰαθέντα παράλυτον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύπης. Ps VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (ff. 106r-110r) *Omelia XXX*, numerata κζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τοὺς κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοῦς· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι πίστιν ἔχειν ἀληθῶς χωρὶς τῶν ἔργων τῆς μετανοίας. Ps VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (ff. 110r-114r) *Omelia XXXI*, numerata κη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελομένη κατὰ τὴν πρώτην τοῦ αὐγούστου. Ps VI, 340-50; PG 151, 388-400.
- (ff. 114v-118v) *Omelia XXXII*, numerata κθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον τῆς ἐνάτης Κυριακῆς Εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ πειρασμῶν. Manus recent. marg. sup.: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν ἐνάτην Κυριακὴν. Ps VI, 351-9; PG 151, 401-12.
- (ff. 118v-122v) *Omelia XXXIII*, numerata λ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων ταύταις παθῶν καὶ ὅτι κόσμος οὗ κοσμοκράτωρ ὁ διάβολός ἐστιν, οὐ τὰ κτίσματα ἐστὶ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ διὰ τῆς παραχρήσεως τῶν κτισμάτων ὑποταγέντες αὐτῷ. Ἐξεφωνήθη καὶ αὕτη ἐν λιτῇ. Ps VI, 360-8; PG 151, 412-24.
- (ff. 122v-127r) *Omelia XXXIV*, numerata λα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ παράστασις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστι. Ἐξεφωνήθη πρῶτ' κατὰ τὴν ἑορτὴν. Ps VI, 369-78; PG 151, 424-36.
- (ff. 127r-130v) *Omelia XXXV*, numerata λβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου Μεταμόρφωσιν· ἐν ἧ παράστασις ὡς εἰ καὶ ἄκτιστόν ἐστι τὸ κατ'

- αὐτὴν θειότατον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐσία τοῦ Θεοῦ. Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Ps VI, 379-88; PG 151, 436-49.
- (ff. 131r-134v) *Omelia XXXVI*, numerata λγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα κατὰ τὴν ια' τοῦ Ματθαίου Κυριακῆν, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν παραβολὴν τὴν λέγουσαν Ὁμοιωθῆ ἢ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπων βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. Ps VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (ff. 134v-139r) *Omelia XXXVII*, numerata λδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 399-409; PG 151, 460-74. F. 139v bianco.
- (ff. 140r-143v) *Omelia XXXVIII*, numerata λε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ α' ἑωθινόν· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἄρκετὸ τὸ θεῖον βάπτισμα σώσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θείων ἐντολῶν. Ps VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (ff. 143v-147r) *Omelia XXXIX*, numerata λς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν λιτῆ, γενομένη διὰ τὴν ἀήθη καὶ ἀθρόαν τοῦ θανάτου πληγῆν Ps VI, 419-26; PG 151, 485-96.
- (ff. 147r-153v) *Omelia XL*, numerata λζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ τιμίου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ps VI, 427-41; PG 151, 496-514.
- (ff. 153v-158r) *Omelia XLI*, numerata λη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ Ματθαίου Κυριακῆ, εἰς τὴν παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας· διὰ τί ἐκάλεισεν ὁ Θεὸς εἰδῶς τοὺς μηδαμῶς ἢ μὴ δι' ἔργων ὑπακούσοντας, καὶ διὰ τί ἐποίησε τοὺς κολασθησομένους;. Ps VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (ff. 158r-161v) *Omelia XLII*, numerata λθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (ff. 161v-165r) *Omelia XLIII*, numerata μ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἑπτακαίδεκάτης Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου εὐαγγέλιον, τὸ περὶ τῆς Χαναanaίας· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπαινετῆς ταπεινώσεως. Ps VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.
- (ff. 165r-168v) *Omelia XLIV*, numerata μα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξόχως ἡγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. Ps VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (ff. 169r-171v) *Omelia XLV*, numerata μβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ὡς ἂν θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως· ἐν ἧ καὶ κατὰ τοκίζόντων. Ps VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.
- (ff. 172r-175r) *Omelia XLVI*, numerata μγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγερθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμονικοῦς ἡμᾶς εἶναι καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους. Ps VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.
- (ff. 175r-179v) *Omelia XLVII*, numerata μδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιεργίας. Ps VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.

- (ff. 179v-183v) *Omelia* XLVIII, numerata με', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν· ἐν ἧ περι πλουσίων τε καὶ πενήτων καὶ τίς ὁ σωζόμενος. Ps VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (ff. 184r-189r) *Omelia* XLIX, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἐν ἁγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.
- (ff. 189v-192r) *Omelia* L, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ζ' Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξελθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν. Ps VI, 527-33; Oikonomos 1861, 100-8.
- (ff. 192r, 194rv, 193rv, 195rv) *Omelia* LI, numerata μη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία, ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἔντευξις ἔδρα καὶ ἀσφάλειά ἐστι παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπῆ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερείας. Ps VI, 534-41²¹; Oikonomos 1861, 108-18¹⁸, des. mut.: ἔξαισια. F. 196rv bianco.
- (ff. 197r-212v) *Omelia* LIII, numerata μθ'. Inc. mut.: πῶς ἂν τοῖς ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ ταύτη πεπονημένοις μεγαλείοις, Ps VI, 552²⁷-585; Oikonomos 1861, 133¹⁵-180.

Volume 2°

- (ff. I-II) *Indice* (titoli v'-ζζ'), Πίναξ τοῦ δευτέρου τόμου τῆς παρουσίας βίβλου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης (manus recent.).
- (ff. 213r-216v) *Omelia* LII, numerata ν', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.
- (ff. 216v-221v) *Omelia* LIV, numerata να', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς κατορθοῦσι μείζων ἢ ἀμοιβῆ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἢ κόλασις, καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ἐξεφωνήθη τῇ δεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ, ἣτις ἐστὶ πρὸ τῆς τῶν προπατόρων. Ps VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.
- (ff. 222r-224v) *Omelia* LV, numerata νβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ῥαθύμως ἔχοντας πρὸς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέριαν καὶ τῶν σωματικῶν χρειῶν ἔνδειαν. Ps VI, 597-603; Oikonomos 1861, 192-200.
- (ff. 225r-229r) *Omelia* LVI, numerata νγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν ἁγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων. Ἐξεφωνήθη πρὸ ἡμερῶν τεσσάρων τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 229v-234r) *Omelia* LVII, numerata νδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως Κυριακῇ τῶν Ἁγίων Πατέρων, περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου. Ps VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.
- (ff. 234r-238r) *Omelia* LVIII, numerata νε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.
- (ff. 238r-242r) *Omelia* LIX, numerata νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐξεφωνήθη τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων. Ps VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.

- (ff. 242r-247r) *Omelia* LX, numerata νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἀγία καὶ σεβασμῖα ἑορτῇ τῶν Φώτων· ἐν ἧ καὶ κατὰ τὸ ἐγχωροῦν ἔκφανσις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. Ps VI, 645-56; Oikonomos 1861, 246-59.
- (ff. 247r-250v) *Omelia* LXI, numerata νη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ δωδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τῶν δέκα λεπτῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἑαυτοὺς τε καὶ ἀλλήλους εἰρήνης. Ps VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.
- (ff. 250v-254v) *Omelia* LXII, numerata νθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ πεντεκαίδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιελεῶνου Ζακχαίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. Ps VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79.
- (ff. 254v-267r) *Vita di Pietro l'Athonita*, numerata ξ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν θαυμαστὸν καὶ ἰσάγγελον βίον τοῦ ὀσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὅρει τῷ Ἄθῳ ἀσκήσαντος. Ps V, 161-92.
- (ff. 267r-291r) *Discorso a Xene*, numerato ξα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσαις Ξένην περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς. Ps V, 193-230.
- (ff. 291r-294v) *Decalogo*, numerato ξβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας, ἧτοι τῆς Νέας Διαθήκης. Ps V, 251-60.
- (ff. 294v-298v) *Omelia* LXVI, numerata ξζ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης περὶ τῶν ἀγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων. Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 300r-311r) *Omelia* LXVI, numerata ξγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι, καὶ ὅτι πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον, εἰκότως ταύτη μᾶλλον ἐχρήσατο τῇ οἰκονομίᾳ. Ps VI, 182-203; PG 151, 189-220; *riù in basso*.
- (ff. 311v-319v) *Lettera alla sua chiesa*, numerata ξδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή, ἣν ἐξ Ἀσίας αἰχμάλωτος ὢν, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν ἔγραψεν. Ps IV, 120-41.
- (ff. 320r-327v) <Phakrases>, *Narrazione*, numerata ξε', titolo: Ἐπίτομος κατὰ τὸ δυνατὸν διήγησις τῆς ἐπὶ τοῦ παλατίου ἐνώπιον τοῦ βασιλέως γενομένης διαλέξεως τοῦ ἀγιωτάτου Θεσσαλονίκης κυρίου Γρηγορίου καὶ τοῦ Γρηγοῦ τοῦ φιλοσόφου καὶ αἰρετικοῦ. Ps IV, 191-230.
- (ff. 328r-408v) *Filoteo Kokkinos, Encomio di Gregorio Palamas*, numerato ξζ', titolo: Τοῦ ἀγιωτάτου καὶ σοφωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κύρ Φιλοθέου, Λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν ἐν ἀγίοις πατέρα ἡμῶν Γρηγόριον ἀρχιεπίσκοπον Θεσσαλονίκης· ἐν ᾧ καὶ τινω ἀπὸ μέρους ἱστορία θαυμάτων αὐτοῦ. Tsamis 1985, 427-591.

O. Athos, Monē Megistēs Lauras K 196 (1483) (Diktyon 28505), cart., xv s., 300 × 210, ff. i-iv, 339 (ff. 191 e 319 ripetuti due volte).

Bibl.: Spyridon Lavriotis; Eustratiadis 1925, 256-9; Ehrhard 1937-52, III, 699-700; Meyendorff 1959, 390, 392; Nikodemos 2021, 55-7.

Si possono distinguere tre diverse parti, eseguite dal copista Neophytos (PLP 20148) con sottoscrizione al f. 339v Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Νεοφύτου. Scrittura su 34 ll., su due colonne per i ff. 319v-334v.

Pinax

I.

(ff. 2r-12r) Basilio di Cesarea, *Homilia In Psalmos* (CPG 2836). (f. 12r-16r) Basilio di Cesarea, *In illud: Attende tibi ipsi* (CPG 2847). (ff. 16r-22v) Giovanni Damasceno, *De his qui in fide dormierunt* (CPG 8112). F. 23 bianco. (ff. 24r-27r) Nicola Cabasilas, *In Annuntiationem Deiparae* (BHG 1092c). (ff. 27v-32r) Nicola Cabasilas, *In Passionem Domini* (BHG 414g). (ff. 32v-35v) Nicola Cabasilas, *In Ascensionem Domini*. (ff. 35v-41v) Macario Macres, *In Patres synodorum VII* (BHG 2342).

II. Gregorio Palamas, Opere

(ff. 42r-44r) *Omelia I*, numerata α', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης· ῥηθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονίκην ἐπιδημίας. Ps VI, 29-45; PG 151, 9-17; più in basso.

(ff. 44r-48v) *Omelia II*, numerata β', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν Τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 46-56; PG 151, 17-32.

(ff. 48v-53r) *Omelia III*, numerata γ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν σεσωσμένον ἄσωτον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 57-68; PG 151, 32-48.

(ff. 53r-57r) *Omelia IV*, numerata δ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ῥηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ἀπόκρεω. Ps VI, 69-81; PG 151, 48-64.

(ff. 57r-60v) *Omelia v*, numerata ε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ τῆς ἀντιθέτου αὐτῆ κακίας. Ps VI, 82-91; PG 151, 64-76.

(ff. 60v-63v) *Omelia VI*, numerata ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία προτρεπτικὴ πρὸς νηστείαν, ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ὡς ἐν ἐπιτόμῳ· ἐξεφωνήθη τῇ τετράδῃ τῆς α' ἑβδομάδος. Ps VI, 92-100; PG 151, 76-88.

(ff. 63v-67r) *Omelia x*, numerata η', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ δευτέρᾳ Κυριακῇ τῆς ἀγίας Τεσσαρακοστῆς, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον καὶ πρὸς τοὺς ἀκαίρως ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἱεραῖς συνάξεσιν. Ps VI, 121-31; PG 151, 112-24.

(ff. 67r-72v) *Omelia XI*, numerata θ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 132-47; PG 151, 124-45.

(ff. 73r-75v) *Omelia XII*, numerata ι', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης ἐν τῇ ἀγίᾳ Τεσσαρακοστῇ Κυριακῆς· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν. Ps VI, 148-56; PG 151, 145-57.

(ff. 75v-78v) *Omelia XIV*, numerata ια', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 164-72; PG 151, 163-77.

(ff. 78v-81v) *Omelia xv*, numerata ιβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων. Ps VI, 173-81; PG 151, 177-88.

(ff. 81v-85v) *Omelia XVII*, numerata ιγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δεικνύουσα τὸ τοῦ Σαββάτου καὶ Κυριακῆς μυστήριον, καὶ εἰς τὸ τῆς καινῆς Κυριακῆς εὐαγγέλιον. Ps VI, 204-16; PG 151, 220-36. Due scoli (f. 83v), dei quali il primo: Ποῦ εἰσιν οἱ, Ps VI,

- 209^{149app}. Alla fine (ff. 85v-86r) lungo scolio di Gennadio Scholarios (Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου).
- (ff. 86r-88v) *Omelia XVIII*, numerata ιδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία τῆ Κυριακῆ τῶν Μυροφόρων· ἐν ἧ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἢ Θεότοκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. Ps VI, 217-25; PG 151, 236-48.
- (ff. 89r-93r) *Omelia XIX*, numerata ιε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρείτιδα τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον, ἐν ἧ καὶ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων. Ps VI, 226-37; PG 151, 248-64.
- (ff. 93r-95v) *Omelia xx*, numerata ις', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἐωθινὸν ὄγδοον· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιωθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. Ps VI, 238-46; PG 151, 265-74.
- (ff. 95v-98v) *Omelia XXI*, numerata ιζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν Σάββατον. Ps VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (ff. 98v-101r) *Omelia XXII*, numerata ιη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία β' εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ps VI, 256-64; PG 151, 285-96.
- (ff. 101v-104r) *Omelia XXIII*, numerata ιθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ δέκατον ἐωθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησίν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν πολέμου. Ps VI, 265-73; PG 151, 297-308.
- (ff. 104r-107r) *Omelia XXIV*, numerata κ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θεοῦ καὶ παναγίου Πνεύματος· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. Ps VI, 274-84; PG 151, 308-20.
- (ff. 107v-110r) *Omelia xxv*, numerata κα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων. Ps VI, 285-93; PG 151, 320-32.
- (ff. 110v-112v) *Omelia XXVI*, numerata κβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ πνευματικοῦ θέρους. Ps VI, 294-301; PG 151, 332-42.
- (ff. 112v-115v) *Omelia XXVII*, numerata κγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὐτὴ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῖν λογικοῦ θέρους. Ps VI, 302-11; PG 151, 341-54.
- (ff. 115v-118r) *Omelia XXVIII*, numerata κδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Ps VI, 312-19; PG 151, 353-64.
- (ff. 118r-121r) *Omelia XXIX*, numerata κε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύπης. Ps VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (ff. 121r-123v) *Omelia xxx*, numerata κς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τοὺς κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοῦς· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι πίστιν ἔχειν ἀληθῶς χωρὶς τῶν ἔργων τῆς μετανοίας. Ps VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (ff. 124r-127r) *Omelia XXXI*, numerata κζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελουμένη εἰς τὴν πρώτην τοῦ αὐγούστου μηνός. Ps VI, 340-50; PG 151, 388-400.
- (ff. 127r-130r) *Omelia XXXII*, numerata κη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον τῆς ἐνάτης Κυριακῆς εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ πειρασμῶν. Ps VI, 351-9; PG 151, 401-12.

- (ff. 130r-132v) *Omelia XXXIII*, numerata κθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων αὐταῖς παθῶν, καὶ ὅτι κόσμος οὐ κοσμοκράτωρ ὁ διάβολός ἐστιν, οὐ τὰ κτίσματα ἐστὶ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ διὰ τῆς παραχρήσεως τῶν κτισμάτων ὑποταγέντες αὐτῷ. Ἐξεφωνήθη καὶ αὕτη ἐν λιτῆ. Ps VI, 360-8; PG 151, 412-24.
- (ff. 133r-136r) *Omelia XXXIV*, numerata λ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ παράστασις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστιν. Ἐξεφωνήθη πρῶτὶ κατὰ τὴν ἐορτήν. Ps VI, 369-78; PG 151, 424-36.
- (ff. 136r-139r) *Omelia xxxv*, numerata λα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου σεπτὴν Μεταμόρφωσιν· ἐν ἧ παράστασις, ὡς εἰ καὶ ἄκτιστόν ἐστι τὸ κατ' αὐτὴν θεϊότατον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐσία τοῦ Θεοῦ. Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν θεϊαν λειτουργίαν. Ps VI, 379-88; PG 151, 436-49.
- (ff. 139r-142r) *Omelia XXXVI*, numerata λβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα κατὰ τὴν ια' τοῦ Ματθαίου Κυριακὴν, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ Κυρίου παραβολὴν τὴν λέγουσαν· Ὀμιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. Ps VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (ff. 142r-145v) *Omelia XXXVII (In Dormitionem Deiparae)*, numerata λγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 399-409; PG 151, 460-74.
- (ff. 145v-150r) Nicola Cabasilas, *In Dormitionem Deiparae (BHG 1147n)*, numerata: λδ', titolo: Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κύρ Νικολάου τοῦ Καβάσιλα λόγος εἰς τὴν πάνσεπτον καὶ ὑπερένδοξον κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν καὶ παναχράντου Θεοτόκου. Jugie 1926, 495-510.
- (ff. 150r-152v) *Omelia XXXVIII*, numerata λε', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης εἰς τὸ πρῶτον ἐωθινόν· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἀρκεῖ τὸ θεῖον βάπτισμα σῶσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θείων ἐντολῶν. Ps VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (ff. 153r-155r) *Omelia XXXIX*, numerata λς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν λιτῆ, γενομένη διὰ τὴν ἀθήνη καὶ ἀθρόαν τοῦ θανάτου τηνικαῦτα πληγῆν. Ps VI, 419-26; PG 151, 485-96.
- (ff. 155v-160r) *Omelia XL*, numerata λζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ τιμίου προφήτου καὶ προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ps VI, 427-41; PG 151, 496-514.
- (ff. 160v-163v) *Omelia XLI*, numerata λη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ Ματθαίου Κυριακῆ, εἰς τὴν παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας· Διατί ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς εἰδῶς τοὺς μηδᾶμῶς, ἢ μὴ δι' ἔργων ὑπακούοντας, καὶ διατί ἐποίησε τοὺς κολασθησομένους. Ps VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (ff. 163v-165r) *Omelia XLII (In Nativitatem Deiparae)*, numerata λθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης καὶ θεομήτορος καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (ff. 165r-171v) Nicola Cabasilas, *In Nativitatem Deiparae (BHG 1107n)*, numerata: μ', titolo: Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κύρ Νικολάου τοῦ Καβάσιλα λόγος εἰς τὴν ὑπερένδοξον γέννησιν τῆς Θεοτόκου. Jugie 1926, 465-84.

- (ff. 171v-174r) *Omelia* XLIII, numerata μα', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἑπτακαίδεκάτης Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου εὐαγγέλιον, τὸ περὶ τῆς Χανααίνας· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπαινετῆς ταπεινώσεως. Ps VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.
- (ff. 174r-176v) *Omelia* XLIV, numerata μβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξόχως ἡγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. Ps VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (ff. 176v-178v) *Omelia* XLV, numerata μγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ὡς ἂν θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως· ἐν ἧ καὶ κατὰ τοκιζόντων. Ps VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.
- (ff. 179r-181r) *Omelia* XLVI, numerata μδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγερθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμικοῦς ἡμᾶς καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους εἶναι. Ps VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.
- (ff. 181r-184r) *Omelia* XLVII, numerata με', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιεργίας. Ps VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.
- (ff. 184r-186v) *Omelia* XLVIII, numerata μς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος σφόδρα, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον· ἐν ἧ καὶ περὶ πλουσίων τε καὶ πενήτων, τίς ὁ σωζόμενος. Ps VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (ff. 187r-191v) *Omelia* XLIX, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἐν ἀγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.
- (ff. 191bisr-192v) *Omelia* L, numerata μη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἕκτης τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆς εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξελθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν. Ps VI, 527-533; Oikonomos 1861, 100-8.
- (ff. 193r-195v) *Omelia* LI, numerata μθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἔντευξις ἔδρα ἐστὶ καὶ ἀσφάλεια παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπῆ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερείας. Ps VI, 534-42; Oikonomos 1861, 108-19.
- (ff. 195v-207r) *Omelia* LIII, numerata ν', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.
- (ff. 207v-210r) *Omelia* LII, numerata να', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν αὐτὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσόδιον ἑορτὴν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.
- (ff. 210v-213v) *Omelia* LIV, numerata νβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς κατορθοῦσι μείζων ἡ ἀμοιβὴ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἡ κόλασις, καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ἐξεφωνήθη κατὰ δεκάτην τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆν, ἣτις ἐστὶ πρὸ τῆς τῶν προπατόρων. Ps VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.

- (ff. 213v-215v) *Omelia LV*, numerata νγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῆ Κυριακῇ τῶν προπατόρων· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ῥαθύμωας ἔχοντας εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέρειαν καὶ τῶν σωματικῶν πραγμάτων ἔνδειαν. Ps VI, 597-603; Oikonomos 1861, 192-200.
- (ff. 216r-219r) *Omelia LVI*, numerata νδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν ἀγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων· ἐκφωνηθεῖσα πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 219r-222v) *Omelia LVII*, numerata νε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως τῶν ἀγίων πατέρων περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου. Ps VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.
- (ff. 222v-225v) *Omelia LVIII*, numerata νς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα καὶ σωτήριοι γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.
- (ff. 225v-228v) *Omelia LIX*, numerata νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐξεφωνήθη τῆ παραμονῇ τῶν Φώτων. Ps VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.
- (ff. 229r-232v) *Omelia LX*, numerata νη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα τῆ ἀγία καὶ σεβασμία ἑορτῇ τῶν Φώτων· ἐν ἧ καὶ κατὰ τὸ ἐγχωροῦν ἔκφανσις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. Ps VI, 645-56; Oikonomos 1861, 246-59.
- (ff. 233r-235v) *Omelia LXI*, numerata νθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ δωδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τῶν δέκα λεπτῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἑαυτοῦς τε καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης. Ps VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.
- (ff. 235v-238v) *Omelia LXII*, numerata ξ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ πεντεκαίδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιτελῶνου Ζακχαίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. Ps VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79.
- (ff. 238v-245v) *Discorso a Xene*, numerato ζα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσαις Ξένην περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς. Ps V, 193-230.
- (ff. 246r-248v), *Decalogo*, numerato ξβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας, ἧτοι τῆς Νέας Διαθήκης. Ps V, 251-60.
- (ff. 249r-264r) *Trattati apodittici*, I, titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἀποδεικτικὸς πρῶτος ὅτι οὐχὶ καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἀλλὰ ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ps I, 23-77.
- (ff. 264v-285v) *Trattati apodittici*, II, titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος δευτέρος περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἀγίου Πνεύματος ὅτι οὐχὶ καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ καὶ πρὸς τὰ παρὰ Λατίνων ἐκ τῆς θείας Γραφῆς εἰς συνηγορίαν αὐτῶν δῆθεν προτεινόμενα. Ps I, 78-153.
- (ff. 286r-288v) *Refutazione delle Epigraphai di Giovanni Bekkos*, titolo: Εἰς τὰς ὑπὲρ Λατίνων παρὰ τοῦ Βέκκου συλλεγείσας γραφικὰς χρήσεις ἐπιγραφῶν πρὸς ἃς αἰ καθεξῆς τοῦ μακαριωτάτου Θεσσαλονίκης ἀντεπιγραφῶν δεικνῦσαι δυσσεβῶς ἔχούσας τὰς τοιαύτας ἐπιγραφὰς καὶ ἀντιθέτους οὖσας ταῖς συνειλεγμέναις τῶν ἀγίων ῥήσεσι. Ps I, 161-75.

(ff. 289r-294r) <Phakrases>, *Narrazione*, titolo: Ἐπίτομος κατὰ τὸ δυνατὸν διήγησις τῆς ἐπὶ τοῦ παλατίου ἐνώπιον τοῦ βασιλέως γενομένης διαλέξεως τοῦ Θεσσαλονίκης κϋρ Γρηγορίου καὶ Γρηγοῶ τοῦ φιλοσόφου: Ps IV, 191-230.

(ff. 294r-303r) *Antirretici contro Niceforo Gregoras*, I, titolo: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὡς ἐξ ἐτέρου συγγραφεὶς περὶ τῆς τοῦ Γρηγοῶ ψευδογραφίας ὁμοῦ καὶ δυσσεβείας: Ps IV, 231-64.

(ff. 303r-308v) *Antirretici contro Niceforo Gregoras*, III, titolo: Ἐλεγχος τῆς εἰς τὸ θεϊότατον φῶς τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεταμορφώσεως παντοδαπῆς τοῦ Γρηγοῶ βλασφημίας καὶ παράστασις ἐξ ἀντιθέσεως ὅτι ἄκτιστον τοῦτο ἐστὶν ὡς ἀληθῶς καὶ αἶδιον: Ps IV, 321-40.

(ff. 308v-319r) *Antirretici contro Niceforo Gregoras*, IV, titolo: Ἐλεγχος ἔτι τῆς εἰς τὸ θεϊότατον φῶς τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεταμορφώσεως παντοδαπῆς τοῦ Γρηγοῶ βλασφημίας καὶ παράστασις ἔτι διὰ πλειόνων ὅτι ἄκτιστον τοῦτο ἐστὶν ὡς ἀληθῶς καὶ αἶδιον, οὐχὶ θεία φύσις ἢ πᾶσι παντάπασιν ἀνέκφαντος ὄν, ἀλλὰ τὸ περὶ αὐτὴν κατὰ τοὺς θεηγόρους ἀληθινὸν καὶ ἐρασμιώτατον κάλλος μόνοις τοῖς ἁγίοις καὶ νῦν ἔν ἐρραβῶνος μέρει κἀπὶ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ἀδιαλείπτως ὑπαρχόν μεθεκτὸν καὶ θεωρητὸν: Ps IV, 341-77.

III.

(ff. 319r-331r) Giovanni Crisostomo, *De sacerdotio* (CPG 4316).

(ff. 331v-332r) Plutarco, *De virtute et vitio*.

(ff. 332r-339r) Plutarco, *De liberis educandis*.

B. Athos, Monê Megistês Lauras Ω 95 (1907) (*Diktyon* 28959) e **Urbana University of Illinois, Library 2 (olim 882 c 685)** (*Diktyon* 64493), IX, cart., XVIII secolo, 200/210 × 148/155, pp. α'-τιθ', 1-1496 (ma numerazione errata: ripetute due volte le pp. 529 e 530, 819 e 820).

Bibl.: Spyridon Lavriotis; Eustratiadis 1925, 348-50; Ehrhard 1937-52, III, 701-2; Philippidis-Braat 1979, 19-20; Rigo 1997, 174-5; Rigo 2021, 81-4; Nikodemos 2021, 98-118.

(pp. α'-ιβ') Titolo, premessa (Rigo 2021, 83-4) e indice, Πίναξ τοῦ παρόντος βιβλίου, di 60 titoli (numerati α'-ξ').

(pp. ιε'-τιθ') Filoteo Kokkinos, *Encomio di Gregorio Palamas*, titolo: Τοῦ ἁγιωτάτου καὶ σοφωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως κυρίου Φιλοθέου λόγος ἐγκωμιαστικός εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τὸν καὶ Παλαμᾶν· ἐν ᾧ καὶ τινων ἀπὸ μέρους ἱστορία θαυμάτων αὐτοῦ. Tsamis 1985, 427-591. Un foglio non numerato bianco.

(pp. 1-14) *Omelia* I, numerata Λόγος α', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης. Ἐπιθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς πρὸς Θεσσαλονίκην ἐπιδημίας. Ps VI, 39-45; PG 151, 9-17; più in basso.

(pp. 14-34) *Omelia* II, numerata Λόγος β', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν Τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 46-56; PG 151, 17-32.

(pp. 35-56) *Omelia* III, numerata Λόγος γ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν σεσωσμένον ἄσωτον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 57-68; PG 151, 32-48.

- (pp. 56-80) *Omelia IV*, numerata Λόγος δ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ῥηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ἀπόκρεω. Ps VI, 69-81; PG 151, 48-64.
- (pp. 80-98) *Omelia V*, numerata Λόγος ε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ σωφροσύνης. Ps VI, 82-91; PG 151, 64-76.
- (pp. 98-115) *Omelia VI*, numerata Λόγος ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ προτρεπτικὴ ὁμιλία πρὸς νηστειαν· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως. Ps VI, 92-100; PG 151, 76-88.
- (pp. 115-26) *Omelia VII*, numerata Λόγος ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἔτι περὶ νηστείας· ἐξεφωνήθη καὶ αὕτη κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς δ'. Ps VI, 101-7; PG 151, 88-93.
- (pp. 126-39) *Omelia VIII*, numerata Λόγος η', titolo: Τοῦ αὐτοῦ περὶ πίστεως· ἐν ἧ καὶ τῆς κατ' εὐσέβειαν ὁμολογίας ἔκθεσις· ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ps VI, 108-14; PG 151, 93-104.
- (pp. 139-58) *Omelia X*, numerata Λόγος θ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῆ β' Κυριακῆ τῆς ἀγίας Τεσσαρακοστῆς, περὶ τοῦ ἐν Καπερναοῦμ παραλύτου καὶ πρὸς τοὺς ἀκαίρως ὁμιλοῦντας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ps VI, 121-31; PG 151, 112-24.
- (pp. 158-88) *Omelia XI*, numerata Λόγος ι', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν τίμιον σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 132-47; PG 151, 124-45.
- (pp. 188-203) *Omelia XII*, numerata Λόγος ια', titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῆ τετάρτη Κυριακῆ τῆς ἀγίας Τεσσαρακοστῆς· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν. Ps VI, 148-56; PG 151, 145-57.
- (pp. 204-20) *Omelia XIV*, numerata Λόγος ιβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ps VI, 164-72; PG 151, 163-77.
- (pp. 220-35) *Omelia XV*, numerata Λόγος ιγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῆ Κυριακῆ τῶν Βαΐων. Ps VI, 173-81; PG 151, 177-88.
- (pp. 235-60) *Omelia XVII*, numerata Λόγος ιδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δεικνύσα τὸ τοῦ Σαββάτου καὶ τὸ τῆς Κυριακῆς μυστήριον, καὶ εἰς τὸ τῆς καινῆς Κυριακῆς εὐαγγέλιον. Ps VI, 204-16; PG 151, 220-36. Scolī, ff. 48r: Ps VI, 209^{149app.}, 56v-57r: Ps VI, 212^{230app.}.
- (pp. 261-77) *Omelia XVIII*, numerata Λόγος ιε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῆ Κυριακῆ τῶν Μυροφόρων· ἐν ἧ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἢ Θεοτόκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. Ps VI, 217-25; PG 151, 236-48.
- (pp. 277-302) *Omelia XIX*, numerata Λόγος ις', titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῆ Κυριακῆ τῆς Σαμαρείτιδος· καὶ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων. Ps VI, 226-37; PG 151, 248-64.
- (pp. 302-17) *Omelia XX*, numerata Λόγος ιζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἡ' ἔωθινόν· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιωθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. Ps VI, 238-46; PG 151, 265-74.
- (pp. 317-33) *Omelia XXI*, numerata Λόγος ιη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (pp. 333-49) *Omelia XXII*, numerata Λόγος ιθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ps VI, 256-64; PG 151, 285-96.
- (pp. 349-64) *Omelia XXIII*, numerata Λόγος κ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἰ' ἔωθινόν· καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησιν καὶ νοῦν πολέμου. Ps VI, 265-73; PG 151, 297-308.
- (pp. 365-83) *Omelia XXIV*, numerata Λόγος κά, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἀγίαν Πεντηκοστήν· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. Ps VI, 274-84; PG 151, 308-20.
- (pp. 383-99) *Omelia XXV*, numerata Λόγος κβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῆ Κυριακῆ τῶν Ἁγίων Πάντων. Ps VI, 285-93; PG 151, 320-32.

- (pp. 400-13) *Omelia XXVI*, numerata Λόγος κγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ᾗ καὶ περὶ πνευματικοῦ θέρους. Ps VI, 294-301; PG 151, 332-42.
- (pp. 414-30) *Omelia XXVII*, numerata Λόγος κδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὐτῇ· ἐν ᾗ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῖν λογικοῦ θέρους. Ps VI, 302-11; PG 151, 341-54.
- (pp. 431-45) *Omelia XXVIII*, numerata Λόγος κέ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Ps VI, 312-19; PG 151, 353-64.
- (pp. 446-62) *Omelia XXIX*, numerata Λόγος κς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἐν Καπερναοὺμ ἰαθέντα ὑπὸ τοῦ Κυρίου παράλυτον. Ps VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (pp. 463-79) *Omelia XXX*, numerata Λόγος κζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν ἀναβλεψάντων δύο τυφλῶν, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν πίστιν ἔχειν ἀληθῶς χωρὶς τῶν ἔργων τῆς μετανοίας. Ps VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (pp. 479-98) *Omelia XXXI*, numerata Λόγος κη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελομένη κατὰ τὴν α' τοῦ αὐγουσίου. Ps VI, 340-50; PG 151, 388-400.
- (pp. 499-514) *Omelia XXXII*, numerata Λόγος κθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῆ ἐνάτη Κυριακῇ τοῦ Ματθαίου· ἐν ᾗ καὶ περὶ πειρασμῶν. Ps VI, 351-9; PG 151, 401-12.
- (pp. 515-29) *Omelia XXXIII*, numerata Λόγος λ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων ταύταις παθῶν. Ἐξεφωνήθη καὶ οὗτος ἐν λιτῇ. Ps VI, 360-8; PG 151, 412-24. P. 530 bianca.
- (pp. 529-47) *Omelia XXXIV*, numerata Λόγος λα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστι. Ps VI, p. 369-78; PG 151, 424-36.
- (pp. 547-64) *Omelia XXXV*, numerata Λόγος λβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν τῆς θείας Μεταμορφώσεως. Ps VI, p. 379-88; PG 151, 436-49.
- (pp. 565-79) *Omelia XXXVI*, numerata Λόγος λγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ια' Κυριακὴν τοῦ Ματθαίου, καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. Ps VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (pp. 580-99) *Omelia XXXVII*, numerata Λόγος λδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 399-409; PG 151, 460-74.
- (pp. 600-15) *Omelia XXXVIII*, numerata Λόγος λέ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτον ἑωθινόν· καὶ ὅτι οὐκ ἀρκεῖ τὸ βάπτισμα σῶσαι τὸν ἄνθρωπον, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν θείων ἐντολῶν. Ps VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (pp. 615-29) *Omelia XXXIX*, numerata Λόγος λς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐν λιτῇ διὰ τὴν ἀθρόαν τοῦ θανάτου τηρικαῦτα πληγὴν. Ps VI, 419-26; PG 151, 485-96.
- (pp. 630-56) *Omelia XL*, numerata Λόγος λζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ τιμίου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ps VI, 427-41; PG 151, 496-514.
- (pp. 656-72) *Omelia XLI*, numerata Λόγος λη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ιδ' Κυριακὴν τοῦ Ματθαίου. Ps VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (pp. 673-86) *Omelia XLII*, numerata Λόγος λθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν γέννησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (pp. 687-700) *Omelia XLIII*, numerata Λόγος μ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ιζ' Κυριακὴν τοῦ Ματθαίου· ἐν ᾗ καὶ περὶ ταπεινώσεως. Ps VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.

- (pp. 701-14) *Omelia* XLIV, numerata Λόγος μᾶ, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξόχως ἡγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· καὶ περὶ ἀγάπης. Ps VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (pp. 715-26) *Omelia* XLV, numerata Λόγος μβ, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν β' Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ· ἐν ἧ καὶ κατὰ τοκιζόντων. Ps VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.
- (pp. 727-39) *Omelia* XLVI, numerata Λόγος μγ, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν γ' Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ· καὶ περὶ συμπαθείας. Ps VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.
- (pp. 739-56) *Omelia* XLVII, numerata Λόγος μδ, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν δ' Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ· εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ σπόρου. Ps VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.
- (pp. 757-73) *Omelia* XLVIII, numerata Λόγος μέ, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πέμπτην Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ· καὶ περὶ πλουσίων καὶ πενήτων. Ps VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (pp. 773-95) *Omelia* XLIX, numerata Λόγος μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἐν ἁγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.
- (pp. 795-805) *Omelia* L, numerata Λόγος μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ζ' Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ. Ps VI, 527-33; Oikonomos 1861, 100-8.
- (pp. 806-20) *Omelia* LI, numerata Λόγος μη, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἔντευξις ἔδρα καὶ ἀσφάλειά ἐστι παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπῆ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερείας. Ps VI, 534-42; Oikonomos 1861, 108-19.
- (pp. 819-83) *Omelia* LIII, numerata Λόγος μθ, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσοδὸν καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80. P. 884 bianca.
- (pp. 885-99) *Omelia* LII, numerata ν, titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ εἰς τὰ εἰσόδια τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἕτερος λόγος. Ps VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.
- (pp. 900-16) *Omelia* LIV, numerata Λόγος νᾶ, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν δεκάτην Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ. Ps VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.
- (pp. 916-26) *Omelia* LV, numerata Λόγος νβ, titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων. Ps VI, 597-603; Oikonomos 1861, 192-200.
- (pp. 926-43) *Omelia* LVI, numerata Λόγος νγ, titolo: Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν ἁγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων. Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (pp. 943-61) *Omelia* LVII, numerata Λόγος νδ, titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως τῶν ἁγίων πατέρων. Ps VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.
- (pp. 962-78) *Omelia* LVIII, numerata Λόγος νε, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν κατὰ σάρκα θεϊάν καὶ σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.
- (pp. 979-1022) *Omelia* XVI, numerata Λόγος νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι, καὶ ὅτι πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον, εἰκότως ταύτη μᾶλλον ἐχρήσατο τῇ οἰκονομίᾳ. Ps VI, 182-203; PG 151, 189-220; *riù in basso*.
- (pp. 1023-39) *Omelia* LIX, numerata Λόγος νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων. Ps VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.

- (pp. 1039-59) *Omelia LX*, numerata Λόγος νή, titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Φώτων. Ps VI, 645-56; Oikonomos 1861, 246-59.
- (pp. 1059-73) *Omelia LXI*, numerata Λόγος νθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν δωδεκάτην Κυριακὴν τοῦ Λουκά. Ps VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.
- (pp. 1073-88) *Omelia LXII*, numerata Λόγος ξ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ τῆ ἑ' Κυριακῆ τοῦ Λουκά, ἧτοι τοῦ Ζακχαίου· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. Ps VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79.
- (pp. 1089-154) *Discorso a Xene*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος ψυχωφελέστατος ἐν εἰδει ἐπιστολῆς πεμφθεῖς πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσαις Ξένην περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς. Ps v, 193-230.
- (pp. 1154-70) *Decalogo*, numerato Λόγος ξβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ Δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας, ἧτοι τῆς Νέας Διαθήκης. Ps v, 251-60.
- (pp. 1171-5) *Capitoli sulla preghiera*, titolo: Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ κεφάλαια τρία περὶ προσευχῆς καὶ καθαρότητος καρδίας. Ps v, 157-9. Il verso di p. 1175 e il foglio successivo non numerato bianchi.
- (pp. 1176-230) *Vita di Pietro l'Athonita*, titolo: Τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος. Ps v, 161-91.
- (pp. 1231-65) *Lettera alla sua chiesa*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή, ἣν ἐξ Ἀσίας αἰχμάλωτος ὢν, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν ἔγραψεν. Ps IV, 120-41.
- (pp. 1265-412) *150 Capitoli*, titolo: Τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ κεφάλαια φυσικὰ θεολογικὰ ἠθικὰ τε καὶ πρακτικὰ καὶ καθαρτικὰ τῆς Βαρλααμίτιδος λύμης ρν'. Ps V, 35-119.
- (pp. 1413-49) *Tomo sinodale 1341*. PRK II, nr. 132, 208-56, titolo: Συνοδικὸς τόμος γεγραμμένος ἐπὶ ταῖς ἐξελεγεῖσαις καὶ ἀποβαλλομέναις τὴν τοῦ Βαρλαὰμ καὶ Ἀκινδύνου δυσσέβειαν μεγάλαις συνόδοις ἐν αἷς οὐ ἡ ἐκκλησία πᾶσα μόνη ἀλλὰ καὶ ἡ σύγκλητος καὶ οἱ καθολικοὶ κριταὶ παρήσαν τῶν Ῥωμαίων προσκαθημένου καὶ τοῦ θειοτάτου βασιλέως Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου ἕως οὗ περιῆν τῷδε τῷ βίῳ. Sottoscrizioni (pp. 1447-49) del tipo Darrouzès 1977, nr. 2214 Texte C. a).
- (pp. 1450-64) *Tomo aghioritico*, titolo: Ἀγιορειτικὸς τόμος ὑπὲρ τῶν ἱερῶν ἡσυχάζοντων διὰ τοὺς ἐξ ἰδίας ἀπειρίας καὶ τῆς πρὸς τοὺς ἁγίους ἀπειθείας ἀθετοῦντας τὰς τοῦ Πνεύματος μυστικὰς ἐνεργείας κρεῖττον ἢ λόγος ἐν τοῖς κατὰ Πνεῦμα ζῶσιν ἐνεργουμένας καὶ δι' ἔργων φανερουμένας, ἀλλ' οὐ διὰ λόγων ἀποδεικνυμένας. Rigo 2021, 108-26.
- (pp. 1465-95) <Phakrases,> *Racconto della discussione di Gregorio Palamas con Niceforo Gregoras*, titolo: Ἐπίτομος κατὰ τὸ δυνατόν διήγησις τῆς ἐπὶ τοῦ παλατίου ἐνώπιον τοῦ βασιλέως γενομένης διαλέξεως τοῦ ἁγιωτάτου Θεσσαλονίκης κυρίου Γρηγορίου καὶ τοῦ Γρηγοῤῥᾶ τοῦ φιλοσόφου καὶ αἰρετικοῦ. Ps IV, 191-230. P. 1496 bianca.

G. Moskva, GIM Synod. gr. 69 (Vladimir 212) (*Diktyon* 43694), cart., XIV s., 296/9 × 222/5, ff. 308.

Bibl.: Vladimir 1894, 257-60; Ehrhard 1937-52, III, 697, 701; Meyendorff 1959, 332, 333 n. 8, 391; Fonkič; Poljakov 1993, 78.

Quaderni: Un binione (ff. 1-4) e 38 quaternioni (ff. 5-308) numerati (α'-λζ'), a eccezione dell'ultimo, nel marg. inf. a destra del primo foglio e sul marg. inferiore a sinistra dell'ultimo foglio.

Filigrane: ff. 1-4: tre monti = Piccard XVI 902 (1377); ff. 5-164: chiave = Briquet 3815 (1358-70); ff. 165-262: tre monti = Piccard XVI 947 (1363); ff. 263-308: tre monti = Piccard XVI 902 (1377) e 947 (1363).

Copisti: Un unico copista ha eseguito il manoscritto con scrittura su due colonne (36 ll.).

Storia: Nota di possesso del monastero di Lavra (marg. inferiore del f. 1r): Λαύρα. Τῶν κατηχομενείων τῆς ἱερᾶς Λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. (f. 1r) Nota di Arsenij <Suchanov>. Matthaëi 1776 pubblicava sulla base di questo manoscritto dieci omelie (VI, IX, XII, XIV, XV, XX, XXVI, XXVIII, XLII, XLIII) e lo utilizzava poi di nuovo (Matthaëi 1779, II, 7-37) per l'edizione del *Teofane*. Arseny Ivaščenko 1895 pubblicò il *Discorso a Giovanni e Teodoro* e le omelie XLIX e L sempre sulla base di questo manoscritto. Gorjanov 1947 ha infine utilizzato questo manoscritto per il suo studio dell'*Omelia I*.

Libro delle opere etiche e didascaliche di Gregorio Palamas

(ff. 1r-3r) Indice, Πίναξ ἀκριβῆς τῶν ἠθικῶν τε καὶ διδασκαλικῶν λόγων τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου, titoli α'-ξδ'.

(f. 4r) Scoli all'*Omelia XVII*, titolo: Σχόλια. α' Ποῦ εἰσιν οἱ λέγοντες ἐν ἄναρχόν τε καὶ ἄκτιστον ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ. β' Τί οὖν ἄρα ἡ οὐσία τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐστι τὸ τηνικαῦτα δεδομένον παρὰ τοῦ Κυρίου. (Ps VI, 209¹⁴⁹ app., 212²³⁰ app.).

(ff. 5r-7v) *Omelia I*, numerata α', titolo: Ὁμιλία περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης· ῥηθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονικὴν ἐπιδημίας. Ps VI, 29-45; PG 151, 9-17; più in basso.

(ff. 8r-12v) *Omelia II*, numerata β', titolo: Ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν Τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον τοῦ κυρίου παραβολήν. Ps VI, 46-56; PG 151, 17-32.

(ff. 12v-18v) *Omelia III*, numerata γ', titolo: Ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν σεσωσμένον ἄσωτον τοῦ κυρίου παραβολήν. Ps VI, 57-68; PG 151, 32-48.

(ff. 18r-23v) *Omelia IV*, numerata δ', titolo: Ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας καὶ περὶ εὐσπλαγχνίας καὶ εὐποιίας. Ps VI, 69-81; PG 151, 48-64.

(ff. 23v-27v) *Omelia V*, numerata ε', titolo: Ὁμιλία εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ἧ καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ τῆς ἀντιθέτου ταύτη κακίας. Ps VI, 82-91; PG 151, 64-76.

(ff. 27v-31r) *Omelia VI*, titolo: Ὁμιλία προτρεπτικὴ πρὸς νηστείαν, ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ὡς ἐν ἐπιτόμῳ· ἐξεφωνήθη τῇ τετράδι τῆς πρώτης ἐβδομάδος. Ps VI, 92-100; PG 151, 76-88.

(ff. 31r-33v) *Omelia VII*, numerata ζ', titolo: Ὁμιλία ἐτέρα περὶ νηστείας· ἐξεφωνήθη καὶ αὐτὴ κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς τετράδος. Ps VI, 101-7; PG 151, 88-93.

(ff. 33v-36v) *Omelia VIII*, titolo: Ὁμιλία περὶ πίστεως· ἐν ἧ καὶ τῆς κατ' εὐσέβεια ὁμολογίας ἔκθεσις· ἐξεφωνήθη καὶ κατὰ τὴν κυριακὴν τῆς ὀρθοδοξίας. Ps VI, 108-14; PG 151, 93-104.

(ff. 36v-41r) *Omelia X*, titolo: Ὁμιλία τῇ δευτέρᾳ Κυριακῇ τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον· ἐν ἧ

- καὶ πρὸς τοὺς ἀκαίρως ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἱεραῖς συνάξεσιν. Ps VI, 121-31; PG 151, 112-24.
- (ff. 41r-47v) *Omelia XI*, titolo: Ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 132-47; PG 151, 124-45.
- (ff. 47v-51r) *Omelia XII*, numerata ια', titolo: Ὁμιλία εἰς εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης ἐν τῇ ἁγίᾳ Τεσσαρακοστῇ Κυριακῆς· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν. Ps VI, 148-56; PG 151, 145-57.
- (ff. 51r-55r) *Omelia XIV*, numerata ιβ', titolo: Ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 164-72; PG 151, 163-77.
- (ff. 55r-58v) *Omelia XV*, numerata ιγ', titolo: Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων. Ps VI, 173-81; PG 151, 177-88.
- (ff. 58v-64r) *Omelia XVII*, numerata ιδ', titolo: Ὁμιλία δεικνύσα τὸ τοῦ Σαββάτου καὶ τὸ τῆς Κυριακῆς μυστήριον, καὶ εἰς τὸ τῆς καινῆς Κυριακῆς εὐαγγέλιον. Ps VI, 204-16; PG 151, 220-36.
- (ff. 64r-67v) *Omelia XVIII*, numerata ιε', titolo: Ὁμιλία τῇ Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων· ἐν ἧ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἢ Θεοτόκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. Ps VI, 217-25; PG 151, 236-48.
- (ff. 67v-73r) *Omelia XIX*, numerata ις', titolo: Ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρείτιδα τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον· ἐν ἧ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων. Ps VI, 226-37; PG 151, 248-64.
- (ff. 73r-75r) *Omelia XX*, numerata ιζ', titolo: Ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἑωθινὸν ὄγδοον· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιοθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. Ps VI, 238-46; PG 151, 265-74.
- (ff. 76v-80r) *Omelia XXI*, numerata ιη', titolo: Ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν σάββατον. Ps VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (ff. 80r-83v) *Omelia XXII*, numerata ιθ', titolo: Ὁμιλία δευτέρα εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ps VI, 256-64; PG 151, 285-96.
- (ff. 83v-87r) *Omelia XXIII*, numerata κ', titolo: Ὁμιλία εἰς τὸ δέκατον ἑωθινόν· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησιν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν πολέμου. Ps VI, 265-73; PG 151, 297-308.
- (ff. 87r-91r) *Omelia XXIV*, numerata κα', titolo: Ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θεῖου Πνεύματος· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. Ps VI, 274-84; PG 151, 308-20.
- (ff. 91r-94v) *Omelia XXV*, numerata κβ', titolo: Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων. Ps VI, 285-93; PG 151, 320-32.
- (ff. 94v-97v) *Omelia XXVI*, numerata κγ', titolo: Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ πνευματικοῦ θέρους. Ps VI, 294-301; PG 151, 332-42.
- (ff. 97v-101r) *Omelia XXVII*, numerata κδ', titolo: Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὐτὴ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῖν λογικοῦ θέρους. Ps VI, 302-11; PG 151, 341-54.
- (ff. 101r-104v) *Omelia XXVIII*, numerata κε', titolo: Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Ps VI, 312-19; PG 151, 353-64.

- (ff. 104v-108r) *Omelia XXIX*, numerata κζ', titolo: 'Ομιλία υπόθεσιν ἔχουσα τὸν κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παράλυτον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύπης. Ps VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (ff. 108r-111v) *Omelia XXX*, numerata κζ', titolo: 'Ομιλία υπόθεσιν ἔχουσα τοὺς κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοὺς· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι πίστιν ἔχειν ἀληθῶς χωρὶς τῶν ἔργων μετανοίας. Ps VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (ff. 112r-116r) *Omelia XXXI*, numerata κη', titolo: 'Ομιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελουμένη κατὰ τὴν πρώτην τοῦ αὐγούστου μηνός. Ps VI, 340-50; PG 151, 388-400.
- (ff. 116r-120r) *Omelia XXXII*, numerata κθ', titolo: 'Ομιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον τῆς ἐνάτης Κυριακῆς εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ πειρασμῶν Ps VI, 351-9; PG 151, 401-12.
- (ff. 120r-123v) *Omelia XXXIII*, numerata λ', titolo: 'Ομιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων αὐταῖς παθῶν· καὶ ὅτι κόσμος οὐ κοσμοκράτωρ ὁ διάβολός ἐστιν οὐ τὰ κτίσματα ἐστὶ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ διὰ τῆς παραχωρήσεως τῶν κτισμάτων ὑποταγέντες αὐτῶ· ἐξεφωνήθη καὶ αὕτη ἐν λιτῇ. Ps VI, 360-8; PG 151, 412-24.
- (ff. 123v-127v) *Omelia XXXIV*, numerata λα', titolo: 'Ομιλία εἰς τὴν σεπτῆν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ παράστασις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστιν. Ps VI, 369-78; PG 151, 424-36.
- (ff. 127v-131v) *Omelia XXXV*, numerata λβ', titolo: 'Ομιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου σεπτῆν Μεταμόρφωσιν· ἐν ἧ παράστασις, ὡς εἰ καὶ ἄκτιστόν ἐστὶ τὸ κατ' αὐτὴν θεϊότατον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐσία τοῦ Θεοῦ. Ps VI, 379-88; PG 151, 436-49.
- (ff. 131v-135r) *Omelia XXXVI*, numerata λγ', titolo: 'Ομιλία ῥηθεῖσα κατὰ τὴν ἐνδεκάτην Κυριακῆν, υπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ Κυρίου παραβολὴν τὴν λέγουσαν: Ὁμοιωθὴ ἢ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖρα λόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας Ps VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (ff. 135r-140r) *Omelia XXXVII*, numerata λδ', titolo: Εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 399-409; PG 151, 460-74.
- (ff. 140r-143v) *Omelia XXXVIII*, numerata λε', titolo: 'Ομιλία εἰς τὸ πρῶτον ἐθωινόν· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἄρκει τὸ θεῖον βᾶπτισμα σώσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θείων ἐντολῶν. Ps VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (ff. 143v-146v) *Omelia XXXIX*, numerata λς', titolo: 'Ομιλία ῥηθεῖσα ἐν λιτῇ, γενομένη διὰ τὴν ἀθήθη καὶ ἀθρόαν τοῦ θανάτου τηρικαῦτα πληγῆν. Ps VI, 419-26; PG 151, 485-96.
- (ff. 146v-153r) *Omelia XL*, numerata λζ', titolo: 'Ομιλία εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦ Χριστοῦ προφήτην καὶ πρόδρομον καὶ βαπτιστὴν Ἰωάννην. Ps VI, 427-41; PG 151, 496-514.
- (ff. 153r-157r) *Omelia XLI*, numerata λη', titolo: 'Ομιλία τῆ τεσσαρεσκαδεκάτη τοῦ Ματθαίου Κυριακῆ· εἰς τὴν παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ Υἱοῦ· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας· Διὰ τί ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τοὺς μηδαμῶς ἢ μὴ δι' ἔργων ὑπακούσαντας καὶ διὰ τί ἐποίησε τοὺς κολασθησομένους. Ps VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (ff. 157r-160r) *Omelia XLII*, numerata λθ', titolo: 'Ομιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (ff. 160r-163v) *Omelia XLIII*, numerata μ', titolo: 'Ομιλία εἰς τὸ τῆς ἑπτακαδεκάτης Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου εὐαγγέλιον, τὸ περὶ τῆς Χανααίας· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ

- άνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπαινετῆς ταπεινώσεως. Ps VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.
- (ff. 163v-167r) *Omelia* XLIV, titolo: Ὁμιλία εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξόχως ἡγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. Ps VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (ff. 167r-169v) *Omelia* XLV, titolo: Ὁμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ὡς ἂν θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως· ἐν ἧ καὶ κατὰ τοκιζόντων. Ps VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.
- (ff. 169v-173r) *Omelia* XLVI, titolo: Ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγεργθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμονικοῦς ἡμᾶς καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους εἶναι. Ps VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.
- (ff. 173r-177r) *Omelia* XLVII, titolo: Ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξήλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιέργιας. Ps VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.
- (ff. 177r-181r) *Omelia* XLVIII, titolo: Ὁμιλία εἰς τὸ τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον· ἐν ἧ περὶ πλουσίων τε καὶ πενήτων, καὶ τίς ὁ σωζόμενος. Ps VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (ff. 181r-186r) *Omelia* XLIX, titolo: Ὁμιλία εἰς τὸν ἐν ἁγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.
- (ff. 186r-189r) *Omelia* L, titolo: Ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἕκτης τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆς εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ἐξεληθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν ὑπήνητησεν αὐτῷ ἄνηρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν. Ps VI, 527-33; Oikonomos 1861, 100-8.
- (ff. 189r-192v) *Omelia* LI, titolo: Ὁμιλία ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἔντευξις ἔδρα ἐστὶ καὶ ἀσφάλεια παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπὴ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερείας. Ps VI, 534-42; Oikonomos 1861, 108-19.
- (ff. 192v-196r) *Omelia* LII, titolo: Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον ἑορτὴν πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.
- (ff. 196r-211r) *Omelia* LIII, titolo: Λόγος εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.
- (ff. 211r-214v) *Omelia* LIV, titolo: Ὁμιλία ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς κατορθοῦσι μείζων ἀμοιβὴ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἢ κόλασις καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν· ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆν, ἣτις ἐστὶ πρὸ τῆς τῶν προπατόρων. Ps VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.
- (ff. 214v-217r) *Omelia* LV, titolo: Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ῥαθύμους ἔχοντας εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχερείαν καὶ τὴν τῶν σωματικῶν χρειῶν ἔνδειαν. Ps VI, 597-603; Oikonomos 1861, 192-200.
- (ff. 217r-221r) *Omelia* LVI, titolo: Ὁμιλία περὶ τῶν ἁγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων, ἐκφωνηθεῖσα πρὸ ἡμερῶν τεσσάρων τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.

- (ff. 221r-225v) *Omelia* LVII, titolo: Ὁμιλία τῆ κυριακῆ πρὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως τῶν ἁγίων πατέρων, περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου. Ps VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.
- (ff. 225v-229r) *Omelia* LVIII, non numerata, titolo: Ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα θείαν καὶ σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.
- (ff. 229r-233r) *Omelia* LIX, titolo: Ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου· ἐξεφωνήθη τῆ παραμονῇ τῶν Φώτων. Ps VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.
- (ff. 233r-237v) *Omelia* LX, titolo: Ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ σεβασμίᾳ ἑορτῆ τῶν Φώτων· ἐν ἧ καὶ κατὰ τὸ ἐγχωροῦν ἔκφανσις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. Ps VI, 645-56; Oikonomos 1861, 246-59.
- (ff. 237v-241r) *Omelia* LXI, titolo: Ὁμιλία τῆ δωδεκάτῃ Κυριακῆ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τῶν δέκα λεπτῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἑαυτοῦς τε καὶ ἀλλήλους εἰρήνης. Ps VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.
- (ff. 241r-244v) *Omelia* LXII, titolo: Ὁμιλία τῆ πεντεκαιδεκάτῃ Κυριακῆ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιελέωνου Ζακχαίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. Ps VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79.
- (ff. 244v-251r) *Discorso a Giovanni e Teodoro i filosofi*, titolo: Λόγος ἐπιστολιμαῖος πρὸς Ἰωάννην καὶ Θεόδωρον τοὺς φιλοσόφους ἀποδεικνύων τίνες τε οἱ σωζόμενοι καὶ τίνες οὐ, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς, κατὰ τε τῶν γενικωτάτων παθῶν καὶ τῶν ὅσοι μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ λόγων ἀρετῆς χωρὶς. Ps V, 231-46.
- (ff. 251r-263r) *Vita di Pietro l'Athonita*, titolo: Λόγος εἰς τὸν θαυμαστὸν καὶ ἰσάγγελον βίον τοῦ ὀσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω ἀσκήσαντος. Ps V, 161-92.
- (ff. 263v-277v) *Discorso a Xene*, titolo: Λόγος πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσαις Ξένην περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς. Ps V, 196-230.
- (ff. 277v-281r) *Decalogo*, titolo: Δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας, ἧτοι τῆς Νέας Διαθήκης. Ps V, 251-60.
- (ff. 281r-290v) *Omelia* XVI, titolo: Ὁμιλία περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι, καὶ ὅτι πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον, εἰκότως ταῦτη μᾶλλον ἐχρήσατο τῆ οἰκονομίᾳ. Ὁ παρῶν λόγος ἀρμόδιος ἀναγινώσκεται τῇ ἁγίᾳ ἐσπέρα τοῦ μεγάλου σαββάτου. Ps VI, 182-203; PG 151, 189-220 PG 151, 189-220; *più in basso*.
- (ff. 290v-305v) *Teofane*, titolo: Θεοφάνης, ἡ περὶ θεότητος καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν ἀμεθέκτου τε καὶ μεθεκτοῦ. Ps II, 219-62.
- (ff. 305v-306r) *Indice del Libro contro Acindino*. Τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τὰ πρὸς Ἀκίνδυνον ἀντιρρητικά. † Ὁ πίναξ τοῦ πρώτου βιβλίου.
- (ff. 306v-308v) *Trattato a Atanasio di Cizico*, titolo: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης πρὸς τὸν ἐλλογιμώτατον καὶ θεοφιλέστατον ἀρχιεπίσκοπον Κυζίκου Ἀθανάσιον, ἐρωτήσαντα περὶ τῶν Ἀκινδύνου συγγραμμάτων, εἰ τοῖς τοῦ

Βαρλαάμ ἐκείνου συμφωνεῖ περὶ τοῦ θείου φωτὸς καὶ τῆς θείας χάριτος. Ps II, 411-17²⁴⁻²⁵ (ἀλλὰ πάντες οἱ τῆνικαῦτα πεπιστευκότες· εἰ δὲ κατὰ τὸ ἐπ' Ἑκ[.]).

T. Paris, BNF Coisl. 97 (*Diktyon* 49241), cart., XIV s., 365 × 270, ff. 233 (+ 43a).

Bibl.: Ehrhard 1937-52, III, 699, Devreesse 1945, 83-5; Meyendorff 1959, 331-2; Halkin 1968, 245; Philippidis-Braat 1979, 118-19; Ps VI, 21.

<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b11000107d>.

Quaderni, la cui numerazione originaria è visibile in basso sul primo e sull'ultimo foglio: δ' (ff. 1-7; il primo foglio manca), ε'-ια' (ff. 8-62: 7 × 8), ιβ' (ff. 63-9, il primo foglio manca con perdita di testo), ιγ'-ιδ' (ff. 70-85: 2 × 8), ιε' (ff. 96, 86-91, l'ultimo foglio manca con perdita di testo), <ιζ'> (ff. 92-5, 97-9, il primo foglio manca con perdita di testo), ιζ' (ff. 100v-106, il sesto foglio manca con perdita di testo), ιη'-κβ' (ff. 107-46: 5 × 8), <κγ'> (ff. 147-52, il primo e l'ultimo foglio mancano con perdita di testo), κδ' (ff. 155-60, 153, il primo foglio manca con perdita di testo), κε' (ff. 154, 161-6, l'ultimo foglio manca con perdita di testo), κζ' (ff. 174, 167-73), κζ' (ff. 175-82), κη' (ff. 183-9, il primo foglio manca), κθ' (ff. 190-6, l'ultimo foglio manca), <λ'> (ff. 197-202, il primo e l'ultimo foglio mancano), <λα'> (ff. 203-8, il primo e l'ultimo foglio mancano con perdita di testo), <λβ'> (ff. 209-14, il primo e l'ultimo foglio mancano con perdita di testo), <λγ'> (ff. 215-20, il primo e l'ultimo foglio mancano con perdita di testo), λδ' (ff. 221-8), λε' (ff. 229-33, il sesto, il settimo e l'ottavo foglio mancano con perdita di testo).

Filigrane: navire (ff. 1, 2, 4, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 25, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 51, 52, 57, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 69, 73, 75, 76, 77, 79, 82, 83, 85, 88, 90, 91, 92, 94, 96, 97, 99, 100, 102, 104, 105, 109, 110, 113, 114, 115, 116, 119, 120, 123, 126, 132, 133, 135, 138, 140, 141, 143, 146, 147, 148, 149, 158, 159, 163, 165, 166, 167, 168, 170, 174, 175, 176, 178, 180, 230, 232), cf. Briquet 11958; deux cercles (ff. 186, 187, 188, 189, 191, 193, 195, 198, 199, 202, 203, 204, 205, 209, 212, 213, 215, 216, 217, 221, 222, 224, 226), cf. Harlfinger, Cercle 11 (1369).

Copisti: Manuel Tzykandyles (<https://pinakes.irht.cnrs.fr/notices/copiste-possesseur-autre/1578/>); spazio scrittoio 300 × 210 (ll. 34).

Molti marginali di epoche differenti. Al f. 101v (marg. inf.) mano del XVI secolo: Οὐτω το βηβληον με του αγιου ν[. Altre note tarde in greco ai ff. 118v, 121r, 134v, 139r, 196r, 202v, 218r. Una mano occidentale ha segnalato le lacune: f. 166v in basso: Quaedam folia desunt. Ultimatum hujus homilia folium est 174; f. 202v Hic desunt aliquot folia, oppure ha tracciato altre note: f. 216v Eadem est haec homilia 53, fol. 167. La stessa mano ha integrato il testo della *Lettera alla sua chiesa* a partire dal f. 233v e ha annotato: Duo saltem folia ex fine hujus Epistola excisa sunt qua fore supplevi possunt ex libro sequenti in quo huius epistola pars maxima affertur in Vita ejusdem Gregorii Palamae Fol. 264 verso col. 1. Si rimanda qui evidentemente al ms. Paris, BnF Coisl. 98, dove figura infatti l'*Encomio di Palamas* scritto da Filoteo, ff. 213r-292r; cf. anche Philippidis-Braat 1979, 119.

<Libro delle opere etiche e didascaliche di Gregorio Palamas>, titoli numerati <α'>-ξζ'. (ff. 1r-3v) <Omelia VI>, inc. mut.: πρὸς τὸ ἐξ ἀνθρώπων, Ps VI, 93³¹⁻³²-100; PG 151, 77⁸⁷-88.

- (ff. 3v-6r) *Omelia VII*, numerata ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐτέρα περὶ νηστείας. Ἐξεφωνήθη καὶ αὕτη κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς τετραδός. Ps VI, 101-7; PG 151, 88-93.
- (ff. 6r-8r) *Omelia VIII*, numerata η', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ πίστεως· ἐν ἧ καὶ τῆς κατ' εὐσέβειαν ὁμολογίας ἔκθεσις. Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς ὀρθοδοξίας. Ps VI, 108-14; PG 151, 93-104.
- (ff. 8r-12v) *Omelia X*, numerata θ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἡ δευτέρα Κυριακῆ τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον καὶ πρὸς τοὺς ἀκαίρως ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἱεραῖς συνάξεσιν. Ps VI, 121-31; PG 151, 112-24.
- (ff. 12v-19r) *Omelia XI*, numerata ι', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 132-47; PG 151, 124-45.
- (ff. 19r-22r) *Omelia XII*, numerata ια', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης ἐν τῇ ἁγίᾳ Τεσσαρακοστῇ Κυριακῆς· ἐν ἧ καὶ περὶ ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν. Ps VI, 148-56; PG 151, 145-57.
- (ff. 22r-25v) *Omelia XIV*, numerata ιβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 164-72; PG 151, 163-77.
- (ff. 25v-29r) *Omelia XV*, numerata ιγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων. Ps VI, 173-81; PG 151, 177-88.
- (ff. 29r-34r) *Omelia XVII*, numerata ιδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δεικνῦσα τὸ τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς Κυριακῆς μυστήριον, καὶ εἰς τὸ τῆς καινῆς Κυριακῆς εὐαγγέλιον. Ps VI, 204-16; PG 151, 220-36. Al f. 31r, marg. (209³⁴⁹ περὶ τοῦ Θεοῦ Γραφῶν): Σχόλιον. Ποῦ εἰσιν οἱ λέγοντες – ἄκτιστα ἐστίν. Ai ff. 32v-33r, marg. (212²³⁰ κρατῆτε κεκράτηνται): Σχόλιον. Τί οὖν ἄρα ἡ οὐσία – ἐκβαλλόμενον.
- (ff. 34v-37v) *Omelia XVIII*, numerata ιε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων· ἐν ἧ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἢ Θεοτόκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. Ps VI, 217-25; PG 151, 236-48.
- (ff. 37v-42v) *Omelia XIX*, numerata ιζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρείτιδα τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον, καὶ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων. Ps VI, 226-37; PG 151, 248-64.
- (ff. 43r-44v) *Omelia XX*, numerata ιζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἐπιθινὸν ὄγδοον· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιωθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. Ps VI, 238-46; PG 151, 265-74.
- (ff. 45r-48r) *Omelia XXI*, numerata ιη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν Σάββατον. Ps VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (ff. 48r-51v) *Omelia XXII*, numerata ιθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν ἐορτήν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ps VI, 256-64; PG 151, 285-96.
- (ff. 51v-55r) *Omelia XXIII*, numerata κ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ δέκατον ἐπιθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησίν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν πολέμου. Ps VI, 265-73; PG 151, 297-308.

- (ff. 55r-58v) *Omelia XXIV*, numerata κα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θεοῦ Πνεύματος· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. Ps VI, 274-84; PG 151, 308-20.
- (ff. 58v-62r) *Omelia XXV*, numerata κβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων. Ps VI, 285-93; PG 151, 320-32.
- (ff. 62v-64r) *Omelia XXVI*, numerata κγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ πνευματικοῦ θέρους. Ps VI, 294-5³³ (πάσης ἀρχῆς), 298¹⁰⁴ (μισθόν)-301; PG 151, 332-3^{b12}, 337as-342.
- (ff. 64r-67v) *Omelia XXVII*, numerata κδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὕτη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῖν λογικοῦ θέρους. Ps VI, 302-11; PG 151, 341-54.
- (ff. 67v-70v) *Omelia XXVIII*, numerata κε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Ps VI, 312-19; PG 151, 353-64.
- (ff. 70v-74r) *Omelia XXIX*, numerata κς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν Καπερναοῦ ἰαθέντα παράλυτον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύπης. Ps VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (ff. 74r-77v) *Omelia XXX*, numerata κζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τοὺς κατὰ Ματθαῖον ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοὺς· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι πίστιν ἔχεν ἀληθῶς χωρὶς τῶν ἔργων τῆς μετανοίας. Ps VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (ff. 77v-81v) *Omelia XXXI*, numerata κη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελομένη κατὰ τὴν πρώτην τοῦ αὐγούστου μηνός. Ps VI, 340-50; PG 151, 388-400.
- (ff. 81v-84v) *Omelia XXXII*, numerata κθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον τῆς ἐνάτης Κυριακῆς εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ πειρασμῶν. Ps VI, 351-9; PG 151, 401-12.
- (ff. 84v-85v, 96rv, 86r-87r) *Omelia XXXIII*, numerata λ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων αὐταῖς παθῶν, καὶ ὅτι κόσμος οὐ κοσμοκράτωρ ὁ διάβολός ἐστιν, οὐ τὰ κτίσματά ἐστι τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ διὰ τῆς παραχρήσεως τῶν κτισμάτων ὑποταγέντες αὐτῷ. Ἐξεφωνήθη καὶ αὕτη ἐν λιτῇ. Ps VI, 360-8; PG 151, 412-24.
- (ff. 87r-90v) *Omelia XXXIV*, numerata λα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ παράστασις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστι. Ἐξεφωνήθη πρωτὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν. Ps VI, 369-78; PG 151, 424-36.
- (ff. 91r-92r) *Omelia XXXV*, numerata λβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου σεπτὴν Μεταμόρφωσιν· ἐν ἧ παράστασις, ὡς εἰ καὶ ἄκτιστόν ἐστι τὸ κατ' αὐτὴν θεϊότατον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐσία τοῦ Θεοῦ. Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Ps VI, 379-81⁶⁷ (τὰς εἰκόνας καὶ), 386²¹¹ (ἡ εἶδεν)-388; PG 151, 436-40^{ca}, 448⁸⁴-449.
- (ff. 92v-95v) *Omelia XXXVI*, numerata λγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ματθαίου Κυριακὴν, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν παραβολὴν· Ὅμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. Ps VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (ff. 97r-99v, 100v, 101r) *Omelia XXXVII*, numerata λδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 399-409; PG 151, 460-74.

- (ff. 101r-104r) *Omelia XXXVIII*, numerata λε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ πρῶτον ἑωθινόν· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἄρκει τὸ θεῖον βάπτισμα σῶσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θείων ἐντολῶν. Ps VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (ff. 104v-106r) *Omelia XXXIX*, numerata λζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν λιτῇ, γενομένη διὰ τὴν ἀθήη καὶ ἀθρόαν τοῦ θανάτου τηνικαῦτα πληγῆν. Ps VI, 419-20³³ (φωνῆς), 423¹⁰⁷ (αὐτῶν)-426; PG 151, 485-8^{A9}, 489¹¹¹-496.
- (ff. 106r-111v) *Omelia XL*, numerata λζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ τιμίου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ps VI, 427-41; PG 151, 496-514.
- (ff. 112r-115v) *Omelia XLI*, numerata λη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ Ματθαίου Κυριακῆς, εἰς τὴν παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας, διὰ τί ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς εἰδῶς τοὺς μηδαμῶς ἢ μὴ δι' ἔργων ὑπακούοντας, καὶ διὰ τί ἐποίησε τοὺς κολασθησομένους; Ps VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (ff. 115v-118r) *Omelia XLII*, numerata λθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης Θεομήτορος καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (ff. 118v-121r) *Omelia XLIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἑπτακαίδεκάτης Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου εὐαγγέλιον, τὸ περὶ τῆς Χανααίας· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπαινετῆς ταπεινώσεως. Ps VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.
- (ff. 121v-124r) *Omelia XLIV*, numerata μα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἄγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξόχως ἠγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. Ps VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (ff. 124v-127r) *Omelia XLV*, numerata μβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ὡς ἂν θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως· ἐν ἧ καὶ κατὰ τοκίζόντων. Ps VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.
- (ff. 127r-129v) *Omelia XLVI*, numerata μγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον ὑπόθεσιν ἔχον τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγερθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμικοῦς ἡμᾶς καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους εἶναι. Ps VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.
- (ff. 129v-133v) *Omelia XLVII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιεργίας. Ps VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.
- (ff. 133v-137r) *Omelia XLVIII*, numerata με', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον λέγον· Ἄνθρωπός τις ἦν πλοῦσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον· ἐν ἧ καὶ περὶ πλουσιῶν τε καὶ πενήτων, τίς ὁ σωζόμενος. Ps VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (ff. 137v-142r) *Omelia XLIX*, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἐν ἁγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.
- (ff. 142v-144v) *Omelia L*, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἕκτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξεληθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν

- ὑπήντησεν αὐτῷ ἄνηρ ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν. Ps VI, 527-33; Oikonomos 1861, 100-8.
- (ff. 145r-146v, 147r) *Omelia* LI, numerata μη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἔντευξις ἔδρα ἐστὶ καὶ ἀσφάλεια παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπὴ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερείας. Ps VI, 534-9¹³⁹ (τὴν παρὰ τούτου συνεργεῖαν), 541²⁰⁷ (λεόντων ἐγγείων)-542; Oikonomos 1861, 108-14²¹, 118¹³-119.
- (ff. 147v-152v, 155r-160v, 153rv) *Omelia* LIII, numerata μθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 551-64³⁸⁹ (μὲν οὖν τὴν), 569⁵²⁴ (ἴσταται)-585; Oikonomos 1861, 131-50²⁵, 157¹⁴-180.
- (ff. 153v-154v, 161r-162v) *Omelia* LII, numerata ν', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν αὐτὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον ἐορτὴν πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.
- (ff. 163r-166v) *Omelia* LIV, numerata να', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς κατορθοῦσι μείζων ἡ ἀμοιβὴ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἡ κόλασις, καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ἐξεφωνήθη κατὰ δεκάτην τοῦ Λουκᾶ κυριακῆν, ἣτις ἐστὶ πρὸ τῆς τῶν προπατόρων. Ps VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.
- (ff. 166v, 174rv) *Omelia* LV, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ραθύμους ἔχοντας εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέρειαν καὶ τῶν σωματικῶν πραγμάτων ἔνδειαν. Ps VI, 597-8¹⁹ (καὶ πρὸς), 601⁹⁷ (ικέτευσον αὐτόν) – 603; Oikonomos 1861, 192-3³, 196¹⁷-200.
- (ff. 167r-170v) *Omelia* LVI, numerata νγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν ἁγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων· ἐκφωνηθεῖσα πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 170v-173v, 175rv) *Omelia* LVII, numerata νδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως τῶν ἁγίων πατέρων περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου Θεοτόκου. Ps VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.
- (ff. 175v-179r) *Omelia* LVIII, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα θεῖαν καὶ σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.
- (ff. 179r-182r) *Omelia* LIX, numerata νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐξεφωνήθη τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων. Ps VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.
- (ff. 182v-185v) *Omelia* L, numerata νζ' (ultima lettera corretta in nero), titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα τῇ ἀγία καὶ σεβασμία ἐορτῇ τῶν Φώτων· ἐν ἧ κατὰ τὸ ἐγκωροῦν ἔκφανσις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. Ps VI, 645-6³¹(τὸ ἔργον), 649⁹⁹ (εἰς ἄδου)-656; Oikonomos 1861, 246-7²⁰, 250¹¹-259.
- (ff. 186r-189r) *Omelia* LI, numerata νη' (numero corretto in nero), titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ ιβ' Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τῶν δέκα λεπτῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἑαυτούς τε καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης. Ps VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.

- (ff. 189v-193r) *Omelia* LII, numerata ξ' (numero corretto in nero), titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ πεντεκαίδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιεπελάνου Ζακχαίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. Ps VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79.
- (ff. 193r-202v) *Vita di Pietro l'athonita*, numerata ξα' (numero in nero), titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν θαυμαστὸν καὶ ἰσάγγελον βίον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἰθω ἀσκήσαντος. Ps V, 161-70²¹ (προσβολῆ τῶν), 175¹⁸ (ἐνστασιν) – 189²⁶ (τῆς ὀψεως πονηρῶς ἔχων· ὁ δὲ).
- (ff. 203v-214v) <*Discorso a Xene*>, numerato ξβ' (numero in nero). Ps V, 196⁷ (θυγατέρας τοῦ μεγάλου βασιλέως) – 210²⁶⁻²⁷ (τῷ κελλίῳ), 215²² (εἰ δὲ τὴν ῥίζαν) 230¹⁶ (προσπέσωμεν καί).
- (ff. 215r-216v) <*Decalogo*>. Ps V, 256⁷ (ἐκείνους μόνους) -260.
- (ff. 216v-220v) *Omelia* LVI, numerata ξδ' (numero in nero), titolo: Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν ἁγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων. Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 220v-230r) *Omelia* XVI, numerata ξε' (numero in nero), titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι καὶ <πολυ>τρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον εἰκότως ταύτῃ ἐχρήσατο τῇ οἰκονομίᾳ. Ps VI, 182¹⁻⁴ (φέρει), 184⁶⁴ (<ἀλ>λὰ τοῖς κτήνεσιν) -203; PG 151, 189¹⁻¹⁴, 192^{c10}-220.
- (ff. 230r-233v) *Lettera alla sua chiesa*, numerata ξζ' (numero in nero), titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή, ἣν ἐξ Ἀσίας αἰχμάλωτος ὢν, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν ἔγραψεν. Ps IV, 120-31⁷ (ἐνδοτέρω ναόν).

P. Paris, BnF grec 1239 (*Diktyon* 50846), cart., XIV s., 285 × 195, ff. I, 308.

Omont, I, 1886-98, 274-5; Ehrhard 1937-52, III/1, 700 e n. 2; Halkin 1968, 150; Philippidis-Braat 1979, 122-3; Grosdidier de Matons 1984, 229-34; Rigo 2013, 330.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b10722982h>.

Fascicoli: Numerazione consistente nella loro segnatura in basso al centro del primo e ultimo foglio di ogni fascicolo α'-ιζ' (1-136), ιη' (137-46), ma prima in rosso ιη' (137-8), ιθ' (139-46), ιθ'-κδ' (prima in rosso κ'-κε') (147-94), κε' (prima κζ') (195-8, 201-3, 199), κζ' (prima κζ') (204-10, 200), κζ'-λη' (prima in rosso κη'-λη') (211-306), μ' (307-8).

Filigrane: 1. molto simile a hache 21 Harlfinger (a 1370, 1372); 2. clé, cf. Mošin; Traljić 2766 (a. 1370-80); ciseau, cf. Mošin; Traljić 2625 (1375/85).

Cinque copisti: Superficie scrittoria 213 × 153 mm (30-3 ll.).

Note: ff. 108-9 rovesciati, f. 308v monocondili, tra cui πρωτοκανονά. Note di mani varie per correzioni e omissioni. Restaurato attorno alla metà del XVI secolo nel monastero di Santa Anastasia Pharmakolytria dal monaco Akakios.

<Libro delle opere etiche e didascaliche di Gregorio Palamas in 74 titoli, numerati α'-οδ'>.

(ff. 1r-3r) *Omelia* I, numerata α', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης· ῥηθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονίκην ἐπιδημίαν. Ps VI, 29-45; PG 151, 9-17; più in basso.

- (ff. 3r-7r) *Omelia II*, numerata β', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν Τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 46-56; PG 151, 17-32.
- (ff. 7r-10v) *Omelia III*, numerata γ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν σεσωσμένον ἄσωτον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 57-68; PG 151, 32-48.
- (ff. 11r-15r) *Omelia IV*, numerata δ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας καὶ περὶ εὐσπλαγγχίας καὶ εὐποίας. Ps VI, 69-81; PG 151, 48-64.
- (ff. 15r-18v) *Omelia V*, numerata ε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ τῆς ἀντιθέτου ταύτη κακίας. Ps VI, 82-91; PG 151, 64-76.
- (ff. 18v-22v) *Omelia VI*, numerata ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία προτρεπτικὴ πρὸς νηστείαν, ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ὡς ἐν ἐπιτόμῳ. Ps VI, 92-100; PG 151, 76-88.
- (ff. 22v-23v) *Omelia VII*, numerata ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἑτέρα περὶ νηστείας. Ps VI, 101-7; PG 151, 88-93.
- (ff. 24r-26r) *Omelia VIII*, numerata η', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ πίστεως· ἐν ἧ καὶ τῆς κατ' εὐσέβειαν ὁμολογίας ἔκθεσις. Ps VI, 108-14; PG 151, 93-104.
- (ff. 26v-28v) *Omelia IX*, numerata θ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐν τῷ καιρῷ νηστείας καὶ προσευχῆς. Ps VI, 115-20; PG 151, 104-12.
- (ff. 28v-32v) *Omelia X*, numerata ι', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ δευτέρα Κυριακῆ τῆς ἀγίας Τεσσαρακοστῆς, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον καὶ πρὸς τοὺς ἀκαίρως ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἱεραῖς συνάξεσιν. Ps VI, 121-31; PG 151, 112-24.
- (ff. 32v-38v) *Omelia XI*, numerata ια', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν. Ps VI, 132-47; PG 151, 124-45.
- (ff. 38v-41v) *Omelia XII*, numerata ιβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐν τῇ τετάρτῃ τῆς ἀγίας Τεσσαρακοστῆς Κυριακῆ, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸ κατ' αὐτὴν ἀναγινωσκόμενον εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν. Ps VI, 148-56; PG 151, 145-57.
- (ff. 41v-44v) *Omelia XIII*, numerata ιγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ πέμπτῃ Κυριακῆ τῶν νηστεϊῶν· ἐν ἧ καὶ περὶ ἐλεημοσύνης. Ps VI, 157-63; PG 151, 157-65.
- (ff. 44v-47v) *Omelia XIV*, numerata ιδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 164-72; PG 151, 163-77.
- (ff. 47v-51r) *Omelia XV*, numerata ιε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῆ Κυριακῆ τῶν Βαῖων. Ps VI, 173-81; PG 151, 177-88.
- (ff. 51r-60r) *Omelia XVI*, numerata ιζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι, καὶ ὅτι πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον, εἰκότως ταύτη μᾶλλον ἐχρήσατο τῇ οἰκονομίᾳ. Ἀναγινώσκεται τῷ Ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ. Ps VI, 182-203; PG 151, 189-220; *più in basso*.
- (ff. 60r-64v) *Omelia XVII*, numerata ιζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δεικνύουσα τὸ τοῦ Σαββάτου καὶ Κυριακῆς μυστήριον, καὶ εἰς τὸ τῆς καινῆς Κυριακῆς εὐαγγέλιον. Ps VI, 204-16; PG 151, 220-36.

- (ff. 65r-68r) *Omelia XVIII*, numerata ιη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ Κυριακῆ τῶν Μυροφόρων· ἐν ἧ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἢ Θεοτόκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. Ps VI, 217-25; PG 151, 236-48.
- (ff. 68r-73r) *Omelia XIX*, numerata ιθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρείτιδα τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον καὶ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων. Ps VI, 226-37; PG 151, 248-64.
- (ff. 73r-76r) *Omelia XX*, numerata κ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἑωθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιωθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. Ps VI, 238-46; PG 151, 265-74.
- (ff. 76r-79r) *Omelia XXI*, numerata κα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν Σάββατον. Ps VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (ff. 79r-82v) *Omelia XXII*, numerata κβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία β' εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ps VI, 256-64; PG 151, 285-96.
- (ff. 82v-85v) *Omelia XXIII*, numerata κγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ δέκατον ἑωθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησίν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν πολέμου. Ps VI, 265-73; PG 151, 297-308. Manus recent. add.: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ.
- (ff. 85v-89r) *Omelia XXIV*, numerata κδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θεοῦ Πνεύματος· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. Ps VI, 274-84; PG 151, 308-20.
- (ff. 89v-93r) *Omelia XXV*, numerata κε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῆ Κυριακῆ τῶν Ἁγίων Πάντων. Ps VI, 285-93; PG 151, 320-32.
- (ff. 93r-96r) *Omelia XXVI*, numerata κς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ πνευματικοῦ θέρους. Ps VI, 294-301; PG 151, 332-42.
- (ff. 96r-99v) *Omelia XXVII*, numerata κζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὐτὴ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῖν λογικοῦ θέρους. Ps VI, 302-11; PG 151, 341-54.
- (ff. 100r-103v) *Omelia XXVIII*, numerata κη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Ps VI, 312-19; PG 151, 353-64.
- (ff. 103v-107r) *Omelia XXIX*, numerata κθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν κατὰ τὴν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παράλυτον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύπης. Ps VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (ff. 107v-111r) *Omelia XXX*, numerata λ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τοὺς κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοῦς· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι πίστιν ἔχειν ἀληθῶς χωρὶς τῶν ἔργων τῆς μετανοίας. Ps VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (ff. 111r-115v) *Omelia XXXI*, numerata λα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελομένη κατὰ τὴν πρῶτην τοῦ αὐγούστου. Ps VI, 340-50; PG 151, 388-400.
- (ff. 115v-118v) *Omelia XXXII*, numerata λβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον τῆς ἐννάτης Κυριακῆς εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ πειρασμῶν. Ps VI, 351-9; PG 151, 401-12.
- (ff. 118v-122r) *Omelia XXXIII*, numerata λγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων ταῦταις παθῶν καὶ ὅτι κόσμος οὗ κοσμοκράτωρ ὁ διάβολος

- ἔστιν, οὐ τὰ κτίσματα ἔστι τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ διὰ τῆς παραχρήσεως τῶν κτισμάτων ὑποταγέντες αὐτῷ. Ἐξεφωνήθη ἐν λιτῆ. Ps VI, 360-8; PG 151, 412-24.
- (ff. 122r-126v) *Omelia XXXIV*, numerata λδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ παράστασις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστιν. Ps VI, 369-78; PG 151, 424-36.
- (ff. 126v-130v) *Omelia XXXV*, numerata λε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου Μεταμόρφωσιν· ἐν ἧ παράστασις ὡς εἰ καὶ ἄκτιστόν ἐστι τὸ κατ' αὐτὴν θειότατον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐσία τοῦ Θεοῦ. Ps VI, 379-88; PG 151, 436-49.
- (ff. 130v-134r) *Omelia XXXVI*, numerata λς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ια' Κυριακῆς εὐαγγέλιον τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, ὑπόθεσιν ἔχον τὴν παραβολὴν τὴν λέγουσαν· Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. Ps VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (ff. 134r-138v) *Omelia XXXVII*, numerata λζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 399-409; PG 151, 460-74.
- (ff. 139r-141v) *Omelia XXXVIII*, numerata λη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ α' ἑωθινόν· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἄρκει τὸ θεῖον βάπτισμα σώσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θεῶν ἐντολῶν. Ps VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (ff. 142r-144v) *Omelia XXXIX*, numerata λθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν λιτῆ, γενομένη διὰ τὴν ἀήθη καὶ ἀθρόαν τοῦ θανάτου πληγῆν. Ps VI, 419-26; PG 151, 485-96.
- (ff. 144v-149v) *Omelia XL*, numerata μ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦ Χριστοῦ προφήτην καὶ Πρόδρομον καὶ βαπτιστὴν Ἰωάννην. Ps VI, 427-41; PG 151, 496-514.
- (ff. 150r-153r) *Omelia XLI*, numerata μα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ Ματθαίου Κυριακῆ, εἰς τὴν παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας· διατί ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τοὺς μηδαμῶς ἢ μὴ δι' ἔργων ὑπακούοντας, καὶ διατί ἐποίησε τοὺς κολασθησομένους. Ps VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (ff. 153r-156r) *Omelia XLII*, numerata μβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (ff. 156r-159r) *Omelia XLIII*, numerata μγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἑπτακαίδεκάτης Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου εὐαγγέλιον, τὸ περὶ τῆς Χαναναίας· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπαινετῆς ταπεινώσεως. Ps VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.
- (ff. 159r-162r) *Omelia XLIV*, numerata μδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξόχως ἡγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. Ps VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (ff. 162r-164v) *Omelia XLV*, numerata με', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· ἐν ἧ καὶ κατὰ τοκίζόντων. Ps VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.

- (ff. 164v-167r) *Omelia* XLVI, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον ὑπόθεσιν ἔχον τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγερθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμονικοῦς ἡμᾶς εἶναι καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους. Ps VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.
- (ff. 167r-170v) *Omelia* XLVII, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιεργίας. Ps VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.
- (ff. 171r-174r) *Omelia* XLVIII, numerata μη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν· ἐν ἧ περὶ πλουσίων τε καὶ πενήτων καὶ τίς ὁ σωζόμενος. Ps VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (ff. 174v-179r) *Omelia* XLIX, numerata μθ', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος εἰς τὸν ἐν ἁγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.
- (ff. 179r-181r) *Omelia* L, numerata ν', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἕκτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξελθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν. Ps VI, 527-33; Oikonomos 1861, 100-8.
- (ff. 181v-184v) *Omelia* LI, numerata να', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία, ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἔντευξις ἔδρα καὶ ἀσφάλεια ἐστὶ παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπῆ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερείας. Ps VI, 534-42; Oikonomos 1861, 108-19.
- (ff. 185r-188r) *Omelia* LII, numerata νβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30. (f. 188v) <Venticquattro versi> (BHG 1090z). Ps VI, 550^{216app}; cf. più in basso, 277.
- (ff. 188v-198v, 201r-203v, 199r, 204r) *Omelia* LIII, numerata νγ', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.
- (ff. 204v-208r) *Omelia* LIV, numerata νδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς κατορθοῦσι μείζων ἢ ἀμοιβῆ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἢ κόλασις, καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ἐξεφωνήθη τῇ δεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ, ἧτις ἐστὶ πρὸ τῆς τῶν προπατόρων. Ps VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.
- (ff. 208v-210v, 200r) *Omelia* LV, numerata νε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ραθύμωως ἔχοντας πρὸς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέριαν καὶ τὴν ἔνδειαν τῶν σωματικῶν πραγμάτων. Ps VI, 597-603; Oikonomos 1861, 192-200.
- (ff. 200v, 211r-214v) *Omelia* LVI, numerata νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν ἁγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων. Ἐξεφωνήθη πρὸ ἡμερῶν τεσσάρων τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 214v-219r) *Omelia* LVII, numerata νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν πατέρων, περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

- Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου. Ps VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.
- (ff. 219r-223r) *Omelia* LVIII, numerata νη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.
- (ff. 223v-227v) *Omelia* LIX, numerata νθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐξεφωνήθη τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων. Ps VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.
- (ff. 227v-233r) *Omelia* LX, numerata ξ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἀγίᾳ ἑορτῇ τῶν Φώτων· ἐν ἧ καὶ κατὰ τὸ ἐγγωροῦν ἔκφανσις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. Ps VI, 645-56; Oikonomos 1861, 246-59.
- (ff. 233r-237r) *Omelia* LXI, numerata ξα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ δωδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκά, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τῶν δέκα λεπτῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης. Ps VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.
- (ff. 237v-241v) *Omelia* LXII, numerata ξβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ πεντεκαιδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκά ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιτελώνου Ζακχαίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. Ps VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79.
- (ff. 241v-248r) *Discorso a Giovanni e Teodoro i filosofi*, numerato ξγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἐπιστολιμαῖος πρὸς Ἰωάννην καὶ Θεόδωρον τοὺς φιλοσόφους, ἀποδεικνύων τίνες τε οἱ σωζόμενοι καὶ τίνες οὐ, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς, κατὰ τε τῶν γενικωτάτων παθῶν, καὶ τῶν ὅσοι μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ φιλοσοφία λόγων ἀρετῆς χωρὶς. Ps V, 231-46.
- (ff. 249r-263v) *Vita di Pietro l'Athonita*, numerata ξδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν θαυμαστὸν καὶ ἰσάγγελον βίον τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει τῷ Ἄθῳ ἀσκήσαντος. Ps V, 161-92.
- (ff. 263v-280v) *Discorso a Xene*, numerato ξε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος πρὸς μοναζούσας περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς. Ps V, 193-230.
- (ff. 281r-285v) *Omelia* LXIII, numerata ξζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία πρὸς τοὺς δυσχεραίνοντας ἐπὶ ταῖς συμβαινούσαις ἡμῖν πάντοθεν περιστάσεσι παντοδαπαῖς. Ps VI, 675-83; Oikonomos 1861, 279-89.
- (ff. 285v-287r) *Lettera a Paolo Asen*, numerata ξζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα περὶ τῆς ἀναλήψεως τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. Ps V, 247-50.
- (ff. 287r-295r) *Lettera alla sua chiesa*, numerata ξη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ, ἣν ἐξ Ἀσίας αἰχμάλωτος ὢν, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν ἀπέστειλεν. Ps IV, 120-41.
- (ff. 295r-298r) *Dialogo con i Chioni*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀθέους Χιόνας διάλεξις συγγραφεῖσα παρὰ ἰατροῦ Ταρωνεῖτου παρόντος καὶ αὐτηκούου γεγονότος. Ps IV, 148-65.
- (ff. 298r-301v) *Decalogo*, numerato ξθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας, ἧτοι τῆς Νέας Διαθήκης. Ps V, 251-60.
- (f. 301v-303r) *Pregghiera* II, numerata ο', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εὐχὴ πρὸς τὸν Θεόν, ἣν πρὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἠΰξαστο συνήθως, ὅτε τὴν ἀρχὴν ἐμελλεν εἰσελθεῖν. Ps V, 273-6.

- (f. 303rv) *Preghiera* III, numerata οα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἑτέρα εὐχή, ἐπὶ ἔθνους ἐπιδρομῆ. Ps V, 277-8.
(ff. 303v-304r) *Preghiera* IV, numerata οβ', titolo: Ἐτέρα εὐχή, ἐπὶ ἀνομβρία. Ps V, 279-80.
(ff. 304r-305v) *Preghiera* I, numerata ογ', titolo: Ἐτέρα εὐχή, ἦν μετὰ τὴν χειροτονίαν ὀφθεῖς τοῖς βασιλεῦσι συνήθως ἠῤῥατο. Ps V, 269-72.
(ff. 305v-306v) *Capitoli sulla preghiera*, numerati οδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια περὶ προσευχῆς καὶ καρδίας καθαρότητος. Ps V, 157-9.
(ff. 306v-308v) *Altri capitoli*, titolo: Ἐτερα κεφάλαια. Rigo 2013, 334-40.

R. Athos, Panteleîmonos 215 (5722) (*Diktyon* 22354), cart., XV s. (primo quarto), 283 × 201, pp. 832 + 833-56.
Oikonomos 1861, ια'-ιβ', ιδ'; Lampros, 1895-1900, II, 335-7; Dyobouniotis 1922, 3; Ehrhard 1937-52, III/1, 695; Philippidis-Braat 1979, 123; Rigo 2013; 330-1; Nikodemos 2021, 65, 68-9.

Fascicoli: α'-vy', numerati al centro in basso del primo e dell'ultimo foglio, 52 × 8 (822), 1 × 8 - 3 (con perdita di testo) (832).

Filigrane: ciseaux cf. Briquet 3656-3658 (1397-1432).

Scrittura su 2 colonne (35 ll.).

Note: Nell'interno della coperta anteriore compare una nota di Giacomo di Nea Skiti sulle opere di Gregorio Palamas conservate nelle biblioteche del Monte Athos e di Thessaloniki. (pp. 833-56) Indice vergato dai bibliotecari di Hagiou Panteleimonos (tra cui Matfei), con rimandi, aggiunti in seguito, all'edizione della *Patrologia graeca*.

1. <Libro delle opere etiche e didascaliche di Gregorio Palamas in 74 titoli, numerati α'-οδ'>. Copia di **P**.

- (pp. 1-6) *Omelia* I, numerata α'. Ps VI, 29-45.
(pp. 6-16) *Omelia* II, numerata β'. Ps VI, 46-56.
(pp. 16-26) *Omelia* III, numerata γ'. Ps VI, 57-68.
(pp. 26-38) *Omelia* IV, numerata δ'. Ps VI, 69-81.
(pp. 38-46) *Omelia* V, numerata ε'. Ps VI, 82-91.
(pp. 46-54) *Omelia* VI, numerata ζ'. Ps VI, 92-100.
(pp. 54-60) *Omelia* VII, numerata ζ'. Ps VI, 101-7.
(pp. 60-6) *Omelia* VIII, numerata η'. Ps VI, 108-14.
(pp. 66-72) *Omelia* IX, numerata θ'. Ps VI, 115-20.
(pp. 72-92) *Omelia* X, numerata ι'. Ps VI, 121-31.
(pp. 92-7) *Omelia* XI, numerata ια'. Ps VI, 132-47.
(pp. 97-105) *Omelia* XII, numerata ιβ'. Ps VI, 148-56.
(pp. 105-12) *Omelia* XIII. Ps VI, 157-63.
(pp. 112-20) *Omelia* XIV. Ps VI, 164-72.
(pp. 120-8) *Omelia* XV, numerata ιε'. Ps VI, 173-81.
(pp. 128-51) *Omelia* XVI. Ps VI, 182-203.
(pp. 151-63) *Omelia* XVII. Ps VI, 204-16.
(pp. 163-72) *Omelia* XVIII. Ps VI, 217-25.
(pp. 172-84) *Omelia* XIX. Ps VI, 226-37.

- (pp. 184-92) *Omelia XX*, numerata κ'. Ps VI, 238-46.
(pp. 192-200) *Omelia XXI*. Ps VI, 247-55.
(pp. 200-8) *Omelia XXII*, numerata κβ'. Ps VI, 256-64.
(pp. 208-16) *Omelia XXIII*, numerata κγ'. Ps VI, 265-73.
(pp. 216-26) *Omelia XXIV*, numerata κδ'. Ps VI, 274-84.
(pp. 226-34) *Omelia XXV*. Ps VI, 285-93.
(pp. 235-42) *Omelia XXVI*, numerata κζ'. Ps VI, 294-301.
(pp. 242-51) *Omelia XXVII*. Ps VI, 302-11.
(pp. 251-9) *Omelia XXVIII*, numerata κη'. Ps VI, 312-9.
(pp. 259-68) *Omelia XXIX*, numerata κθ'. Ps VI, 320-9.
(pp. 268-77) *Omelia XXX*. Ps VI, 330-9.
(pp. 277-88) *Omelia XXXI*, numerata λα'. Ps VI, 340-50.
(pp. 288-96) *Omelia XXXII*, numerata λβ'. Ps VI, 351-9.
(pp. 296-304) *Omelia XXXIII*. Ps VI, 360-8.
(pp. 304-14) *Omelia XXXIV*, numerata λδ'. Ps VI, 369-78.
(pp. 314-24) *Omelia XXXV*, numerata λε'. Ps VI, 379-88.
(pp. 324-33) *Omelia XXXVI*. Ps VI, 389-98.
(pp. 333-44) *Omelia XXXVII*, numerata λζ'. Ps VI, 399-409.
(pp. 344-52) *Omelia XXXVIII*. Ps VI, 410-18.
(pp. 353-60) *Omelia XXXIX*, numerata λθ'. Ps VI, 419-26.
(pp. 360-75) *Omelia XL*, numerata μ'. Ps VI, 427-41.
(pp. 375-84) *Omelia XLI*, numerata μα'. Ps VI, 442-51.
(pp. 384-91) *Omelia XLII*. Ps VI, 452-9.
(pp. 391-8) *Omelia XLIII*, numerata μγ'. Ps VI, 460-8.
(pp. 398-406) *Omelia XLIV*, numerata μδ'. Ps VI, 469-77.
(pp. 406-12) *Omelia XLV*, numerata με'. Ps VI, 478-85.
(pp. 412-20) *Omelia XLVI*. Ps VI, 486-93.
(pp. 420-9) *Omelia XLVII*. Ps VI, 494-504.
(pp. 430-9) *Omelia XLVIII*, numerata μη'. Ps VI, 505-14.
(pp. 439-51) *Omelia XLIX*, numerata μθ'. Ps VI, 515-26.
(pp. 451-7) *Omelia L*. Ps VI, 527-33.
(pp. 458-66) *Omelia LI*. Ps VI, 534-42.
(pp. 467-75) *Omelia LII*, numerata νβ'. Ps VI, 543-50. (p. 475) <Ventiquattro versi>
(BHG 1090z). Ps VI, 550^{216app.}; cf. più in basso, 277.
(pp. 475-511) *Omelia LIII*, numerata νγ'. Ps VI, 551-85.
(pp. 511-20) *Omelia LIV*. Ps VI, 586-96.
(pp. 421-526) *Omelia LV*, numerata νε'. Ps VI, 597-603.
(pp. 527-36) *Omelia LVI*, numerata νζ'. Ps VI, 604-14.
(pp. 536-46) *Omelia LVII*, numerata νζ'. Ps VI, 615-25.
(pp. 546-55) *Omelia LVIII*, numerata νη'. Ps VI, 626-34.
(pp. 555-64) *Omelia LIX*, numerata νθ'. Ps VI, 635-44.
(pp. 564-75) *Omelia LX*, numerata ξ'. Ps VI, 645-56.
(pp. 575-84) *Omelia LXI*. Ps VI, 657-65.
(pp. 584-93) *Omelia LXII*, numerata ξα'. Ps VI, 666-74.
(pp. 593-608) *Discorso a Giovanni e Teodoro i filosofi*. Ps V, 231-46.
(pp. 609-40) *Vita di Pietro l'Athonita*, numerata ξδ'. Ps V, 161-92.

(pp. 640-78) *Discorso a Xene*, numerato ξε'. Ps V, 193-230.
(pp. 678-87) *Omelia LXIII*. Ps VI, 675-83.
(pp. 687-90) *Lettera a Paolo Asen*. Ps V, 247-50.
(pp. 690-708) *Lettera alla sua chiesa*, numerata ξη'. Ps IV, 120-41.
(pp. 708-15) *Dialogo con i Chioni*. Ps IV, 148-65.
(pp. 715-23) *Decalogo*, numerato ξθ'. Ps V, 251-60.
(pp. 724-6) *Preghiera II*. Ps V, 273-6.
(pp. 727-8) *Preghiera III*, numerata οα'. Ps V, 277-8.
(pp. 728-9) *Preghiera IV*, numerata οβ'. Ps V, 279-80.
(pp. 729-32) *Preghiera I*, numerata ογ'. Ps V, 269-72.
(pp. 732-5) *Capitoli sulla preghiera*, numerati οδ'. Ps V, 157-9.
(pp. 735-40) *Altri capitoli*: Rigo 2013, 334-40. Pp. 741-2 bianche.

2. (pp. 743-814) Massimo Planude, *Laudatio ss. Apostolorum Petri et Pauli* (BHG 1500): PG 147, 1017-12. (pp. 815-32) Massimo Planude, *In sepulturam Christi*: PG 147, 985-1012²⁷, des. mut.: τὸν ἔλεγχον ἐπιόντα ἐώρων αὐτί[κα].

JF. Jerusalem, Patriarchikê Bibliothêkê Timiou Staourou 22 (*Diktyon* 35918), cart., a. 1563, 310 × 205, κα', ff. 474 e **Chalkidike, Monê tês Haghias Anastasias Pharmakolytrias 1** (*Diktyon* 12376), cart., a. 1563, 345 × 245, ff. I-V, pp. 760.
Bibl.: Papadopoulos-Kerameus 1897, 50-2; Ehrhard 1937-52, III, 695 n. 2, 701, 1033; Glabinas 1974; Philippidis-Braat 1979, 123-4; Nikodemos 2021, 58-63; Rigo 2025.

Il manoscritto, in due volumi, è una copia di P eseguita dal copista ieromonaco Nikodemos del monastero di Santa Anastasia Pharmakolytria in Calcidica nel 1563, che si sottoscrive.

J

(ff. 1r-11v, 228r-229v, 12r-227v, 230r-298v) Gregorio Palamas, *Omelie I-XLI*: Ps VI, 39-451; PG 151, 9-549; ff. 299-301 bianchi.
(ff. 302r-436v) Filoteo Kokkinos, *Encomio di Gregorio Palamas*. Tsamis 1985, 427-591.
(ff. 437r-464v) Nilo Kerameus, *Encomio di Gregorio Palamas*. PG 151, 655-78.
(ff. 465r-467r) *Tomo sinodale* del 1368, exc., cf. Rigo 2004, 61. (f. 467rv) Sottoscrizione di Nikodemos.
(ff. 468r-471v) Indice del volume, Πίναξ ἀκριβῆς τῶν ἠθικῶν καὶ διδασκαλικῶν λόγων τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ, omelie numerate α'-μα'. Poi: Τὸν δὲ βίον καὶ τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἀγίου ζήτηει τὸ τέλος τοῦ βιβλίου. Ff. 472-4 bianchi.

F

(pp. 1-5) Indice, Πίναξ ἀκριβῆς τῶν ἠθικῶν τε καὶ διδασκαλικῶν λόγων τοῦ δευτέρου βιβλίου τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ, titoli μβ' - οδ', di cui l'ultimo: Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια περὶ προσευχῆς καὶ καρδίας καθαρότητος. - Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, α'-ε', p. 6 bianca.
(pp. 7-306) *Omelie XLII-LXII*, numerate μβ'-ξβ'. Ps VI, 452-674.
(pp. 306-26) *Discorso a Giovanni e Teodoro i filosofi*, numerato ξγ'. Ps V, 231-46.

(pp. 327-70) *Vita di Pietro l'Athonita*, numerato ξδ'. Ps V, 161-91.
(pp. 370-420) *Discorso a Xene*, numerato ξε'. Ps V, 193-230.
(pp. 421-34) *Omelia* LXIII, numerata ξζ'. Ps VI, 675-83.
(pp. 434-8) *Lettera a Paolo Asen*, numerata ξζ'. Ps v, 247-50.
(pp. 438-63) *Lettera alla sua chiesa*, numerata ξη'. Ps IV, 120-41.
(pp. 463-74) *Dialogo con i Chioni*: Ps IV, 148-65.
(pp. 474-87) *Decalogo*, numerato ξθ'. Ps V, 251-60.
(pp. 487-91) *Pregghiera* II, numerata ο'. Ps V, 273-6.
(pp. 491-3) *Pregghiera* III, numerata οα'. Ps V, 277-8.
(pp. 493-4) *Pregghiera* IV, numerata οβ'. Ps V, 279-80.
(pp. 495-9) *Pregghiera* I, numerata ογ'. Ps V, 269-72.
(pp. 499-503) *Capitoli sulla preghiera*, numerati οδ'-οζ'. Ps V, 157-9.
(pp. 503-10) *Altri capitoli*. Rigo 2013, 334-40, (p. 510) Sottoscrizione di Nikodemus.
(pp. 513-690) <Nicola Cabasilas>, *Vita in Cristo*; lib. I-V: Congourdeau 1989-90.
(pp. 697-744) *Omelie* I-IV: Ps VI, 39-81. (p. 745) *Omelia* XLII,1, 1-16 exc., des.: ἀγαλλιασώ<μεθα>: Ps VI, 452, p. 746 bianca. (pp. 747-8) *Pregghiera* I, exc. αὐτοῖς – χαριστηρίου: Ps V, 270²⁵-271³² (identico a pp. 497-8). (p. 749) *Discorso a Giovanni e Teodoro i filosofi*, exc. βαρυτάτου – οὐς τοῦς: Ps V, 244⁸⁻¹³, p. 750 bianca, p. 751 disegno, pp. 752-60 bianche.

E. Sinā, Monē tēs Aikaterinēs gr. 1604 (*Diktyon* 59979), cart., XV-XVI s., 299 × 200, ff. I, 569, I.

Bibl.: Benešević 1917, 259-64; Ehrhard 1937-52, III, 701; Ps VI, 30-1.

<https://www.loc.gov/item/00279384210-ms>.

Quaderni segnati in basso nel primo e nell'ultimo foglio e con un asterisco in alto del primo foglio: α': 5-12; β': 13-20, γ': 21-8, δ': 29-36, ε': 37-44, ζ': 45-52, ζ': 53-60, η': 61-8, θ': 69-76, ι': 77-84, ια': 85-92, ιβ': 93-100, ιγ': 101-8, ιδ': 109-16, ιε': 117-24, ιζ': 125-32, ιζ': 133-40, ιη': 141-8, ιθ': 149-56, κ': 157-64, κα': 165-72, κβ': 173-80, κγ': 181-8, κδ': 189-96, κε': 197-204, κζ': 205-12, κζ': 213-20, κη': 221-8, κθ': 229-36, λ': 237-44, λα': 245-52, λβ': 253-60, λγ': 261-8, λδ': 269-76, λε': 277-84, λζ': 285-92, λζ': 293-300, λη': 301-8, λθ': 309-16, μ': 317-24, μα': 325-32, μβ': 333-40, μγ': 341-8, μδ': 349-56, με': 357-64, μζ': 365-72, μζ': 373-80, μη': 381-8, μθ': 389-96, ν': 397-404, να': 405-12, νβ': 413-20, νγ': 421-8, νδ': 429-36, νε': 437-44, νζ': 445-52, νζ': 453-60, νη': 461-8, νθ': 469-76, ξ': 477-84, ξα': 485-92, ξβ': 493-500, ξγ': 501-8, ξδ': 509-16, ξε': 517-24, ξζ': 525-32, ξζ': 533-40, ξη': 541-8, 549-55 (-8 con perdita di testo), ο': 556-63, 564-9.

Copisti: **b** (XVI s.): ff. 1-4v; **a** (XV s. inizio): ff. 5-569; due colonne (ll. 28).

Sul piatto interno della coperta: † Μετεσταχώθη ἡ παροῦσα βίβλος ἐπὶ ἔτους ,αψλγ' [1733] διὰ συνδρομῆς καὶ ἐπιστάσις τοῦ πανιερωτάτου ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ ὄρου κυρίου Νικηφόρου, ἐπιμελεία καὶ κόπῳ Ἰωαννικίου ἱερομονάχου ῥοδίου, ὁ δὲ Κύριος δώῃ αὐτοῖς τὸν μισθὸν τῆς προθυμίας.

Al f. 22r Το παρὸν βιβλίον ὑπάρχει τοῦ ἀγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρου Σινᾶ. Note posteriori ai ff. 452v, e 569v (dell'anno 1695).

Libro delle opere etiche e didascaliche di Gregorio Palamas

- (ff. 1r-4v) *Indice*, Πίναξ ἀκριβῆς τῶν ἠθικῶν τε καὶ διδασκαλικῶν λόγων τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου. Titoli α'-ξδ' (*Lettera a Paolo Asen*).
- (ff. 5r-10r) *Omelia I*, numerata α', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν νέου θεολόγου καὶ θαυματουργοῦ Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης (Παλαμᾶ add. marg) ὁμιλία περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης· ῥηθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονικὴν ἐπιδημίας. Ps VI, 29-45; PG 151, 9-17; ριῦ in basso.
- (ff. 10r-18v) *Omelia II*, numerata β', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν Τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 46-56; PG 151, 17-32.
- (ff. 19r-28v) *Omelia III*, numerata γ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν σεσωσμένον ἄσωτον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 57-68; PG 151, 32-48.
- (ff. 28v-39v) *Omelia IV*, numerata δ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας καὶ περὶ εὐσπλαχνίας καὶ εὐποιΐας. Ps VI, 69-81; PG 151, 48-64.
- (ff. 39v-47v) *Omelia V*, numerata ε', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ τῆς ἀντιθέτου αὐτῆς κακίας. Ps VI, 82-91; PG 151, 64-76.
- (ff. 47v-54v) *Omelia VI*, numerata ς', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία προτρεπτικὴ πρὸς νηστείαν, ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ὡς ἐν ἐπιτόμῳ· ἐξεφωνήθη τῇ τετράδῃ τῆς πρώτης ἑβδομάδος. Ps VI, 92-100; PG 151, 76-88.
- (ff. 54v-60r) *Omelia VII*, numerata ζ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία ἑτέρα περὶ νηστείας· ἐξεφωνήθη καὶ αὕτη κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς τετράδος. Ps VI, 101-7; PG 151, 88-93.
- (ff. 60r-65v) *Omelia VIII*, numerata η', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία περὶ πίστεως· ἐν ἧ καὶ τῆς κατ' εὐσέβειαν ὁμολογίας ἔκθεσις· ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς ὀρθοδοξίας. Ps VI, 108-14; PG 151, 93-104.
- (ff. 66r-74v) *Omelia X*, numerata θ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία τῇ δευτέρᾳ Κυριακῇ τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον καὶ πρὸς τοὺς ἀκαίρως ὀμιλοῦντας ἀλλήλοις ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἱεραῖς συνάξεσιν. Ps VI, 121-31; PG 151, 112-24.
- (ff. 74v-86v) *Omelia XI*, numerata ι', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιδὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 132-47; PG 151, 124-45.
- (ff. 86v-93v) *Omelia XII*, numerata ια', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης ἐν τῇ ἁγίᾳ Τεσσαρακοστῇ Κυριακῆς· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν. Ps VI, 148-56; PG 151, 145-57.

- (ff. 93v-101r) *Omelia XIV*, numerata ιβ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 164-72; PG 151, 163-77.
- (ff. 101r-108r) *Omelia XV*, numerata ιβ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων. Ps VI, 173-81; PG 151, 177-88.
- (ff. 108r-129r) *Omelia XVI*, numerata ιγ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου λόγος περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι καὶ ὅτι πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον, εἰκότως ταύτη μᾶλλον ἐχρήσατο τῇ οἰκονομίᾳ. Ps VI, 182-203; PG 151, 189-220; *riù in basso*.
- (ff. 129r-140r) *Omelia XVII*, numerata ιδ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία δεικνύουσα τὸ τοῦ Σαββάτου καὶ Κυριακῆς μυστήριον, καὶ εἰς τὸ τῆς καινῆς Κυριακῆς εὐαγγέλιον. Ps VI, 204-16; PG 151, 220-36.
- (ff. 140r-148r) *Omelia XVIII*, numerata ιε', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία τῇ Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων· ἐν ἧ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἢ Θεοτόκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. Ps VI, 217-25; PG 151, 236-48.
- (ff. 148r-159r) *Omelia XIX*, numerata ις', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρείτιδα τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον, ἐν ἧ καὶ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων. Ps VI, 226-37; PG 151, 248-64.
- (ff. 159r-166r) *Omelia XX*, numerata ιζ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἑωθινὸν ὄδοον· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιωθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. Ps VI, 238-46; PG 151, 265-74.
- (ff. 166r-173r) *Omelia XXI*, numerata ιη', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν Σάββατον. Ps VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (ff. 173r-180v) *Omelia XXII*, numerata ιθ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία δευτέρα εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ps VI, 256-64; PG 151, 285-96.
- (ff. 180v-187v) *Omelia XXIII*, numerata κ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου εἰς τὸ δέκατον ἑωθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησίν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν πολέμου. Ps VI, 265-73; PG 151, 297-308.
- (ff. 187v-196v) *Omelia XXIV*, numerata κα', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θείου Πνεύματος· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. Ps VI, 274-84; PG 151, 308-20.

- (ff. 197r-205r) *Omelia XXV*, numerata κγ' (κβ' a. c.), titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων. Ps VI, 285-93; PG 151, 320-32.
- (ff. 205r-211v) *Omelia XXVI*, numerata κδ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ πνευματικοῦ θέρους. Ps VI, 294-301; PG 151, 332-42.
- (ff. 211v-220r) *Omelia XXVII*, numerata κε', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὐτὴ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῖν λογικοῦ θέρους. Ps VI, 302-11; PG 151, 341-54.
- (ff. 220r-227v) *Omelia XXVIII*, numerata κζ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Ps VI, 312-19; PG 151, 353-64.
- (ff. 227v-235v) *Omelia XXIX*, marg. sup.: 'Ὁμιλία κζ', κυριακὴ ζ' Ματθαίου, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύτης. Ps VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (ff. 236r-243v) *Omelia XXX*, marg. sup.: 'Ὁμιλία κη', κυριακὴ ζ' Ματθαίου, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία ὑπόθεσιν ἔχουσα τοὺς κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοῦς· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἔστι πίστιν ἔχειν ἀληθῶς χωρὶς τῶν ἔργων τῆς μετανόιας. Ps VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (ff. 244r-253v) *Omelia XXXI*, numerata κθ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῇ τελουμένη κατὰ τὴν πρώτην τοῦ αὐγούστου μηνός. Ps VI, 340-50; PG 151, 388-400.
- (ff. 253v-261v) *Omelia XXXII*, numerata λ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον τῆς ἐνάτης Κυριακῆς εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ πειρασμῶν. Ps VI, 351-9; PG 151, 401-12.
- (ff. 261v-268v) *Omelia XXXIII*, numerata ὁμιλία λα', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων αὐταῖς παθῶν, καὶ ὅτι κόσμος οὐ κοσμοκράτωρ ὁ διάβολός ἐστιν, οὐ τὰ κτίσματά ἐστι τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οἱ διὰ τῆς παραχρήσεως τῶν κτισμάτων ὑποταγέντες αὐτῷ. Ἐξεφωνήθη καὶ αὐτὴ ἐν λιτῇ. Ps VI, 360-8; PG 151, 412-24.
- (ff. 269r-276v) *Omelia XXXIV*, numerata ὁμιλία λβ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ παράστασις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστιν. Ps VI, 369-78; PG 151, 424-36.
- (ff. 277r-285v) *Omelia XXXV*, numerata ὁμιλία λγ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου σεπτὴν Μεταμόρφωσιν· ἐν ἧ παράστασις, ὡς εἰ καὶ ἄκτιστόν ἐστι τὸ κατ' αὐτὴν θεοῦ φῶς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐσία τοῦ Θεοῦ. Ps VI, 379-88; PG 151, 436-49.

- (ff. 285v-293v) *Omelia XXXVI*, numerata λδ', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία ῥηθεῖσα κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ματθαίου Κυριακῆν, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ Κυρίου παραβολὴν τὴν λέγουσαν· Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖαι λόγον· ἐν ᾧ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. Ps VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (ff. 293v-304r) *Omelia XXXVII*, numerata ὁμιλία λε', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου λόγος εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 399-409; PG 151, 460-74.
- (ff. 304r-311v) *Omelia XXXVIII*, numerata λζ', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ πρῶτον ἐωθινόν· ἐν ᾧ καὶ ὅτι οὐκ ἄρκεῖ τὸ θεῖον βάπτισμα σώσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θείων ἐντολῶν. Ps VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (ff. 311v-318r) *Omelia XXXIX*, numerata λζ', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ῥηθεῖσα ἐν λιτῇ, γενομένη διὰ τὴν ἀήθη καὶ ἀθροάν τοῦ θανάτου τηρικαῦτα πληγῆν. Ps VI, 419-26; PG 151, 485-96.
- (ff. 318r-331r) *Omelia XL*, numerata λη', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦ Χριστοῦ προφήτην καὶ πρόδρομον καὶ βαπτιστὴν Ἰωάννην. Ps VI, 427-41; PG 151, 496-514.
- (ff. 331r-338v) *Omelia XLI*, numerata λθ', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία τῆ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ Ματθαίου Κυριακῆ, εἰς τὴν παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ· ἐν ᾧ καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας· Διὰ τί ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς εἰδὼς τοὺς μηδαμῶς, ἢ μὴ δι' ἔργων ὑπακούσοντας, καὶ διὰ τί ἐποίησε τοὺς κολασθησομένους. Ps VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (ff. 338v-345v) *Omelia XLII*, numerata μ', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (ff. 345v-352r) *Omelia XLIII*, numerata ὁμιλία μα', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἑπτακαίδεκάτης Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου εὐαγγέλιον, τὸ περὶ τῆς Χαναanaίας· ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπαινετῆς ταπεινώσεως. Ps VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.
- (ff. 352r-359r) *Omelia XLIV*, numerata μβ', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὸν ἅγιον Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν καὶ τῷ Χριστῷ ἐξόχως ἡγαπημένον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης. Ps VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (ff. 359r-365r) *Omelia XLV*, numerata μγ', titolo: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ὡς ἂν θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως· ἐν ᾧ καὶ κατὰ τοκίζόντων. Ps VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.

- (ff. 365v-371v) *Omelia* XLVI, numerata μδ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγερθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμικοῦς ἡμᾶς καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους εἶναι. Ps VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.
- (ff. 371v-380v) *Omelia* XLVII, numerata με', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιεργίας. Ps VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.
- (ff. 381r-389r) *Omelia* XLVIII, numerata μζ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ἀνθρωπὸς τις ἦν πλούσιος σφόδρα, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον· ἐν ἧ καὶ περὶ πλουσιῶν τε καὶ πενήτων, τίς ὁ σωζόμενος. Ps VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (ff. 389r-399v) *Omelia* XLIX, numerata μζ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸν ἐν ἀγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.
- (ff. 399v-405r) *Omelia* L, numerata μη', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὸ τῆς ἕκτης τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆς εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξελθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν. Ps VI, 527-33; Oikonomos 1861, 100-8.
- (ff. 405r-413r) *Omelia* LI, numerata μθ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἔντευξις ἔδρα ἐστὶ καὶ ἀσφάλεια παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπῆ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερίας. Ps VI, 534-42; Oikonomos 1861, 108-19.
- (ff. 413r-445v) *Omelia* LIII, numerata ν', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.
- (ff. 445v-452v) *Omelia* LII, numerata να', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον ἑορτὴν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.
- (ff. 453r-461v) *Omelia* LIV, numerata νβ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς κατορθοῦσι μεῖζων ἢ ἀμοιβῆ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἢ κόλασις, καὶ περὶ διαφορῶν παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ἐξεφωνήθη κατὰ δεκάτην τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆν, ἣτις ἐστὶ πρὸ τῆς τῶν προπατόρων. Ps VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.
- (ff. 461v-467r) *Omelia* LV, numerata νγ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ραθύμως ἔχοντας εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς

- διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέρειαν καὶ τῶν σωματικῶν πραγμάτων ἕνδειαν. Ps VI, 597-603; Oikonomos 1861, 192-200.
- (ff. 467r-476r) *Omelia* LVI, numerata νδ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία περὶ τῶν ἀγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων· ἐκφωνηθεῖσα πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 476r-484v) *Omelia* LVII, numerata νε', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως τῶν ἀγίων πατέρων περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου. Ps VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.
- (ff. 485r-493r) *Omelia* LVIII, numerata νζ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα καὶ σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.
- (ff. 493v-501v) *Omelia* LIX, numerata νζ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐξεφωνήθη τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων. Ps VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.
- (ff. 502r-512r) *Omelia* LX, numerata νη', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία ῥηθεῖσα τῇ ἀγίᾳ καὶ σεβασμῇ ἑορτῇ τῶν Φώτων· ἐν ἧ καὶ κατὰ τὸ ἐγκωροῦν ἔκφρασις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. Ps VI, 645-56; Oikonomos 1861, 246-59.
- (ff. 512r-519r) *Omelia* LXI, numerata νθ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ὁμιλία τῇ δωδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τῶν δέκα λεπρῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἑαυτοῦς τε καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης. Ps VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.
- (ff. 519v-526v) *Omelia* LXII, numerata ξ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία τῇ πεντεκαιδέκῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιτελῶνου Ζακχαίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. Ps VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79.
- (ff. 526v-539r) *Discorso a Giovanni e Teodoro i filosofi*, numerato ξα', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου λόγος ἐπιτολιμαῖος πρὸς Ἰωάννην καὶ Θεόδωρον τοὺς φιλοσόφους· ἀποδεικνύων τίνες τε οἱ σωζόμενοι καὶ τίνες οὐ, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς, κατὰ τε τῶν γενικωτάτων παθῶν καὶ τῶν ὅσοι μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ σοφίᾳ λόγων ἀρετῆς χωρὶς. Ps v, 231-46.
- (ff. 539r-564r) *Vita di Pietro l'Athonita*, numerata ξβ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου λόγος εἰς τὸν θαυμαστὸν καὶ ἰσάγγελον βίον τοῦ ὀσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὁρει τῷ Ἄθῳ ἀσκήσαντος. Ps v, 161-80⁹⁻¹⁰ (πειρασμοῖς οὐκ ἀπειρήκας), 181¹⁴⁻¹⁵ (χάριν οὐκ ἐν τῷ μέλλοντι) – fine.
- (ff. 564r-567r) *Discorso a Xene*, numerato ξγ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν

μοναζούσαις Ξένην περί παθῶν καὶ ἀρετῶν, καὶ περί τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς, des.: εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση. Ps V, 193-7²³.
(ff. 567r-569v) *Lettera a Paolo Asen*, numerata ξδ', titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ νέου θεολόγου ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ὀσιώτατον ἱερομόναχον κύρ Παῦλον τὸν Ἀσάνην ἐρωτήσαντα περί τῆς ἀναλήψεως τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. Ps V, 247-50.

N. Sinâ, Monê tês Aikaterinês gr. 1851 (*Diktyon* 60226), fine XIV s., cart., 273 × 207, ff. 348.

Bibl.: Benešević 1917, 236; Ehrhard 1937-52, III, 699; Philippidis-Braat 1979, 125; Ps VI, 31.

<https://www.loc.gov/item/00279383217-ms>.

Quaternioni segnati sul marg. inf. del primo foglio: [α']-μδ'.

Scrittura su due colonne (32 ll.) Copisti: **a.** ff. 17r-28v, 45r, 118r, 160r-187v, 199v-204r, 220r-227v, 233r-245v; **b.** ff. 29r-44v, 119r-159v, 188r-199v, 204v-219v, 228r-232v, 304r-311v; **c.** ff. 245v^b-303v, 312r-326v; **d.** ff. 326v-347v; **e.** (restauratore del XVII s.) ff. 1-16v, 348r. Note varie più tarde sull'interno della coperta.

Libro delle opere etiche e didascaliche di Gregorio Palamas.

(ff. 1r-5r) Indice, Πίναξ ἀκριβῆς τῶν ἠθικῶν τε καὶ διδασκαλικῶν λόγων τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου. Titoli α'-ξζ' (*Lettera a Paolo Asen*). F. 5v bianco.

(ff. 6r-9r) *Omelia* I, numerata ὀμιλία πρώτη, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὀμιλία περί τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης· ῥηθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονικὴν ἐπιδημίαν. Ps VI, 29-45; PG 151, 9-17; più in basso.

(ff. 9v-15r) *Omelia* II, numerata β', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν Τελῶνων καὶ τὸν Φαρισαῖον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 46-56; PG 151, 17-32.

(ff. 15v-21r) *Omelia* III, numerata γ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν σεσωσμένον ἄσωτον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 57-68; PG 151, 32-48.

(ff. 21v-27r) *Omelia* IV, numerata δ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας καὶ περί εὐσπλαγχνίας καὶ εὐποΐας. Ps VI, 69-81; PG 151, 48-64.

(ff. 27r-31v) *Omelia* V, numerata ε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ περί σωφροσύνης καὶ τῆς ἀντιθέτου ταύτη κακίας. Ps VI, 82-91; PG 151, 64-76.

(ff. 32r-36v) *Omelia* VI, numerata ς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία προτρεπτικὴ πρὸς νηστείαν, ἐν ἧ καὶ περί τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ὡς ἐν ἐπιτόμῳ. Ps VI, 92-100; PG 151, 76-88.

(ff. 37r-40r) *Omelia* VII, numerata ζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἑτέρα περί νηστείας. Ps VI, 101-7; PG 151, 88-93.

(ff. 40r-43v) *Omelia* VIII, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία περί πίστεως· ἐν ἧ καὶ τῆς κατ' εὐσέβειαν ὁμολογίας ἔκθεσις. Ps VI, 108-14; PG 151, 93-104.

(ff. 44r-46v) *Omelia* IX, numerata θ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ῥηθεῖσα κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν περί νηστείας καὶ προσευχῆς. Ps VI, 115-20; PG 151, 104-12.

- (ff. 46v-51r) *Omelia X*, numerata ι', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ δευτέρα Κυριακῆ τῶν νηστειῶν, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ἐν Καπερναοὺμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Κυρίου παράλυτον καὶ πρὸς τοὺς ἀκαίρωσ ὁμιλοῦντας ἀλλήλοισ ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἱεραῖς συνάξεσιν. Ps VI, 121-31; PG 151, 112-24.
- (ff. 51r-57v) *Omelia XI*, numerata ια', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν τοῦ Κυρίου σταυρόν. Ps VI, 132-47; PG 151, 124-45.
- (ff. 57v-61r) *Omelia XII*, numerata ιβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης τῶν νηστειῶν Κυριακῆς· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔνδον λογισμῶν. Ps VI, 148-56; PG 151, 145-57.
- (ff. 61r-64r) *Omelia XIII*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῆ πέμπτη Κυριακῆ τῶν νηστειῶν· ἐν ἧ καὶ περὶ ἐλεημοσύνης. Ps VI, 157-63; PG 151, 157-65.
- (ff. 64r-68r) *Omelia XIV*, numerata ιδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 164-72; PG 151, 163-77.
- (ff. 68r-71v) *Omelia XV*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῆ Κυριακῆ τῶν Βαΐων. Ps VI, 173-81; PG 151, 177-88.
- (ff. 71v-82r) *Omelia XVI*, numerata ις', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἀναγινωσκόμενος τῆ ἑσπέρα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων ἡμῖν καὶ ὅτι πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον, εἰκότως ταύτη μᾶλλον ἐχρήσατο τῆ οἰκονομίᾳ. Ps VI, 182-203; PG 151, 189-220; *più in basso*.
- (ff. 82r-87r) *Omelia XVII*, numerata ιζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δεικνύουσα τὸ τοῦ Σαββάτου καὶ Κυριακῆς μυστήριον, καὶ εἰς τὸ τῆς καινῆς Κυριακῆς εὐαγγέλιον. Ps VI, 204-16; PG 151, 220-36.
- (ff. 87r-91r) *Omelia XVIII*, numerata ιη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῆ Κυριακῆ τῶν Μυροφόρων· ἐν ἧ καὶ ὅτι πρώτη τὸν Κύριον ἢ Θεότοκος εἶδεν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα. Ps VI, 217-25; PG 151, 236-48.
- (ff. 91r-96v) *Omelia XIX*, numerata ιθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὴν Σαμαρείτιδα τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον καὶ ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τῶν παρόντων. Ps VI, 226-37; PG 151, 248-64.
- (ff. 96v-99v) *Omelia XX*, numerata κ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἐωθινὸν ὄγδοον· ἐν ἧ καὶ ὅτι μεγάλων δωρεῶν ἀξιωθήσονται οἱ μέχρι τέλους μετ' εὐλαβείας ἐν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι παραμένοντες. Ps VI, 238-46; PG 151, 265-74.
- (ff. 100r-103v) *Omelia XXI*, numerata κα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν Σάββατον. Ps VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (ff. 103v-107v) *Omelia XXII*, numerata κβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν τῆς δεσποτικῆς Ἀναλήψεως· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ps VI, 256-64; PG 151, 285-96.
- (ff. 107v-110v) *Omelia XXIII*, numerata κγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ δέκατον ἐωθινὸν εὐαγγέλιον· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ κατ' αἴσθησίν τε καὶ νοῦν πρὸς τὸν ἀντικείμενον ἡμῖν πολέμου. Ps VI, 265-73; PG 151, 297-308.
- (ff. 110v-114v) *Omelia XXIV*, numerata κδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τελεσθεῖσαν φανέρωσιν καὶ διανομὴν τοῦ θείου Πνεύματος· ἐν ἧ καὶ περὶ μετανοίας. Ps VI, 274-84; PG 151, 308-20.

- (ff. 115r-118v) *Omelia XXV*, numerata κε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῆ Κυριακῆ τῶν Ἁγίων Πάντων. Ps VI, 285-93; PG 151, 320-32.
- (ff. 119r-122v) *Omelia XXVI*, numerata κζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ πνευματικοῦ θέρους. Ps VI, 294-301; PG 151, 332-42.
- (ff. 123r-128r) *Omelia XXVII*, numerata κζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα καὶ αὕτη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῖν λογικοῦ θέρους. Ps VI, 302-11; PG 151, 341-54.
- (ff. 128r-132v) *Omelia XXVIII*, numerata κη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν μνήμην τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Ps VI, 312-19; PG 151, 353-64.
- (ff. 133r-136v) *Omelia XXIX*, numerata κθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν ζ^{nv} τοῦ Ματθαίου Κυριακῆν καὶ τὸν ἐν Καπερναοῦμ ἰαθέντα παρὰ τοῦ Ἰησοῦ παράλυτον· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς κατὰ Θεὸν λύπης. Ps VI, 320-9; PG 151, 364-76.
- (ff. 136v-140v) *Omelia XXX*, numerata λ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ τῆς ζ^{ns} Κυριακῆς κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον ὑπόθεσιν ἔχον τοὺς ἐν οἰκίᾳ ἀναβλέψαντας τυφλοὺς. Ps VI, 330-9; PG 151, 376-88.
- (ff. 140v-145r) *Omelia XXXI*, numerata λα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα ἐν λιτῆ ἑτερομηνίᾳ κατὰ τὴν α^{nv} αὐγούστου. Ps VI, 340-50; PG 151, 388-400.
- (ff. 145r-149r) *Omelia XXXII*, numerata λβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον τῆς θ^{ns} Κυριακῆς εὐαγγέλιον. Ps VI, 351-9; PG 151, 401-12.
- (ff. 149r-152v) *Omelia XXXIII*, numerata λγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία περὶ ἀρετῶν καὶ τῶν ἀντιθέτων αὐταῖς παθῶν. Ἐξεφωνήθη ἐν λιτῆ. Ps VI, 360-8; PG 151, 412-24.
- (ff. 152v-157v) *Omelia XXXIV*, numerata λδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ παράστασις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστιν. Ps VI, 369-78; PG 151, 424-36.
- (ff. 157v-162r) *Omelia XXXV*, numerata λε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ σεπτὴν Μεταμόρφωσιν· ἐν ἧ παράστασις, ὡς εἰ καὶ ἄκτιστον τὸ θεῖον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐσία τοῦ Θεοῦ. Ps VI, 379-88; PG 151, 436-49.
- (ff. 162v-166r) *Omelia XXXVI*, numerata λς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῆ ἰαⁿ Κυριακῆ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, εἰς τὴν παραβολὴν τὴν λέγουσαν· Ὁμοιωθῆ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον· ἐν ἧ καὶ περὶ ἀνεξικακίας καὶ συμπαθείας. Ps VI, 389-98; PG 151, 449-60.
- (ff. 166v-171r) *Omelia XXXVII*, numerata ὀμιλία λζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 399-409; PG 151, 460-74.
- (ff. 171v-175v) *Omelia XXXVIII*, numerata λη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ πρῶτον ἐωθινόν· ἐν ἧ καὶ ὅτι οὐκ ἀρκεῖ τὸ θεῖον βάπτισμα σῶσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ καὶ τὴν τήρησιν ἔχειν σπεύδει τῶν θείων ἐντολῶν. Ps VI, 410-18; PG 151, 473-86.
- (ff. 175v-179v) *Omelia XXXIX*, numerata λθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ῥηθεῖσα ἐν λιτῆ, γενομένη διὰ τὴν ἀθήνη καὶ ἀθρόαν τοῦ θανάτου τηνικαῦτα πληγῆν. Ps VI, 419-26; PG 151, 485-96.
- (ff. 180r-187v) *Omelia XL*, numerata μ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦ Χριστοῦ προφήτην καὶ πρόδρομον καὶ βαπτιστὴν Ἰωάννην. Ps VI, 427-41; PG 151, 496-514.

- (ff. 188r-192v) *Omelia* XLI, numerata μα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν ιδ^{ον} τοῦ Ματθαίου Κυριακῆς, ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ Κυρίου παραβολὴν τὴν καλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ. Ps VI, 442-51; PG 151, 513-26.
- (ff. 192v-196r) *Omelia* XLII, numerata μβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.
- (ff. 196v-199v) *Omelia* XLIII, numerata μγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ τῆς ιζ^{ης} Κυριακῆς τοῦ Ματθαίου εὐαγγέλιον, τὸ περὶ τῆς χαναναίας· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου εὐτελείας καὶ τῆς ἐπαινετῆς ταπεινώσεως. Ps VI, 460-8; Oikonomos 1861, 16-29.
- (ff. 199v-204r) *Omelia* XLIV, numerata μδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον. Ps VI, 469-77; Oikonomos 1861, 29-40.
- (ff. 204v-207v) *Omelia* XLV, numerata με', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι. Ps VI, 478-85; Oikonomos 1861, 40-9.
- (ff. 207v-210v) *Omelia* XLVI, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ τῆς γ^{ης} Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον ὑπόθεσιν ἔχουσα τὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐγεργθέντα τῆς χήρας παῖδα· ἐν ἧ καὶ περὶ τοῦ συγγνωμικοῦς ἡμᾶς καὶ συμπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους εἶναι. Ps VI, 486-93; PG 151, 526-36; Oikonomos 1861, 49-58.
- (ff. 211r-215v) *Omelia* XLVII, numerata μζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ τῆς δ^{ης} Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, περὶ τοῦ· Ἐξήλθεν ὁ σπείρων· ἐν ἧ καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸ τοῦ σπόρου τούτου παρ' ἡμῶν τελεῖσθαι καλλιέργιας. Ps VI, 494-504; Oikonomos 1861, 59-71.
- (ff. 215v-219v) *Omelia* XLVIII, numerata μη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον τὸ λέγον· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος. Ps VI, 505-14; Oikonomos 1861, 71-83.
- (ff. 220r-225v) *Omelia* XLIX, numerata μθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸν ἐν ἁγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματοργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.
- (ff. 225v-228v) *Omelia* L, numerata ν', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὸ τῆς ἕκτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ εὐαγγέλιον, τὸ λέγον· Ἐξεληθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν. Ps VI, 527-33; Oikonomos 1861, 100-8.
- (ff. 229r-232v) *Omelia* LI, numerata να', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνεχθῆς διὰ προσευχῆς καὶ ψαλμωδίας ἐν τευξίς ἔδρα ἐστὶ καὶ ἀσφάλεια παντὸς καλοῦ καὶ ἀποτροπῆ καὶ λύτρωσις πάσης κακίας τε καὶ δυσχερίας. Ps VI, 534-42; Oikonomos 1861, 108-19. (f. 233r) Margine destro: Venti quattro versi (BHG 1090z). Ps VI, 550 ^{216app.}; v. più in basso, 277.
- (ff. 233r-250r) *Omelia* LIII, numerata νβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσοδὸν καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.
- (ff. 250v-254r) *Omelia* LIV, numerata νγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσόδιον ἑορτὴν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.

- (ff. 254r-258r) *Omelia* LIV, numerata νδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἰ^α Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ ὅτι μετὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου καὶ τοῖς κατορθοῦσι μεῖζων ἢ ἀμοιβῇ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἢ κόλασις. Ps VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92.
- (ff. 258r-260v) *Omelia* LV, numerata νε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων· ἐν ἧ καὶ πρὸς τοὺς ραθύμους ἔχοντας εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέρειαν καὶ τῶν σωματικῶν πραγμάτων ἔνδειαν. Ps VI, 597-603; Oikonomos 1861, 192-200.
- (ff. 261r-265r) *Omelia* LVI, numerata νς', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν ἀγίων καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων· ἐκφωνηθεῖσα πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. Ps VI, 604-14; Oikonomos 1861, 200-12.
- (ff. 265r-269v) *Omelia* LVII, numerata νζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τῇ Κυριακῇ τῶν πατέρων περὶ τῆς κατὰ σάρκα γενεαλογίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου. Ps VI, 615-25; Oikonomos 1861, 212-24.
- (ff. 269v-273v) *Omelia* LVIII, numerata νη', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ σάρκα καὶ σωτήριον γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ps VI, 626-34; Oikonomos 1861, 224-34.
- (ff. 273v-277v) *Omelia* LIX, numerata νθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐξεφωνήθη τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων. Ps VI, 635-44; Oikonomos 1861, 235-46.
- (ff. 277v-282v) *Omelia* LX, numerata ξ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα τῇ ἀγίᾳ καὶ σεβασμίᾳ ἑορτῇ τῶν Φώτων· ἐν ἧ καὶ κατὰ τὸ ἐγχωροῦν ἔκφανσις τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος. Ps VI, 645-56; Oikonomos 1861, 246-59.
- (ff. 282v-286r) *Omelia* LXI, numerata ξα', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ ἰβ^η Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τῶν δέκα λεπτῶν παράδοξον ἴασιν· ἐν ἧ περὶ τῆς πρὸς Θεὸν καὶ πρὸς ἑαυτοῦς τε καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης. Ps VI, 657-65; Oikonomos 1861, 260-9.
- (ff. 286r-290r) *Omelia* LXII, numerata ξβ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία τῇ πεντεκαιδεκάτῃ Κυριακῇ τοῦ Λουκᾶ ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν τοῦ ἀρχιτελώνου Ζακχαίου διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἐν ἧ καὶ κατὰ φιλαργυρίας. Ps VI, 666-74; Oikonomos 1861, 269-79.
- (ff. 290r-303v) *Vita di Pietro l'Athonita*, numerata ξγ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν θαυμαστὸν καὶ ἰσάγγελον βίον τοῦ ὀσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὅρει τῷ Ἄθῳ ἀσκήσαντος. Ps v, 161-92.
- (ff. 304r-310v) *Discorso a Giovanni e Teodoro i filosofi*, numerato ξδ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἐπιστολιμαῖος πρὸς Ἰωάννην καὶ Θεόδωρον τοὺς φιλοσόφους, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς. Ps v, 231-46.
- (ff. 310v-325r) *Discorso a Xene*, numerato ξε', titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς πρὸς τὴν σεμνοτάτην κυρὰν Ξένην. Ps V, 193-230.
- (ff. 325v-329r) *Omelia* LXIII, numerata ξζ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία πρὸς τοὺς δυσχεραίνοντας ἐπὶ τὰς συμβαινούσας ἡμῖν πάντοθεν περιστάσει παντοδαπᾶς. Ps VI, 675-83; Oikonomos 1861, 279-89.
- (ff. 329r-330r) *Lettera a Paolo Asen*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα Παῦλον ἱερομόναχον. Ps V, 247-50.

- (ff. 330r-337r) *Lettera alla sua chiesa*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή, ἦν ἐξ Ἀσίας αἰχμάλωτος ὢν, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν ἀπέστειλεν. Ps IV, 120-41.
- (ff. 337r-340r) *Dialogo con i Chioni*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀθέους Χιόνας διάλεξις συγγραφεῖσα παρὰ ἱατροῦ τοῦ Ταρωνεῖτου παρόντος καὶ αὐτηκού γεγονότος. Ps IV, 148-65.
- (ff. 340r-343v) *Decalogo*, numerato ξθ', titolo: Τοῦ αὐτοῦ δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας, ἧτοι τῆς Νέας Διαθήκης. Ps V, 251-60.
- (ff. 343v-344v) *Preghiera II*, numerata ο', titolo: Τοῦ αὐτοῦ εὐχὴ πρὸς τὸν Θεὸν συνήθως, ἦν πρὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἠῦξατο ὅτε τὴν ἀρχὴν ἔμελλεν εἰσελθεῖν. Ps V, 273-6.
- (f. 345r) *Preghiera III*, titolo: Ἐτέρα ἐπὶ ἔθνους ἐπιδρομῆ καὶ πάσης δεήσει. Ps V, 277-8.
- (f. 345v) *Preghiera IV*, titolo: Ἐτέρα εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίᾳ. Ps V, 279-80.
- (f. 346r-347r) *Preghiera I*, titolo: Ἐτέρα εὐχὴ ἦν μετὰ τὴν χειροτονίαν ὀφθεις τοῖς βασιλεῦσι συνήθως ἠῦξατο. Ps V, 269-72.
- (f. 347r-348r) *Capitoli sulla preghiera*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια περὶ προσευχῆς καὶ καρδίας καθαρότητος. Ps V, 157-9.

La panoramica dei manoscritti del III Libro delle opere di Gregorio Palamas, comprendente la collezione completa delle *Omēlie* ha permesso innanzitutto di confermare quanto aveva anticipato J. Meyendorff: l'esistenza di una 'forma' primitiva dell'omiliario di Gregorio, caratterizzata dall'assenza delle omēlie IX, XIII, LXIII e dalla collocazione della XVI alla fine del libro tra le altre opere spirituali, e una 'forma' definitiva che include queste omēlie. In parallelo, come si può vedere dallo schema appositamente predisposto,²⁴ il Libro «dei discorsi etici e didascalici» aumenta le sue dimensioni, passando da una collezione in 64 titoli a una in 74 titoli. Quale testimone finale della seconda forma dell'omiliario e del libro in 74 titoli abbiamo **P** (e i suoi apografi **R**, **J** e **F**) con le LXIII omēlie, nell'ordine consacrato poi dalle edizioni di Gerusalemme, della *Patrologia graeca* (e infine di Pseutogkas...).

Una pista ulteriore della ricerca è sicuramente indicata dalla moltiplicazione delle copie manoscritte del III Libro e dell'omiliario, già nel corso del terzo quarto del XIV secolo, con l'esecuzione di codici con una *mise en page* simile da parte di copisti che lavoravano nell'ambiente di Filoteo Kokkinos e di Giovanni Cantacuzeno, quali Giovanni Holobolos e Manuel Tzykandyles.

Resta da aggiungere che alcuni discorsi, che verranno anche inseriti nell'omiliario (come le *Omēlie* XVI e LIII), conoscono una discreta circolazione assieme ad altri scritti di Gregorio, come si ricava dalla ricognizione dei manoscritti eseguiti sempre negli ambienti prossimi al patriarcato e a Cantacuzeno e dagli stessi copisti. Già a quest'epoca risalgono poi piccole selezioni di *Omēlie* per feste dispotiche e mariane. Ricordiamo questi testimoni.

Sinâ, Monê tês Aikaterinês gr. 1671 (*Diktyon* 60046), cart., XIV s. (terzo quarto), 211×145, ff. α'-τμγ' (1-343 e un f. numerato 134/135r - ρλδ'/ρλε') e **Leipzig, Universitätsbibliothek gr. 71/A (Tischendorf 9.a)** (*Diktyon* 77946), ff. τμδ'-τνζ' (344-57).

24 Cf. 246.

Bibl.: Benešević 1917, 257-8; Meyendorff 1959a, XLVIII; Rigo 2015, 319 n. 183; Parpulov 2022, 82.

<https://www.loc.gov/item/00271070251-ms>.

<https://digital.ub.uni-leipzig.de/mirador/index.php>.

(ff. 1r-119r/ α' - ρη') *Trattati apodittici sul santo Spirito*, I (ff. 1r-49v), II (ff. 49v-119r). Ps I, 23-153.

(ff. 119r-129r/ ριθ' - ρκθ') *Refutazione delle Epigraphai di Giovanni Bekkos*. Ps I, 161-75.

(ff. 129r-134/135r/ ρκθ' - ρλδ'/ ρλε' recto) *Risposta su un passo di san Cirillo*. Ps IV, 101-7. F. 134/135v, ρλδ' - ρλε' verso bianco.

(ff. 136r-327v/ ρλζ' - τκζ') *Triadi in difesa dei santi esicasti*. Ps I, 359-694.

(ff. 328r-343r/ τκη' - τμγ') *Omelia XVI*, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι καὶ πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον εἰκότως ταύτη ἐχρήσατο τῆ οἰκονομία. Ps VI, 182-203; PG 151, 189-220; ριῦ in basso. F. 343v, τμγ' verso bianco.

(ff. 344r-357r/ τμδ' - τνζ') *Tomo sinodale* del 1341. PRK I, nr. 132, 206-56. Sottoscrizioni: Darrouzès 1977, nr. 2214 *Type B*, seguite dall'autentica di Macario di Smirne.

Città del Vaticano, BAV Vat. gr. 1711 (*Diktyon* 68340), cart., XIV s., 225 × 150, ff. II, 307. Ff. Iv-IIv, 305v-307v bianchi.

Bibl.: Meyendorff 1959, 332; Meyendorff 1959a, XLV-XLVII; Giannelli; Canart 1961, 74-6; Ps VI, 31.

Copista: Manuel Tzykandyles.

(ff. 1r-246v) *Triadi in difesa dei santi esicasti*. Ps I, 359-694², des. mut.: ὡς εἰπεῖν ἐχώρησε.

(ff. 247r-267v) *Omelia XVI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ λόγος περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι καὶ πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον εἰκότως ταύτη ἐχρήσατο τῆ οἰκονομία. Ps VI, 182-203⁶⁴¹; PG 151, 189-220⁶⁸, des. mut. ἀνυψώσαντος καὶ συνέδρια.

(ff. 268r-300v) *Omelia LIII*, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἀγίων εἰσοδὸν καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.

(ff. 300v-305r) Basilio di Cesarea, *De fide* (CPG 2859). PG 31, 464-72.

Paris, BnF, grec 970 (*Diktyon* 50559), cart., XIV s., 205/145 × 125/85, ff. II, 482 (numerati, 1-94, 53-482).

Bibl.: Omont 1886-98, I, 188-9; Fedwick 1993, 77-8; Markesinis 1994, 473-4; Rigo 2019, 397-8. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b107234211>.

Il manoscritto, copiato per la maggior parte da Giovanni Holobolos, contiene, dopo alcune opere patristiche e di Nicola Cabasilas, una serie di scritti di Gregorio Palamas, divisi in tre gruppi, dei quali presentiamo qui il primo costituito da un gruppo di omelie dedicate alle feste.

- (ff. 214r-233v) *Omelia* LIII, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἀγίων εἴσοδον καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. PS VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.
- (ff. 233v-238r) *Omelia* LII, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν αὐτὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἀγίων εἴσοδον τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. PS VI, 543-50; Oikonomos 1861, 120-30.
- (ff. 238r-244r) *Omelia* LIV, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν καὶ τοῖς κατορθοῦσι μείζων ἢ ἀμοιβῆ καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἢ κόλασις, καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν. Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Λουκᾶ Κυριακῆν, ἣτις ἐστὶ πρὸ τῆς τῶν προπατόρων. PS VI, 586-96; Oikonomos 1861, 180-92. Ff. 244v e 245 bianchi.
- (ff. 246r-255r) *Omelia* XI, titolo: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωποῖον σταυρὸν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. PS VI, 132-47; PG 151, 124-45.
- (ff. 255r-260v) *Omelia* V, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ τῆς ἀντιθέτου ταύτης κακίας. PS VI, 82-91; PG 151, 64-76.
- (ff. 260v-265v) *Omelia* XIV, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. PS VI, 164-72; PG 151, 163-77.
- (ff. 266r-271r) *Omelia* XXI, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν Σάββατον. PS VI, 247-55; PG 151, 276-85.
- (ff. 271r-276r) *Omelia* XXII, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν ἐορτὴν· ἐν ἧ καὶ περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν. PS VI, 256-64; PG 151, 285-96. Ff. 276v, 277rv bianchi.

Athos, Monê Dionysiou 200 (3734) (*Diktyon* 20168), 210 × 135, cart., XIV s., ff. 153.

Bibl.: Lampros 1895-1900, I, 361; Ehrhard 1937-52, III, 703.

1. Gregorio Palamas

- (ff. 1r-25v) *Omelia* LIII, titolo: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἀγίων εἴσοδον καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς ὑπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.
- (ff. 25v-31v) *Omelia* V, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ σώφρονος χηρείας καὶ κατὰ τῆς ἀντιθέτου ταύτης πορνείας. Ps VI, 82-91; PG 151, 64-76.
- (ff. 31v-36r) *Omelia* VI, titolo: Τοῦ αὐτοῦ πῶς ἀνύσιμός τε καὶ ἄμμος ἢ ἀρετὴ τελεῖται καὶ ὅτι μέγα τὸ ὄφελος τῆς νηστείας καὶ ἐγκρατείας, καὶ πολὺ τὸ βλάβος τῆς ἀκρασίας· ἐν οἷς ὡς ἐν ἐπιτόμῳ καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου γενέσεως. Ἐξεφωνήθη τῆς νηστειῶν α' τετάρτη. Ps VI, 92-100; PG 151, 76-88.
- (ff. 36r-39v) *Omelia* VII, titolo: Τοῦ αὐτοῦ περὶ νηστείας καὶ προσευχῆς καὶ τῆς κατ' αὐτῶν ποληειδοῦς ἐπιβουλῆς τοῦ κοινοῦ πολέμου. Ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας. Ps VI, 101-7; PG 151, 88-93.
- (ff. 41r-108r) *Trattati apodittici sulla processione del Santo Spirito*, I-II. Ps I, 25-153.
- (ff. 108r-121r) *Sull'unione e la distinzione*. Ps II, 69-95.

(ff. 121r-141v) *Antirretici contro Gregorio Acindino*, I: Ps III, 38-84.
(ff. 142r-153r) *Antirretici contro Niceforo Gregoras*, III. Ps IV, 321-40.

2. (f. 153v) Lettera anonima, inc.: Τίμιε πάτερ, πολλήν οἶδα σοι χάριν καὶ τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ὠφελείας.

Athos, Monê Dionysiou 192 (3726) (*Diktyon* 20160), cart., XV s.

Bibl.: Lampros 1895-1900, I, 357; Rigo 2015, 329.

(ff. 2r-12r, 12r-33v) *Trattati apodittici sul santo Spirito*, I-II. Ps I, 29-153.

(ff. 33v-40r) *Refutazione delle Epigraphai di Giovanni Bekkos*. Ps I, 161-75.

(ff. 40v-47v) <Phakrases>, *Narrazione della discussione di Gregorio Palamas con Niceforo Gregoras*. Ps IV, 191-230.

(ff. 48r-159v) *Antirretici contro Niceforo Gregoras*, I-IV. Ps IV, 231-377

(ff. 159v-164v) *Risposta su un passo di Basilio di Cesarea*. Ps IV, 382-9.

(ff. 165r-178v) *Tomo sinodale del 1347*. PRK II, nr. 147, 346-82.

(ff. 178v-183r) <Descrizione delle empietà di Barlaam e Acindino>. Ps II, 579-86.

(ff. 183v-202v) *Omelia XVI*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ, ἦτοι τοῦ μακαριωτάτου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου λόγος περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τῶν δι' αὐτῆς κεχαρισμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι, καὶ ὅτι πολυτρόπως ὁ Θεὸς δυνάμενος τῆς τοῦ διαβόλου τυραννίδος λυτρώσασθαι τὸν ἄνθρωπον, εἰκότως ταῦτη μᾶλλον ἐχρήσατο τῇ οἰκονομίᾳ. Ps VI, 182-203; PG 151, 189-220; infra.

(ff. 202v-204v) *Rapporto dei metropoliti all'imperatrice Anna Paleologa*. Rigo 2015, 334-8.

Paris, BnF grec 1054 (*Diktyon* 50648), cart., XV e XIV s., 211 × 130, ff. I-III, 286.

Bibl.: Omont 1886-98, I, 212.

I, ff. 25-180, 183-228v copiati da Teodoro *notarios* (<https://pīnakes.ihrt.cnrs.fr/notices/copiste-possesseur-autre/1201/>).

II., ff. 231-86, XIV s. (terzo quarto). Fascicoli numerati nel primo e ultimo foglio: α'-ζ'. Un unico copista (II. 26).

(ff. 231r-256r) *Discorso a Xene*, titolo: Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσαις Ξένην περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν, καὶ περὶ τῶν τικτομένων ἐκ τῆς κατὰ νοῦν σχολῆς. Ps V, 193-230.

(ff. 256r-264v) *Omelia XLIX*, titolo: Λόγος β', Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ἐν ἀγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.

(ff. 264v-269r) *Omelia I*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης· ῥηθεῖσα μετὰ τρίτην ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεσσαλονικὴν ἐπιδημίαν. Ps VI, 29-45; PG 151, 9-17; più in basso.

(ff. 269r-277r) *Omelia II*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν Τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 46-56; PG 151, 17-32.

(ff. 277r-285v) *Omelia III*, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὴν κατὰ τὸν σεσωσμένον ἄσωτον τοῦ Κυρίου παραβολήν. Ps VI, 57-68; PG 151, 32-48.

(ff. 285v-286r) *Omelia* IV, titolo: Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας καὶ περὶ εὐσπλαγχνίας καὶ εὐποιΐας, des. mut.: μὴ μόνον τῆν ἀνθρωπίνην αἴσθησιν, ἀλλὰ καὶ. Ps VI, 69-70²⁴; PG 151, 48⁶⁹. F. 286v bianco.

Athos, Monē Megistēs Lavras Γ 81 (321) (*Diktyon* 27253), cart., ultimo quarto del XIV s., 285 × 200, ff. I, 198.

Bibl.: Eustratiadis; Spyridon Lauriotis 1925, 43; Ehrhard 1937-52, III, 702, 1033; Kaklamanos 2013-2014, 426.

(ff. 1r-121v) Filoteo Kokkinos, *Encomio di Gregorio Palamas*. Tsamis 1985, 427-591.

(ff. 122r-142r) Nilo Kerameus, *Encomio di Gregorio Palamas*. PG 151, 655-78.

(ff. 142v-145v) *Omelia* XLII, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Ps VI, 452-9; Oikonomos 1861, 1-16.

(ff. 145v-153r) *Omelia* XLIX, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος εἰς τὸν ἐν ἀγίοις μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν καὶ μυροβλύτην Δημήτριον. Ps VI, 515-26; PG 151, 536-50; Oikonomos 1861, 83-100.

(ff. 153r-175r) *Omelia* LIII, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 551-85; Oikonomos 1861, 131-80.

(ff. 175r-180r) *Omelia* XIV: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ps VI, 164-72; PG 151, 163-77.

(ff. 180r-184v) *Omelia* XXXIV, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν σεπτὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ δέικνυται ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἄκτιστόν ἐστι. Ps VI, 369-76²²⁰; PG 151, 424-33⁶¹² des. mut.: ἐκείνου θέαν, εἴπερ αἰσ[; (ff. 185r-191v) <*Omelia* XXXVII>: Ps VI, 399-409; PG 151, 460-74.

(ff. 191v-196v) *Omelia* XXI, titolo: Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ἧ καὶ πῶς ἀναπληροῦται τὸ νομικὸν Σάββατον. Ps VI, 247-55; PG 151, 276-85.